Programma begroting 2027

Oktober 2026

gemeente Vlieland

Voorwoord

Aan de leden van de raad van de gemeente Vlieland

Het doet ons genoegen om de programmabegroting 2027 en meerjarenraming aan uw Raad aan te bieden. Met de begroting geeft het college invulling aan het college-uitvoeringsprogramma 2026-2030 over het boekjaar 2027.

De begroting is opgesteld conform de geldende voorschriften vastgelegd in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). De begroting is evenals de jaarrekening ingedeeld in de door de raad vastgestelde programma's.

In de programmabegroting worden de plannen van 2027 beschreven en wordt een financieel overzicht gegeven van de meerjarenraming 2027-2030.

De programmabegroting biedt per programma inzicht in de mate waarin de doelstellingen uit het collegeprogramma dienen te worden behaald en de maatschappelijk beoogde effecten worden bereikt.
Een en ander geldt eveneens voor de verplicht voorgeschreven paragrafen.

De programmabegroting 2027 sluit met een voordelig saldo van € 881.000. In de bestuurlijke samenvatting is een toelichting opgenomen van de grootste afwijkingen ten opzichte van de kadernota.

Vlieland, d.d. 28 september 2026

Burgemeester en wethouders van Vlieland,

de secretaris,	de burgemeester,
A. Idema	M. Schrier

Inhoudsopgave

Begroting gemeente Vlieland 2027 ..... **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
Voorwoord 2
Inhoudsopgave 3
Bestuurlijke Samenvatting 4
Leeswijzer 4
Meerjarenperspectief en financiële positie 5
Uitgangspunten begroting 6
Uitgangspunten meerjarenraming 12
Programma's 16
Programma 0, Algemeen Bestuur 17
Programma 1: Openbare orde en Veiligheid 21
Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat 26
Programma 3: Economische zaken 32
Programma 4: Onderwijs 36
Programma 5: Cultuur en recreatie 40
Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening 45
Programma 8: Wonen en fysieke leefomgeving 59
Programma 9: Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen 65
Paragrafen 70
Paragraaf 1: Lokale heffingen 71
Paragraaf 2: Weerstandsvermogen en risicobeheersing 80
Paragraaf 3: Onderhoud kapitaalgoederen 96
Paragraaf 4: Financiering 105
Paragraaf 5: Bedrijfsvoering 110
Paragraaf 6: Verbonden partijen 115
Paragraaf 7: Grondbeleid 125
Paragraaf:8 Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo) 126
Financiële begroting 128
Recapitulatie van lasten en baten 129
Geprognotiseerde balans, bestemmingsreserves en voorzieningen 132
Verdeling taakvelden programma's 148
Berekening EMU-saldo 153
Vaststellingsbesluit 154
Bijlagen 155
Activa staat 2027 156
Nieuwe investeringen 162
Subsidies 164
Beleidsindicatoren 165

Bestuurlijke Samenvatting

Leeswijzer

Tot de gemeente Vlieland behoort het eiland Vlieland en een groot deel van het aansluitende gedeelte van de Waddenzee. Het eiland bestaat voor het overgrote deel uit terreinen die eigendom zijn van en beheerd worden door de rijksoverheid, vooral Staatsbosbeheer. De gemeente Vlieland is, gemeten naar het aantal inwoners (ongeveer 1.200) een kleine gemeente, maar qua grondoppervlakte omvangrijk. Het karakter van de gemeente wordt voor een belangrijk deel bepaald door het toerisme: het eiland Vlieland biedt jaarlijks aan vele gasten een slaapplaats. Deze drie elementen, de geografische ligging, het geringe aantal inwoners en het toeristische karakter, vormen de voornaamste kenmerken van de gemeente Vlieland.

Veel kengetallen over de gemeente Vlieland, met mogelijkheden om deze te vergelijken met andere (groepen van) gemeenten, zijn te vinden op internet. Een fraaie vindplaats is de website www.waarstaatjegemeente.nl. Op die website zijn ook de meeste verplichte beleidsindicatoren te vinden en te vergelijken.

In de programmabegroting zijn dezelfde programma's gedefinieerd als in voorgaande jaren. De volgende programma's zijn geformuleerd:

0 Algemeen bestuur

1 Openbare Orde en Veiligheid

2 Verkeer, Vervoer en Waterstaat

3 Economische Zaken

4 Onderwijs

5 Cultuur, sport en Recreatie

6 Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening

7 Volksgezondheid en Milieu

8 Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting

9 Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Daarnaast bevat de begroting acht zogenaamde paragrafen. In de paragrafen wordt informatie op een gebundelde wijze verstrekt. Anders zou deze informatie versnipperd in de begroting moeten worden opgenomen. Deze informatie heeft betrekking op vrijwel alle programma's.

Meerjarenperspectief en financiële positie

Structureel evenwicht

Kengetal structurele exploitatieruimte Bedragen zijn in 1000 tallen	2025 Werkelijk	2026 Prognose	2027	2028	2029	2030
Lasten exclusief mutatie reserves	10.837	12.646	13.014	12.976	13.146	13.511
Baten exclusief mutatie reserves	13.682	12.616	13.006	13.005	13.213	13.428
Geraamd saldo van baten en lasten	**2.844**	**-31**	**-9**	**28**	**67**	**-83**
Toevoegingen reserves	168	2.168	168	252	168	168
Onttrekkingen reserves	271	3.057	1.058	544	297	297
Geraamd resultaat	**2.947**	**858**	**881**	**321**	**196**	**46**
Incidentele lasten (excl reservestortingen)	125	489	642	157	0	0
Incidentele baten (excl reserveonttrekkingen)		0	0	0	0	0
Incidentele toevoegingen reserves		2.168	168	252	168	168
Incidentele onttrekkingen reserves	238	3.033	968	455	207	207
Saldo van incidentele baten en lasten	**-113**	**-376**	**-157**	**-45**	**-39**	**-39**
Structureel begrotingssaldo	**2.834**	**482**	**723**	**276**	**157**	**6**
In percentages	**20,72%**	**3,82%**	**5,56%**	**2,12%**	**1,19%**	**0,05%**

Structureel evenwicht betekent dat structurele lasten gedekt worden door structurele baten. De incidentele lasten mogen worden gedekt door structurele en door incidentele baten. De raad heeft de wettelijke taak een begroting vast te stellen die structureel en reëel in evenwicht is.

Om vast te kunnen stellen dat sprake is van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel is en welk structureel. In de begroting moet daarom een limitatief overzicht van de incidentele baten en lasten worden gegeven. Dit verplichte (meerjarige) overzicht speelt een rol bij het vast kunnen stellen of er sprake is van een structureel evenwicht.

Het overzicht van incidentele baten en lasten vindt u in de financiële begroting.

In bovenstaand overzicht valt op dat het resultaat vanaf 2027 snel verminderd. Dit komt omdat de algemene uitkering ten opzichte van diverse indexeringen die in deze begroting zijn gemaakt niet zo snel toe neemt. Ook is er onzekerheid over diverse specifieke en decentralisatie uitkeringen waarvoor deels wel structurele lasten geraamd moesten worden. Daarnaast is de verwachting dat de nieuwe maatstaf OZB voor de gemeente Vlieland een negatieve uitwerking zal hebben op de algemene uitkering van het gemeentefonds. Doordat de WOZ waarde ontwikkeling in de toekomst directer zal doorwerken via aangepaste rekentarieven zullen gemeenten met een hoge WOZ waarde per inwoner in het nadeel zijn.

Bovendien moet er op basis van de geraamde investeringen vanuit worden gegaan, dat een nieuwe lening nodig zal zijn. In deze begroting is daarom rekening gehouden met hogere rente kosten.

In 2027 wordt de Regiodeal naar verwachting afgerond en het duurzaamheidsprogramma loopt ten einde. In afwachting van een nieuw duurzaamheidsprogramma zijn de kosten voor 2028 tot en met 2030 zo goed mogelijk ingeschat. Een nieuw duurzaamheidsprogramma zal meer duidelijkheid moeten geven over de toekomstige lasten en baten.

Uitgangspunten begroting

Bij de samenstelling van de begroting 2027 en meerjarenraming 2028 - 2030 zijn onder andere de volgende uitgangspunten gehanteerd:

Algemene uitkering gemeentefonds	Berekening op basis van de meicirculaire 2026
Eigen bijdrage WMO m.i.v. 2028	Geen raming opgenomen
Stelpost WMO HH	Er is een stelpost opgenomen van € 95.000.
Raming BTW compensatiefonds (BCF)	Op basis van de stand van het BCF van 2025 een bedrag opgenomen (€ 25.000)
Extra middelen Klimaat (CDOKE)	Extra middelen klimaat voor 2028-2030 zijn evenals de bijbehorende lasten in deze begroting verwerkt.
Nieuwe SPUK's	Voor diverse nieuw toegezegde SPUK's zijn in deze begroting baten en lasten aan elkaar gelijk gehouden, planvorming hiervoor is net opgestart.
Stelpost Jeugd	Er is rekening gehouden met de verlaging van de kosten door het sturen op de trajectduur en een verhoging van de inkomsten door het invoeren van een eigen bijdrage vanaf 2028 (€ 18.000)
Salarissen	2027 3,5%, 2028 4%, 2029 3,6% en 2030 3,5%
Investeringen	Eerste jaar geen rente wel volledige afschrijving
Belastingen	Verhoging op basis gemiddelde woonlastenstijging meicirculaire 2026 van 4,09%. Meerjarig gebruik gemaakt van de gecombineerde BBP-index percentages: 4,6%, 4%, 4,9%. Daarnaast is de opbrengst OZB, toeristenbelasting en forensenbelasting éénmalig extra verhoogd conform de besluitvorming bij de kadernota van 29 juni 2026 vanwege voorgenomen investeringen voor het sportcentrum.
Stelposten prijsstijgingen	Eveneens van de hierboven vermelde gecombineerde BBP-index percentages gebruik gemaakt
Leges en lokale heffingen	Op basis van maximaal 100% kostendekkendheid

Voor een volledige opsomming van uitgangspunten wordt verwezen naar de in de raadsvergadering van 29 juni 2026 vastgestelde Kadernota begroting 2027. Voor een nadere toelichting wordt met name voor belastingen, leges en lokale heffingen verwezen naar de paragraaf Lokale heffingen.

Begroting bestaand beleid

De begroting 2027 is gebaseerd op de begroting 2026 tot en met de eerste begrotingswijziging. Dat betekent dat nieuwe uitgaven in 2026 met een structureel effect op de stelpost voor onvoorziene uitgaven 2026 of de algemene middelen vanaf de eerste begrotingswijziging 2026 tevens beslag leggen op de structurele ruimte in de begroting 2027.

Algemene Uitkering gemeentefonds

De berekening is gemaakt op basis van de meicirculaire 2026. Een klein aantal maatstaven is aangepast naar de huidige stand of de ontwikkeling van deze maatstaven is aangepast naar de ontwikkeling zoals wij deze op basis van ervaringscijfers terug zien op Vlieland.
Vanaf 1 januari 2023 is het verdeelmodel van het gemeentefonds volledig herzien. Het doel van het Rijk is een stabiel verdeelmodel dat zoveel mogelijk aansluit bij de kosten van de gemeenten.
De Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) adviseert de geplande herverdeling van het gemeentefonds per 1 januari 2027 grotendeels uit te stellen. De raad vindt de meeste voorgestelde verdeelmodellen onvoldoende uitgewerkt. Doordat de voorgestelde aanpassingen gezamenlijk zorgen voor grote, onduidelijke herverdeeleffecten tussen gemeenten, adviseert de ROB om de herverdeling voorlopig te bevriezen op het niveau van 2026.
Het kabinet neemt het advies over om meer onderzoek te doen en het huidige ingroeipad te bevriezen, waardoor gemeenten meer financiële stabiliteit krijgen.
Eventuele herverdeeleffecten van de herziening van het verdeelmodel zijn dus nog niet in de meicirculaire verwerkt en hebben dus niet geleid tot positieve- of negatieve bijstellingen in financiële zin. De huidige korting op het gemeentefonds voor Vlieland van € 277.000 als gevolg van het nieuw verdeelstelsel blijft vooralsnog dus staan.
De ROB adviseert om per 2027 alleen de berekening van de maatstaf 'Huishoudens met een laag inkomen' (in procenten t.o.v. het totaal aantal huishoudens in een gemeente) en het aanpassen van de ozb-rekentarieven door te voeren. Dit kan voor Vlieland tot (grote) schommelingen leiden, aangezien de uitwerking voor Vlieland van de nieuwe berekening van de maatstaf 'Huishoudens met een laag inkomen' nog onzeker is en we voor wat betreft de ozb-rekentarieven nadeelgemeente zijn.
Voor de berekening van de hoogte van de algemene uitkering uit het gemeentefonds is voor wat betreft deze en overige maatstaven uitgegaan van de informatie zoals deze nu tot onze beschikking staat. De berekeningen zijn hierdoor reëel maar er is niet zoals in eerdere begrotingen rekening gehouden met risico's op het naar beneden bijstellen van maatstaven. Deze risico's zijn wel in de risico paragraaf beschreven.
We merken dat onzekerheden over de hoogte van de algemene uitkering of de middelen die wij via specifieke of decentralisatie uitkeringen ontvangen vertragend werken op beleidsvorming. Structurele lasten aangaan terwijl er onzekerheid is over de structurele inkomsten brengt risico's met zich mee. Het kengetal structurele ruimte van onze gemeente geeft op dit moment aan dat er meerjarig weinig investeringsruimte is, tenzij het gaat om investeringen die naast de lasten ook voldoende baten genereren.
Vanzelfsprekend is dit bij veel investeringen die een gemeente moet maken niet aan de orde.

Raming btw-compensatiefonds

Gemeenten kunnen in de ramingen in hun begroting en meerjarenraming rekening houden met de ruimte onder het plafond van het btw-compensatiefonds (BCF). Omdat de hoogte van deze ruimte erg onzeker is zijn in het verleden afspraken gemaakt tussen de gezamenlijke toezichthouders en BZK over wat een reële hoogte van deze ruimte is. Afgesproken is dat de laatst gerealiseerde ruimte onder het BCF-plafond de maximaal toegestane ruimte is die gemeenten mogen ramen in hun begroting en meerjarenraming. Deze gerealiseerde ruimte wordt bekendgemaakt in de meicirculaire. Voor de raming in de begroting 2027 en meerjarenraming 2027-2030 is dus de definitieve afrekening van de ruimte onder het BCF-plafond gebruikt van het jaar 2025. In deze begroting is hiervoor een bedrag van € 25.000 opgenomen.

Stelpost Capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)

Via een decentralisatie uitkering ontvangt de gemeente Vlieland in 2027 € 175.000 voor de uitvoeringskosten voor het klimaat- en energiebeleid. In deze begroting is nog geen concreet bestedingsdoel voor deze uitkering opgenomen. Het nieuwe duurzaamheidsprogramma zal in 2027 worden opgesteld en dan zal ook een besluit over de besteding van deze middelen genomen worden. Daarom is een stelpost ter grote van deze middelen opgenomen in deze begroting.

Omdat de verwachting is dat de middelen ook na 2027 beschikbaar worden gesteld, is het toegestaan om de middelen alvast op te nemen in het meerjarenperspectief 2028-2030. In deze begroting zijn daarom zowel de baten als de aan de middelen verbonden lasten opgenomen.

Stelpost Hervormingsagenda Jeugd

De eigen bijdrage jeugdzorg en het sturen op traject duur moeten besparingen opleveren voor gemeenten. Daarom wordt vanaf 2028 de algemene uitkering gekort. In de begroting is zowel rekening gehouden met deze korting als met extra baten vanwege de eigen bijdrage en een verlaging van de kosten door het sturen op trajectduur, het gaat daarbij om €18.000.

Daarnaast is ook gekeken naar de ontwikkelingen die we op Vlieland zien in de Jeugdzorg. Op basis van de laatste jaarrekeningen is te zien dat het aantal cliënten is toegenomen en er meer aanspraak wordt gemaakt op lokale hulpverlening. De Dienst Sociale Zaken Noardwest Fryslân gaat er vanuit dat dit een éénmalig stijging is maar wel een stijging waarmee we de komende jaren te maken zullen hebben. Daarom is besloten hiervoor een stelpost jeugd op te nemen. Hiervoor is een budget benodigd van € 69.000 oplopend naar € 72.000 in 2030.

Stelpost WMO huishoudelijke hulp en vangnetregeling

Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp (HH) niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het gevolg is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Omdat gemeenten minder hoeven uit te geven, wordt er geld uit het gemeentefonds gehaald, voor Vlieland zo'n € 135.000.

Hoewel huishoudelijke hulp grotendeels uit de Wmo verdwijnt, blijft de gemeente verantwoordelijk voor mensen die niet in staat zijn om dit zelf te regelen of te betalen. Voor deze groep wordt een vangnet ingericht. Hiervoor ontvangen gemeenten vanaf 2029 jaarlijks € 430 miljoen extra via het gemeentefonds. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo, voor Vlieland zo'n € 40.000.

Omdat in de ramingen van De Dienst nog geen rekening is gehouden met bovengenoemde effecten zijn deze mutaties in de algemene uitkering in deze begroting budgetneutraal opgenomen.

Stelpost prijsstijgingen onvoorzien

Voor het niveau van de ramingen voor de overige goederen en diensten is geen algemene prijscompensatie toegepast. Wel is in voorkomende gevallen een prijsstijging toegepast naar aanleiding van de jaarrekeningcijfers 2025 en de werkelijkheid 2026 t/m augustus.

In de begrotingen van de verbonden partijen evenals bij de salariskosten is rekening gehouden met prijsstijgingen.

Voor de MJOP's is slechts gedeeltelijk rekening gehouden met prijsstijgingen, daarom zijn ook de kapitaallasten meegenomen in de berekening om te komen tot een zo reëel mogelijke stelpost. Dat betekent dat de overige prijsstijgingen gedeeltelijk opgevangen moeten worden door efficiëntieverhogingen of het aanpassen van de kwantiteit dan wel de kwaliteit van de werkzaamheden binnen het werkveld. Daarnaast is meerjarig een post onvoorzien opgenomen van respectievelijk €301.000, € 636.000, €942.000, € 1.331.000. Deze stelpost dient als dekking voor prijsstijgingen. Voor de prijsstijgingen zijn de gecombineerde BBP-index percentages uit de meicirculaire 2026 genomen; voor 2027 en de jaren daarna 4,03%, 4,6%, 4%, 4,9%.

Salariskosten 2027

De raming voor de salariskosten is gebaseerd op de raming zoals die door de gemeente Leeuwarden is opgesteld op grond van het personeelsbeheer dat door de gemeente Leeuwarden wordt gevoerd. Daarbij is uitgegaan van dezelfde parameters als de gemeente Leeuwarden hanteert voor de verwachting van de stijging van de salariskosten zoals de uitkomsten van de cao.

Salariskosten gemeente Vlieland 2027 en voorgaande jaren

Organisatie eenheid	Aantal FTE's 2024	Aantal FTE's 2025	Aantal FTE's 2026	Aantal FTE's 2027	Salariskosten begroting 2024	Salariskosten begroting 2025	Salariskosten begroting 2026	Salariskosten begroting 2027
Bestuursorganen								
Gemeente Raad					152.606	160.694	170.336	177.490
Burgemeester en Wethouders	2,80	2,80	2,80	2,80	323.556	340.704	361.146	376.314
Subtotaal	**2,80**	**2,80**	**2,80**	**2,80**	**476.162**	**501.398**	**531.482**	**553.804**
Griffie	1,11	1,11	1,11	1,11	93.634	105.062	107.076	114.825
Subtotaal	**1,11**	**1,11**	**1,11**	**1,11**	**93.634**	**105.062**	**107.076**	**114.825**
Ambtelijke dienst								
Subtotaal	**30,34**	**33,87**	**34,55**	**37,61**	**2.654.847**	**2.790.101**	**2.900.612**	**3.120.692**
Vrijwilligers								
Burgerlijke Stand					5.200	5.476	15.000	15.000
GHOR geneeskundige groep					18.720	19.712	20.000	20.000
Subtotaal	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**0,00**	**23.920**	**25.188**	**35.000**	**35.000**
Gedetacheerd personeel								
Gedetacheerd personeel	1,83	1,33	1,50	1,50	113.610	90.180	103.534	107.788
Subtotaal	**1,83**	**1,33**	**1,50**	**1,50**	**113.610**	**90.180**	**103.534**	**107.788**
Totaal	**34,97**	**38,00**	**38,85**	**43,02**	**3.268.540**	**3.406.867**	**3.570.628**	**3.932.109**

We sluiten aan bij de loonvoet voor de overheidssector uit de meicirculaire 2026.

De salariskosten worden geraamd voor een wat hogere bezetting dan bij de begroting 2026. Hier en daar is de formatie iets uitgebreid maar er is ook sprake van een dubbele bezetting op een enkele functie vanwege de aankomende pensionering van personeel. Het gaat in 2027 om 2,8 fte die in 2027 en 2028 zal verdwijnen door pensioneringen.

Voor deze tijdelijke formatie uitbreiding is een bestemmingsreserve, waaruit een bijdrage voor de extra salariskosten zal worden onttrokken.

Rente en afschrijvingen

Voor het bepalen van de afschrijvingslasten is uitgegaan van de activa en de voorgenomen investeringen waartoe besloten is tot en met de eerste begrotingswijziging 2026 en de kadernota 2027. Achter in deze begroting is hiervan een overzicht opgenomen.

De rentelast bestaat uit de rente die betaald moet worden voor in het verleden aangetrokken langlopende geldleningen, zoals weergegeven in het overzicht langlopende schulden in de paragraaf financiering en de rente voor de korte financiering. Daarnaast is rekening gehouden met de rente voor in totaal 7,5 miljoen extra leningen, die nodig zal zijn voor de voorgenomen investeringen.

De op deze manier berekende afschrijvings- en rentelasten worden in de begroting verdeeld vanuit het taakveld treasury naar de diverse onderdelen van de begroting, de rentelast naar rato van de boekwaarde op 1 januari 2027 van de voor die onderdelen ingezette activa. Verwezen wordt naar de "berekening rente-omslag" in de paragraaf financiering.

Programma de Waddeneilanden

Om de eilander (bestuurlijke) samenwerking te verstevigen en uitdagingen die op de eilanden afkomen het hoofd te bieden, heeft het Dagelijks Bestuur van Gemeenschappelijke regeling (GR) De Waddeneilanden in 2020 opdracht gegeven een programma op te zetten. Een plan voor een programma om de leefbaarheid op de Waddeneilanden te behouden en te werken aan een duurzaam en vitaal toekomstperspectief voor de Waddeneilanden.

De voor het programma benoemde thema's zijn ondergebracht in vijf programmalijnen:

- Goed Wonen & Leven
- Toekomstbestendig Ondernemen & Ontwikkelen
- Optimaal Bereikbaar & Verbonden
- Duurzame energie
- Circulaire Economie

In 2024 zijn we, na enkele jaren van voorbereiding, aan de slag gegaan met het Programma Waddeneilanden waarvoor de Regio Deal is toegekend.
Voor onze bijdrage is een bestemmingsreserve aangemaakt. In deze begroting gaan wij er vooralsnog vanuit dat deze bestemmingsreserve in 2027 volledig zal zijn benut.

Nieuwe specifieke uitkeringen (SPUK's)

Een aantal SPUK's op het gebied van sport en bewegen, zorg, gezondheid en preventie waren toegezegd tot en met 2026. Inmiddels is echter bekend geworden dat de SPUK's stimulering sport en brede regeling combinatiefuncties verlengd zullen worden tot en met 2029.

De Brede SPUK was een financiële regeling van het Rijk voor gemeenten terwijl de SPUK FrIZA het financiële instrument was waarmee Friese gemeenten de regionale afspraken uit het Friese Integraal Zorgakkoord konden uitvoeren.

Met deze twee SPUK's konden gemeenten investeren in gezondheid, preventie, sport, bewegen, cultuurparticipatie en de sociale basis. De regeling ondersteunde de uitvoering van afspraken uit het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA), het Sportakkoord II en het Preventieakkoord. Deze regeling wordt nu vervangen door de SPUK AZWA en HLO. Dit is een specifieke uitkering van het ministerie van VWS waarmee gemeenten/samenwerkingsregio's middelen ontvangen om afspraken uit het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) en het Hoofdlijnenakkoord Ouderenzorg (HLO) uit te voeren.

Het doel is om zorg en welzijn beter met elkaar te verbinden en meer in te zetten op preventie, gezondheid, zelfredzaamheid en ondersteuning dichtbij huis. Deze nieuwe SPUK loopt tot en met 2029.

Voor al deze nieuwe SPUK's zijn in deze begroting baten en lasten aan elkaar gelijk gehouden tot en met 2029.

Decentralisatie uitkering bibliotheken

In 2025 en 2026 hebben wij een decentralisatie uitkering van € 100.000 ontvangen, deze uitkeringen zijn als subsidie betaald aan de stichting Openbare Bibliotheken Fryslân. Volgens de meicirculaire 2026 ontvangen wij deze decentralisatie uitkering vanaf 2027 niet meer. Het is nog onzeker op welke wijze in de toekomst extra geld voor bibliotheken vrij gemaakt zal worden voor gemeenten. In deze begroting is daarom weer uitgegaan van de normale basis subsidie voor de bibliotheek op Vlieland.

Uitgangspunten meerjarenraming

Bij de samenstelling van de meerjarenraming is uitgegaan van de begroting 2026 na de eerste wijziging. Er is rekening gehouden met:

- de stijging in de kosten van de meerjarenramingen van de gemeenschappelijke regelingen
- stijging van inkomsten, zoals uit belastingopbrengsten
- ontwikkelingen algemene uitkering gemeentefonds op basis van de meicirculaire 2026
- kapitaallasten van nieuwe investeringen
- stijging van salariskosten door cao en sociale premies
- rentelasten voor een nieuw aan te trekken lening
- onvoorziene uitgaven en prijsstijgingen (stelpost)

Nieuw beleid

- tijdelijke uitbreiding formatie (2027: €91.590 2028: 94.795)
- innovatie en ontwikkelbudget sociaal domein (2027: € 27.500)
- Aanschaf 15x 40 m3 containers gemeentewerf (afschrijvingen € 5.000 jaarlijks)

Het meerjarenperspectief ten opzichte van de kadernota 2027

De meerjarenbegroting sluit structureel met een positief saldo. In het volgende overzicht wordt aangegeven hoe het meerjarenperspectief er uit ziet en hoe dat zich ontwikkeld heeft vanuit het perspectief dat in de kadernota 2027 werd geschetst:

Nummer	Omschrijving	Programma	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029	Bedrag 2030
	Voorlopige saldi kadernota 2027 - 2030		**427.731**	**-24.491**	**-120.244**	**-139.802**
1	Salarissen	div	-137.888	-97.263	57.208	-59.600
2	Inkomsten salarissen aangepast	div	1.385	1.129	-45.158	-63.989
3	Extra onttrekking aan de BR formatie uitbreiding	9	94.254	73.940		
4	Aanpassen kapitaallasten	div	32.678	27.304	29.127	18.857
5	Aanpassing rente nieuwe lening	9	17.960	15.243	12.525	21.432
6	Stelpost rente nieuwe lening	9	70.000	70.000	70.000	70.000
7	Belastingen	9	53.619	96.152	94.707	281.857
8	Herberekening AU op basis mei circulaire	9	235.000	57.000	-70.000	169.000
9	Stelpost verlaging kosten HH uit WMO/vangnetregeling	6	0	0	92.400	95.444
10	Onttrekking riolering voorziening	7	49.841			71.556
11	Stelpost CDOKE	7	-175.494			
12	Verhogen heffingen en leges	div	34.200	34.200	34.200	61.790
13	Stijging ICT kosten	0	-85.600	-85.600	-85.600	-85.600
14	SPUK stimulering sport (BTW) verlengd	5	42.000	42.000	42.000	
15	SPUK AZWA voor FrIza kosten	6	76.514	79.575	82.440	
16	Aanpassen post prijsstijgingen onvoorzien	9	150.000	54.000	-16.000	-405.000
17	Diverse aanpassingen budgetten	div	-5.249	-22.068	18.517	9.560
	Resultaat na diverse aanpassingen		880.952	321.122	196.123	45.505
	Saldo incidentele baten en lasten		-157.497	-45.497	-39.398	-39.151
	Structureel resultaat		723.456	275.625	156.725	6.354

Toelichting:

1. Salarissen, bij de begroting 2026 werd nog rekening werd gehouden met een sterkere loonstijging dan waar bij deze begroting vanuit wordt gegaan. De formatie is echter ten opzichte van 2026 wel wat gestegen. Dit wordt o.a. veroorzaakt door de organisatie wijziging maar met name door de tijdelijke uitbreiding van de formatie vanwege aankomend pensioen van een aantal medewerkers. Uiterlijk in 2028 zal geen sprake meer zijn van deze tijdelijke uitbreiding.
2. Inkomsten salarissen zijn aangepast, omdat er nog sprake is van enkele detacheringen. In 2029 zal één van deze detacheringen stoppen vanwege pensionering.
3. Tegenover de onder 1 genoemde stijgingen van de salariskosten vanwege de tijdelijke formatie uitbreiding staan hogere onttrekkingen aan de bestemmingsreserve tijdelijke formatie uitbreiding.
4. Op basis van de MJOP's en het meerjarige investeringsplan tractiemiddelen zijn de kapitaallasten opnieuw berekend voor de komende jaren.

5. Aanpassingen rente nieuwe lening.In de kadernota was al rekening gehouden met een extra lening van 5,5 miljoen voor de investeringen in het sportcomplex Flidunen. Daarnaast is rekening gehouden met nog een extra lening van 2 miljoen voor diverse andere uitgaven, in de begroting van 2026 werd nog uitgegaan van 3 miljoen, hierdoor ontstaat nu een positief verschil

6. In de begroting 2026 was een stelpost voor rente voor nieuwe leningen opgenomen van € 70.000 omdat nu in de rente berekeningen rechtstreeks rekening is gehouden met een hogere rente zijn de stelposten overbodig.

7. Belastingen. De budgetten voor toeristen- en forensenbelasting zijn aangepast naar de ontwikkelingen die de laatste jaren te zien zijn. Voor deze begroting is daarom uitgegaan van een hoger aantal toeristische overnachtingen en een lager aantal aanslagen forensenbelasting. Daarnaast zijn de indexeringen voor belastingen vanuit deze meicirculaire wat lager als waar in de begroting 2026 nog rekening mee werd gehouden.

8. Herberekening AU op basis mei circulaire 2026. De herberekening leverde m.n. voor 2027 een voordeel op door de decentralisatie uitkering voor Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). Het grote voordeel in 2030 komt vooral omdat het laatste jaar in de meerjarenprognose uitgaat van de cijfers in het voorliggende jaar, door indexering is dan normaal gesproken een extra voordeel te zien bij inkomsten.

9. Stelpost verlagen kosten huishoudelijke hulp uit WMO verrekend met de extra kosten voor een vangnet regeling hiervoor. Doordat het rijk heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet meer via de WMO vergoed gaat worden voor mensen die dit zelf kunnen betalen dalen de kosten voor gemeenten hiervoor m.i.v. 2029, de gemeente dient hiervoor wel een vangnetregeling op te nemen. Per saldo zullen de kosten voor gemeenten hiervoor echter dalen. Daarom is hiervoor een stelpost opgenomen.

10. Onttrekking voorziening riolering. Door aanpassingen in het MJOP moest ook de onttrekking aan de voorziening riolering worden aangepast. Door stijgende kosten voor riolering komt ook een hoger bedrag t.l.v. de voorziening riolering.

11. Stelpost Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE). In 2027 ontvangen we een decentralisatie uitkering voor CDOKE omdat het de bedoeling is dat deze uitkering besteed gaat worden aan het klimaat- en energiebeleid maar hiervoor nog geen concrete plannen zijn, is hiervoor een stelpost opgenomen ter grote van de uitkering.

12. Verhogen heffingen en leges. Op basis van kostendekkendheid en input van de vak ambtenaren zijn diverse leges budgetten verhoogd.

13. Stijging ICT kosten. Er is een inschatting gemaakt voor de ICT kosten voor de komende jaren. Vanaf 2026 worden deze kosten per eiland afgerekend en niet meer via een verdeelsleutel via de GR. Door stijgende loonkosten en kosten voor beveiliging stijgen ook de ICT kosten.

14. De SPUK voor stimulering sport wordt verlengd tot en met 2029.

15. De brede SPUK (GALA budgetten) en FrIZA zijn komen te vervallen en krijgen een vervolg in de SPUK AZWA. Dit is budgetneutraal in deze begroting opgenomen maar omdat structureel voor deze middelen al kosten in onze begroting waren opgenomen om gestarte projecten doorgang te laten vinden, is er nu door dit besluit over de SPUK AZWA een voordeel te verwachten.

16. Aanpassingen post prijsstijgingen, jaarlijks wordt deze post opnieuw berekend, vanwege de cumulatieve indexeringen heeft dit m.n. voor de laatste jaren een negatief effect.

17. Diverse aanpassingen Budgetten. Diverse budgetten laten bij de jaarrekening een afwijking ten opzichte van het geraamde budget zien, wanneer dit structureel is passen we deze bedragen aan. Vaak gaat het om de wat kleinere bedragen. Daarnaast waren ook wat aanpassingen nodig door aanpassingen in MJOP's en vanwege aanschaffingen tractiemiddelen (geen investeringen).

Actuele prognose algemene reserve

Door de behandeling in de raad van de kadernota en door de bovengeschetste ontwikkelingen en besluiten kan de volgende geactualiseerde prognose van de algemene reserve worden gemaakt:

stand Algemene Reserve 1 januari 2026	€	**4.905.053**
bij in 2026:		
saldo jaarrekening 2025		2.947.422
uitnames 2026		
opnieuw ramen restantbudgetten 2025		-214.883
instelling bestemmingsreserve kapitaallasten Flidunen		-2.000.000
Prognose jaarresultaat 2026		858.404
uitnames 2027		
Geen uitnames in 2027 geraamd		
Meerjarenbegrotingen		
Resultaat 2027		880.953
Resultaat 2028		321.122
Resultaat 2029		196.124
Vrijval bestemmingsreserve tijdelijk personeel in 2028		83.558
prognose Algemene Reserve 31 december 2030 (moet minimaal € 2.000.000 zijn	€	**7.977.753**
Prognose is exclusief mogelijke overige ontwikkelingen waarover nog geen besluitvorming is.		

Programma’s

Programma 0, Algemeen Bestuur

Algemeen

Het programma Algemeen Bestuur gaat over de gemeentelijke bestuursorganen: de gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester. Ook bevat het de baten en lasten van het ambtelijk apparaat dat het bestuur direct terzijde staat. Ook tot dit programma behoren zaken als de burgerlijke stand, de BRP (Basis Registratie Persoonsgegevens), het organiseren van verkiezingen en de algemene bestuurlijke samenwerking zoals vooral die met de andere Waddeneilandgemeenten.
Het gaat om de taakvelden:

- 0.1 Bestuur
- 0.2 Burgerzaken
- 0.4 Overhead en ondersteuning organisatie

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Een nauwere samenwerking met de andere Waddeneilanden**
2. **Een goed werkende lokale kennispool**
3. **Een actieve participatie met name voor jongeren**

Speerpunt 1. Een nauwere samenwerking met de andere eilanden

De Regio Deal heeft geleid tot een intensievere, nauwere samenwerking tussen de Waddeneilanden. Deze Regio Deal loopt in de komende raadsperiode ten einde. Binnen de gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden wordt inmiddels nagedacht over bestendiging van de samenwerking en er wordt door middel van een "position paper" gewerkt aan een gezamenlijk toekomstbeeld. Voor de periode 2027 – 2030 stelt de GR een nieuw Meerjarig Programmaplan op.

Wat gaan we daarvoor doen?

Een actieve bijdrage leveren aan de verdere samenwerking op bestuurlijk en ambtelijk niveau.

Speerpunt 2 . Een goed werkende lokale kennispool

Er is veel kennis, kunde en ervaring in onze gemeenschap. Daar gaan we meer gebruik van maken. We willen onderzoek doen naar de mogelijkheden van het opzetten van een lokale kennispool. Dit ter ondersteuning van de gemeente en ook ter ondersteuning van elkaar, en om waar mogelijk externe inhuur te voorkomen of te verminderen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De mogelijkheden onderzoeken van het opzetten van een lokale kennispool.

Speerpunt 3. Een actieve participatie met name voor jongeren

Het huidige participatiebeleid stamt uit 2021 en is toe aan actualisatie, met daarbij extra aandacht voor de actieve betrokkenheid van jongeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Een geactualiseerd participatiebeleid vaststellen, waarin nadrukkelijk aandacht is voor actieve participatie van jongeren.
- De voor- en nadelen van het eventueel vaststellen van een referendumverordening in kaart brengen
- Om het ‘samendoen’ met onze inwoners verder te benadrukken gaan we onderzoeken of het opstellen van een referendumverordening een waardevolle en bruikbare aanvulling is op ons participatiebeleid.
- De mogelijkheden tot het instellen van een participatieplatform onderzoeken
- We gaan ons inspannen om burgers en het bestuur dichter bij elkaar te brengen.

Verbonden partijen bij dit programma

- Samenwerkingsverband De Waddeneilanden

De missie van de GR is als volgt geformuleerd:

Het versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke eilandgemeenten door gecommitteerde, structurele en doelgerichte samenwerking op de specifieke eilandvraagstukken, werken aan gedeelde strategische meerjarige doelen en waar nodig het delen van capaciteit in menskracht. Dit alles met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid.

De bijdrage van de gemeente Vlieland voor 2027 is geraamd op € 104.149,--

Kaderstellende nota's

- Programma Waddeneilanden – juni 2021
- Meerjarig programmaplan 2023-2026 "Wad nu, wat later" van GR de Waddeneilanden
- Participatiebeleid Omgevingswet 2021
- Verordening adviescommissie bezwaarschriften 2020
- Archiefverordening gemeente Vlieland 2008
- Verordening basisregistratie personen Vlieland 2014

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	3.566.795	4.065.664	4.457.111	3.999.299	4.027.078	4.134.420
Baten	191.134	166.400	151.000	151.000	151.000	151.000
Saldo voor bestemming nadelig	- 3.375.661	- 3.899.264	- 4.306.111	- 3.848.299	- 3.876.078	- 3.983.420
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	387.500	512.500	0	0	0
Saldo na resultaatbestem-ming	- 3.375.661	- 3.511.764	- 3.793.611	- 3.848.299	- 3.876.078	- 3.983.420

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
10	Bestuursorgaan gemeenteraad	392.082	0	-392.082
20	Bestuursorgaan college burgemeester en wethouders	525.960	0	-525.960
30	Bestuursorgaan burgemeester	18.292	16.000	-2.292
40	Bestuurlijke samenwerking	630.649	512.500	-118.149
50	Burgerzaken	179.933	135.000	-44.933
60	overhead en ondersteuning organisatie	2.710.196	0	-2.710.196
Totaal		4.457.111	663.500	-3.793.611

Toelichting op de meerjarige raming

In 2027 zijn de kosten aanmerkelijk hoger dit komt doordat dit het laatste jaar is van de Regiodeal en we er van uitgaan dat we in 2027 onze volledige bijdrage voor dit project moeten betalen. Hiertegenover staat de bijdrage uit de bestemmingsreserve hiervoor.

De meerjarige stijging van de kosten wordt veroorzaakt door diverse indexeringen van budgetten en het stijgen van de afschrijvingskosten door de jaren heen.

Overzicht uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Eenheid	Bronjaar	Vlieland	Nederland
Formatie	Fte per 1.000 inwoners	2027	30,09	nvt
Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	2027	33,32	nvt
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	2027	4478	nvt
Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	2027	2%	nvt
Overhead	% van totale lasten	2027	21%	nvt

Leeswijzer uniforme beleidsindicatoren:

Verplichte beleidsindicatoren	Toelichting
Formatie	Het gaat hier om de toegestane structurele formatie in fte per 1000 inwoners van het ambtelijk apparaat van de gemeente Vlieland. (Formatieplan 2026)
Bezetting	Het gaat hier om de werkelijke formatie in fte per 1000 inwoners van het ambtelijk apparaat van de gemeente Vlieland.
Apparaatskosten	
Externe inhuur	Het totale geraamde bedrag voor de externe inhuur bedraagt in 2027 € 73.675
Overhead	

Toelichting beleidsindicatoren

Van de hier boven gepresenteerde beleidsindicatoren zijn geen officiële gemiddelde indicatoren voor alle Nederlandse gemeenten beschikbaar. Dit komt onder andere omdat overhead op verschillende manieren wordt berekend. Behalve de indicator voor externe inhuur zijn de indicatoren van Vlieland echter vrij hoog te noemen. Door het zeer lage inwonertal (ongeveer 1.200 inwoners) zijn kengetallen en beleidsindicatoren voor kleine gemeenten per inwoner vrijwel altijd veel hoger dan bij reguliere gemeenten.

Er is dan ook een aantal aanwijsbare oorzaken te noemen waarom deze beleidsindicatoren voor Vlieland en andere kleine gemeenten vrij hoog maar niet extreem zijn;

- Een gemeente heeft een minimale basisorganisatie nodig, ongeacht of er 1.200 of 20.000 inwoners zijn.
- Veel wettelijke taken (financiën, vergunningen, Wmo, burgerzaken, ICT, griffie, bestuur) moeten ook op een klein eiland worden uitgevoerd.
- Eilandgemeenten hebben vaak hogere kosten voor specialistische kennis en externe inhuur.
- Schaalvoordelen zijn beperkt.

Programma 1: Openbare orde en Veiligheid

Algemeen

Het programma Openbare Orde en Veiligheid houdt globaal in: aandacht voor de openbare orde en veiligheid, met name brandweer en de rampenbestrijding en zware ongevallen in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden. Daarnaast krijgt ondermijning de laatste jaren ook steeds meer aandacht. Belangrijke instrumenten binnen dit programma zijn het gemeentelijke rampenplan, de Algemene Plaatselijke Verordening, het Plan van aanpak ondermijning en het Integrale Veiligheidsplan. Tot het programma behoren verder onder meer dierenbescherming, bureau Halt, gevonden voorwerpen, burgernet, strandvonderij, toezicht op collecten en doodsschouw.
We streven niet alleen naar een veilige leefomgeving voor inwoners en gasten (inclusief het beperken van overlast) maar ook naar het vergroten van het veiligheidsgevoel.

Het gaat om de taakvelden:

- 1.1 Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 Openbare orde en veiligheid

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Versterken van de samenwerking tussen lokale politie en BOA's in dienst van de gemeente**
2. **Een gebiedsgerichte aanpak van Natuurbrandbeheersing**
3. **Het aanpakken van ondermijning**
4. **Duidelijke en actuele regels in de Algemene Plaatselijke Verordening**
5. **Zorgen dat veiligheid geborgd blijft**

Speerpunt 1. Versterken van de samenwerking lokale politie en BOA's in dienst van de gemeente

Op landelijk niveau ontstaat steeds meer de trend dat de politie taken afstoot. Daarbij gaat het vooral om zaken uit de APV en kleinere verkeerszaken. Er wordt steeds meer energie gestoken in de inzet van BOA's op Vlieland. Het is gewenst dat politie en BOA's regelmatig met elkaar in contact staan en daarbij indien mogelijk werkzaamheden op elkaar afstemmen. Daarnaast is structureel overleg met de teamleider van Harlingen gewenst om voldoende en gestructureerde inzet op Vlieland te kunnen borgen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De samenwerking met Harlingen qua inhuur (detachering) van BOA’s continueren maar ook zorgen voor een goede, heldere en soms betere afstemming
- Er is behoefte aan een duidelijke planning van de inzet van de BOA's en voldoende inzet zoals overeengekomen in de overeenkomst met de gemeente Harlingen.
- Structureel overleg organiseren met politie en BOA’s en de ambtelijke dienst via het handhavingsoverleg
- De afgelopen periode is gebleken dat er ook behoefte is aan overleg met de teamleider(s) van de BOA's in Harlingen. Zaken als inzet, frequentie en taken kunnen dan worden geagendeerd.
-

Speerpunt 2. Een gebiedsgerichte aanpak van Natuurbrandbeheersing

Er loopt al een aantal jaren een project “gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing” (GGN). Na de aanleg van twee nieuwe waterbronnen (brandputten) in 2025 bij het Kooispleklid is besloten voor 2026 eerst pas op de plaats te maken voor wat betreft het slaan van nieuwe putten. De eerste Risico Index Natuurbranden en de daarbij behorende maatregelen matrix GGN is in 2026 geëvalueerd en afgerond. Vanaf 2027 zal worden gewerkt met een nieuwe matrix.
Na een uitgevoerde schouw in mei 2026 is gebleken dat er nog behoefte is aan een aantal nieuwe bronnen in het buitengebied van Vlieland. De aanleg hiervan komt in de planning van de komende jaren.

Dit zal zoveel mogelijk worden afgestemd met het onderdeel van defensie (genie) dat verantwoordelijk is voor de aanleg van de waterbronnen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Aan de hand van de maatregelenmatrix het advies over te nemen maatregelen daadwerkelijk oppakken
- Er komt in 2027 een nieuwe maatregelenmatrix die met stakeholders, Staatsbosbeheer, lokale brandweer en Brandweer Fryslan kan worden uitgevoerd.
- Waterbronnen op het eiland aanleggen, bij voorkeur twee.

Speerpunt 3. Het aanpakken van ondermijning

Er is in samenwerking met het RIEC een inventarisatie gemaakt van ondermijning op Vlieland. Aan de hand van die inventarisatie is een ondermijningsbeeld opgesteld. Het in 2023 vastgestelde plan van aanpak ondermijning zal gefaseerd worden uitgevoerd. Sinds 2026 kunnen we werken met een intern meldpunt ondermijning. Daarnaast moet een ander onderdeel uit ons plan van aanpak ondermijning, de casustafel, in 2027 verder worden uitgewerkt.
Ook zal de aanpak van de ondermijning op de vijf Waddeneilanden verder worden uitgewerkt in 2027.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoering geven aan het plan van aanpak ondermijning
- Een intern meldpunt opzetten en ermee werken
  Voorbereidingen voor een meldpunt hebben plaatsgevonden. In 2027 zal worden bekeken hoe het meldpunt verder vorm moet krijgen binnen de schaal van Vlieland.
- Een casustafel opstellen
  In 2027 zal worden bekeken of er behoefte is aan een casustafel en op welke schaal dat zal moeten.
- Bewustwordingssessies voor personeel en externe stakeholders organiseren
  De bewustwordingssessie heeft plaatsgevonden in februari 2026.

Speerpunt 4. Duidelijke en actuele regels in de Algemene Plaatselijke Verordening

Door (landelijke) ontwikkelingen vinden er regelmatig wijzigingen plaats van de Algemene Plaatselijke Verordening. Dit met als doel duidelijke regels voor onder andere het gebruik van de openbare ruimte en het beperken van overlast. Het is belangrijk dat de Algemene Plaatselijke Verordening van Vlieland actueel blijft, daarom worden aan de hand van landelijke aanbevelingen aanpassingsvoorstellen gedaan.

Wanneer het Omgevingsplan er is, zullen de regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving verhuizen van de Algemene Plaatselijke Verordening naar het Omgevingsplan. Het is nodig om op dat moment de Algemene Plaatselijke Verordening hierop aan te passen en, gelijktijdig met de vaststelling van het Omgevingsplan, vast te stellen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zorgen ervoor dat de Algemene Plaatselijke Verordening actueel blijft
- We zorgen ervoor dat bij het ingaan van het Omgevingsplan de Algemene Plaatselijke Verordening daarbij aansluit

Speerpunt 5. Zorgen dat veiligheid geborgd blijft

Binnen het veiligheidsdomein wordt actief gewerkt aan thema's zoals rampenbestrijding, crisisbeheersing, verkeersveiligheid, zorg en veiligheid, en de aanpak van ondermijning. In het Integraal Veiligheidsplan zijn in 2026 prioriteiten gesteld en daar wordt in de periode tot 2030 de nadruk op gelegd. Op deze wijze wordt invulling gegeven aan het borgen van veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven uitvoering aan het Integraal Veiligheidsplan Vlieland 2026-2030

Verbonden partijen bij dit programma

- Veiligheidsregio Fryslân

De Veilgheidsregio Fryslân is als verbonden partij betrokken bij meerdere onderdelen van het programma Openbare Orde en Veiligheid. De kaderbrief voor de volgende 4 jaren geeft een inkijkje in de investeringen in materiaal en brandweerkazernes voor de komende jaren. Bij het project gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing zijn ze direct betrokken bij de planvorming voor de aanpak en advisering. Vanuit de brandweer Fryslân leveren ze vanuit hun organisatie de kennis die nodig is voor de aanpak.
Ten behoeve van de vergunningverlening bij grotere evenementen beoordelen ze aanvragen en adviseren ze over risico's van evenementen die zullen plaatsvinden.
In het kader van de controles brandveilig worden de controles uitgevoerd door gespecialiseerde functionarissen van de brandweer Fryslân.

Voor 2027 is een bijdrage van € 221.241 geraamd voor de brandweer en € 8066 voor crisis.

Kaderstellende nota's

- Algemene Plaatselijke Verordening Vlieland
- Plan van aanpak ondermijning 2023
- IOB de Waddeneilanden
- Nieuw Bibob beleid en werkinstructie gemeente Vlieland (2024)

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	400.126	542.334	476.262	466.934	479.894	490.037
Baten	25.825	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
Saldo voor bestemming nadelig	-374.300	-517.634	-451.562	-442.234	-455.194	-465.337
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestem-ming	-374.300	-517.634	-451.562	-442.234	-455.194	-465.337

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
100 Brandbestrijding	223.389	0	-223.389
110 Rampenbestrijding	59.653	0	-59.653
120 Openbare orde en veiligheid	193.220	24.700	-168.520
Totaal	476.262	24.700	-451.562

Toelichting op de meerjarige raming

In de loop van 2027 zal een tijdelijke uitbreiding van de formatie stoppen in verband met de pensionering van een medewerker. Ondanks indexering van sommige budgetten daarom toch een verlaging van de kosten wanneer 2027 met 2028 wordt vergeleken maar bovendien in 2026 hogere kosten dan in 2027.

Programma 2: Verkeer, vervoer en waterstaat

Algemeen

Het programma Verkeer, Vervoer en Waterstaat heeft betrekking op de aanleg en het onderhoud van wegen, straten en pleinen, de openbare verlichting, straatreiniging, gladheidbestrijding, straatmeubilair, verkeersmaatregelen en parkeervoorzieningen. Daarnaast ook op de veerdiensten, het busvervoer, waterkerende werken en afwatering.

De gemeente Vlieland beheert de wegen in de bebouwde kom plus het grootste gedeelte van de wegen en een deel van de fietspaden in het buitengebied. Het meerjarenonderhoudsprogramma wordt door de eigen dienst opgesteld. In geval van grotere onderhoudsprojecten wordt externe expertise ingehuurd voor het maken van bestekken en de directievoering.
We willen het autoluwe karakter van het eiland versterken en binnen de bebouwde kom willen we minder geparkeerde auto's in het zicht.

Verkeer en vervoer gaat ook over het vervoer van- en naar het eiland. De veerboot is de levensader van Vlieland. Zowel inwoners als gasten willen duidelijkheid, regelmaat en betrouwbaarheid in de dienstregeling.

Een steeds grotere rol bij bijvoorbeeld onderhoud aan wegen en bermen, straatreiniging en gladheidsbestrijding speelt het goed omgaan met de leefomgeving. Biodiversiteit en het insectenleven staan onder druk. Zout strooien bijvoorbeeld heeft een nadelige invloed op de plantengroei in de bermen en daarmee op de biodiversiteit. Daartegenover staat de zorgplicht van de gemeente om te voorzien in gladheidsbestrijding.

We willen proberen bij het nemen van maatregelen het milieu te ontzien.

Het gaat om de taakvelden:

- 2.1 Verkeer (waaronder verkeersveiligheid) wegen en water
- 2.3 Recreatieve havens
- 2.5 Openbaar Vervoer

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Iedereen kan veilig meedoen aan het verkeer**
2. **Verbeteren/verduidelijken van verkeerssituaties, voorzieningen en verkeersregels**
3. **Integrale waterveiligheid**
4. **Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting.**
5. **Periodiek uitvoeren van groter onderhoud wegen volgens het MJOP.**
6. **Periodiek onderhoud waterstaatswerken volgens het MJOP.**
7. **Een goede en betrouwbare veerdienst**

Speerpunt 1. Iedereen kan veilig meedoen aan het verkeer

Het doel is om jong en oud veilig te laten deelnemen aan het verkeer. Landelijk neemt het aantal ongevallen toe, voornamelijk onder fietsers binnen de twee doelgroepen jongeren en senioren. Daarom zijn er verschillende programma's die kunnen helpen om goed voorbereid op pad te gaan. De gemeente Vlieland neemt deel aan het Manifest verkeersveiligheid van de Provincie Friesland. Activiteiten die onder het manifest vallen richten zich met name op het basis- en voorgezet onderwijs en kunnen zich ook richten op activiteiten voor senioren (60+). Door een gezamenlijke inspanningsfinanciering van gemeente en provincie is het ook mogelijk om op Vlieland deze activiteiten te organiseren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We bieden verkeerslessen aan op school
- We doen actief mee met het programma doortrappen en organiseren activiteiten voor senioren

Speerpunt 2. Verbeteren/verduidelijken van verkeerssituaties, voorzieningen en verkeersregels

Op Vlieland zijn er verschillende ontwikkelingen geweest die invloed hebben gehad op mobiliteit. Zo heeft woningbouw plaatsgevonden en zijn er verschillende herinrichtingen geweest. Daarnaast zijn er trends zoals toename van het gebruik van elektrische fietsen en een toename aan autobezit. Dit leidt tot een aantal praktische problemen op Vlieland waarbij een duidelijke visie richting kan geven. In 2024 is de startnotitie vastgesteld, in 2025 hebben verschillende gesprekken plaatsgevonden met bewoners en diensten op het eiland. In 2026 zal met de gemeenteraad het vervolg bepaald worden. Vanaf 2027 kan worden gestart met de verdere uitwerking van concrete maatregelen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stellen een Mobiliteitsvisie vast om doelgericht te kunnen werken aan verbeteringen op het gebied van verkeer.
- We zorgen voor een (ABT) ontheffingensysteem dat actueel blijft en goed handhaafbaar is.
- We gaan in gesprek met ondernemers over de venstertijden van de Dorpsstraat
- We gaan in gesprek met Staatsbosbeheer over verkeerssituaties en paden die niet in het beheer van de gemeente zijn.

Speerpunt 3. Integrale waterveiligheid

In 2024 is voor alle Waddeneilanden een integrale waterveiligheid strategie (IWVS) opgesteld. Dit volgt uit het Deltaprogramma, waarin is bepaald dat de eilanden uiterlijk 2025 een integrale waterveiligheidsstrategie hebben vastgesteld, om ervoor te zorgen dat bij een eventuele overstroming mensen in veiligheid kunnen worden gebracht en cruciale voorzieningen blijven functioneren. De gezamenlijke Waddeneilanden trekken op in de verdere uitwerking van het IWVS. Dit moet het theoretische vooronderzoek omzetten naar concrete actiepunten om de waterveiligheid op Vlieland beter inzichtelijk te maken en mogelijke kwetsbaarheden aan te pakken. In de praktijk is met name het Hoog Water Protocol (HWP) Vlieland een belangrijk document waarin alle tegenmaatregelen bij hoog water zijn beschreven. Het HWP wordt jaarlijks voor het stormseizoen geupdate en waar nodig aangepast aan de praktijk. Ook worden de procedures waar nodig geoefend om nieuwe medewerkers te trainen en methoden te testen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We voeren een jaarlijkse herijking uit van het HWP.
- Klimaatadaptatie integreren in ruimtelijke ordening

Speerpunt 4. Functioneel en goed onderhoud van openbare verlichting

De gemeente Vlieland beheert en onderhoudt de openbare verlichting met als doel een veilige, aantrekkelijke en duurzame openbare ruimte. Uitgangspunt hierbij is het principe **‘donker waar mogelijk, licht waar nodig’**, waarbij een balans wordt gezocht tussen verkeersveiligheid en sociale veiligheid, energiebesparing, vermindering van lichtvervuiling en bescherming van natuurwaarden.

Conform het in december 2020 vastgestelde beleidsplan en het in 2024 geactualiseerde meerjarenonderhoudsplan (MJOP) worden lichtmasten en armaturen planmatig onderhouden en vervangen op basis van leeftijd en technische levensduur. Hiermee wordt jaarlijks gestuurd op een betrouwbare en duurzame openbare verlichtingsinstallatie binnen de beschikbare budgetten.

In 2026 is de laatste ronde vervanging van armaturen uitgevoerd, het complete areaal openbare verlichting op Vlieland is nu voorzien van LED verlichting.

Om op het juiste moment voldoende budget beschikbaar te hebben voor onderhoudswerkzaamheden aan de openbare verlichting is het noodzakelijk een actuele onderhoudsplanning met bijbehorende kostenraming te hebben.

De komende jaren is weinig onderhoud te verwachten buiten het conserveren van masten. Daarom willen we in 2027 de meerjarenraming openbare verlichting actualiseren en updaten.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan elf masten vervangen in het Vliepark en op de Ankerplaats
- We gaan het MJOP openbare verlichting actualiseren.

Speerpunt 5. Periodiek uitvoeren van groter onderhoud wegen volgens het MJOP

Jaarlijks wordt het meerjarenonderhoudsplan bijgesteld. Op basis daarvan wordt een inschatting gemaakt voor de korte- en middellange termijn. De wegen worden jaarlijks geschouwd, waarna alleen het noodzakelijke onderhoud plaatsvindt.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderhoud plegen aan het laatste gedeelte van de Lutinelaan vanaf de Esdoornlaan
- De Middenweg herstraten, na de bouwwerkzaamheden van het nieuwe complex.
- De Rozebottelweg deels herstraten
- Een drietal grotere gloppen in het dorp herstraten
- Onderhoud aan de schelpenpaden plegen
  Het onderhouden van de kleischelpenpaden zoals het fietspad de Oude Postweg, het voetpad op de Badweg en deels het Torenpad.

Speerpunt 6. Periodiek onderhoud waterstaatswerken volgens het MJOP

De gemeente is eigenaar van de aanloophaven en heeft hier qua waterstaatswerken onderdelen die vallen onder de overname van Rijkswaterstaat. Dit omvat de oude werkhaven en de kustbescherming aan de zuidzijde. Daarnaast speelt de problematiek van de nieuwe haven waar damwanden na 15 jaar niet meer veilig functioneren. Belangrijk hierin is dat de gemeente als eigenaar samen met Stichting Aanloophaven Vlieland (SAV) periodiek de technische staat van de haven inventariseert.

De glooiing bij De Lange Paal is in 2026 over een stuk van 540 meter lengte vervangen. Geïnventariseerd wordt of het geplande vervolg voor 2027 direct noodzakelijk is of dat uitstel van de vernieuwing mogelijk is. Dit behelst nog twee delen die in de MJOP ingepland staan, maar waarvoor het onderhoud aanzienlijk lager ligt dan het deel dat vervangen is. Gekeken wordt of de in 2028 geplande renovatie van het dokje in de werkhaven met de uitvoering van fase 2 damwanden gecombineerd kan worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Op structurele wijze technisch overleg met SAV uitvoeren
- Vervanging van de glooiing uitvoeren

Speerpunt 7. Een goede en betrouwbare veerdienst

De concessie van de veerdienst loopt af in 2029. Nadat eind 2022 is besloten dat het Ministerie van I&W de concessieverlener zal blijven, zijn in 2023 de eerste voorbereidende gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van het Ministerie. Het Programma van Eisen is vastgesteld. Er loopt een proces om onder andere de overnamesommen van de schepen definitief vast te stellen. Dit levert enige vertraging op in het proces. Eind 2026 is er een nieuwe (extra) vierde nota van inlichtingen gekomen. Het Ministerie van I en W verwacht dat de gunning naar het derde kwartaal van 2027 opschuift.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Proces volgen in afwachting van definitieve gunning
  Als gemeente zullen we het proces nauwlettend volgen.

Verbonden partijen bij dit programma

Geen

Kaderstellende nota's

• ROF werkplan	2023
• Programma van Eisen concessie OV	2025
• Concept Nota van Uitgangspunten concessie Waddenveren (afgerond)	2024
• Beleidsplan openbare verlichting "*donker waar mogelijk, licht waar nodig*"	2020
MJOP Openbare Verlichting onderhouds- en vervangingsinvesteringen	2024

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	363.530	469.146	493.302	563.373	585.306	582.865
Baten	19.948	12.037	12.037	12.037	12.037	12.037
Saldo voor bestemming nadelig	-343.582	-457.109	-481.265	-551.336	-573.269	-570.828
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestem-ming	-343.582	-457.109	-481.265	-551.336	-573.269	-570.828

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
200 Onderhoud van wegen	241.933	0	-241.933
210 Overig beheer wegen	111.251	0	-111.251
220 Verkeers- en vervoersmaatregelen	59.474	0	-59.474
230 Waterstaatkundige werken	80.645	12.037	-68.608
Totaal	493.302	12.037	-481.265

Toelichting op de meerjarige raming

Van 2027 naar 2028 zien we verhoudingsgewijs een grotere stijging van de kosten, voornaamste oorzaak is de stijging van kapitaallasten voornamelijk door investeringen in de waterstaatsobjecten (damwanden, loswal en glooiingen).

Programma 3: Economische zaken

Algemeen

Het programma Economische Zaken houdt in de gemeente Vlieland voor wat betreft concrete activiteiten in: het stimuleren en in stand houden van een gezonde lokale economie zonder structurele werkloosheid. Daarnaast is ook het eigendom van het tankstation voor brandstoffen (benzine en diesel), waarvan het beheer wordt uitgevoerd door de Stichting Aanloophaven Vlieland (SAV), onderdeel van deze activiteit.

Op het toeristische-economische vlak zijn op Vlieland diverse gemeentelijke stichtingen actief, of stichtingen die voor hun functioneren volledig afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidie. De gemeentelijke stichtingen SRV (kampeerterrein Stortemelk), SAV en Flidunen (sporthal/zwembad) hebben vanuit hun oprichting, statuten en verhouding tot het gemeentebestuur een bijzondere plaats in het algemeen belang van Vlieland. Het functioneren van (de besturen van) deze stichtingen is daarom belangrijk voor het realiseren van de beleidsdoelstellingen van college en gemeenteraad. Het college is in gesprek met de gemeentelijke stichtingen over de rol die de stichtingen, zowel met hun bedrijfsvoering maar ook financieel, kunnen hebben bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen van college en raad. Daarbij is het belangrijk over en weer de verwachtingen die we hebben over de betekenis van het zijn van (bestuurder van) een gemeentelijke stichting goed op elkaar af te stemmen.

Het gaat om de taakvelden:

- 2.3 Recreatieve havens
- 3.1 Economische ontwikkeling
- 3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie
- 8.3 Wonen en bouwen

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Met het toeristisch beleid werken we aan balans en brede welvaart**
2. **Versterken van het ondernemersklimaat**

Speerpunt 1. Met het toeristisch beleid werken we aan balans en brede welvaart

Voor een goed woon-en leefklimaat is een juiste balans tussen de economische belangen van toerisme en een prettige woonplek voor inwoners van groot belang. Het nu geldende toeristische beleid dateert uit 2024 en zet in op die balans. Bij dit beleid is een uitvoeringsprogramma opgesteld met daarin per speerpunt verschillende actiepunten. De VVV is als mede-uitvoerder van het toeristisch beleid een belangrijke partner. De doorontwikkeling van de VVV is dan ook essentieel voor een sterk en toekomstbestendig toeristisch beleid op het eiland, waarbij de organisatie een belangrijke rol speelt in promotie, destinatiemanagement, innovatie en het behoud van leefbaarheid en eilandcultuur. Daarom is het van belang dat de VVV zich ontwikkelt tot een krachtige en duurzame organisatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het toeristisch beleid uitvoeren met behulp van het uitvoeringsprogramma toerisme
- We verdiepen en verbreden de samenwerking met stakeholders, zowel op als buiten het eiland, om de speerpunten uit het toeristisch beleid te realiseren
- Op basis van een goed onderbouwd bedrijfsplan gaan we een meerjarige subsidie met de VVV aan
- We brengen trends in beeld met betrekking tot toeristische bedden en bezoekers

Speerpunt 2: Versterken van het ondernemersklimaat

Lokale ondernemers zijn van groot belang voor de leefbaarheid, werkgelegenheid en het aantrekkelijk houden van het eiland voor inwoners en bezoekers. Zonder deze ondernemers zou het voorzieningenniveau en de werkgelegenheid dalen. Het is dan ook belangrijk om (startende) ondernemers te ondersteunen en daarmee het ondernemersklimaat te versterken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Met de ondernemersvereniging en ondernemers onderzoeken hoe en waar de gemeente kan ondersteunen
- Gebruikmaken van externe partijen zoals Ynbusiness als het gaat om specifieke vraagstukken onder ondernemers

- Stimuleren van diversiteit in aanbod in horeca, winkels en overige activiteiten
- Proactief de belangen van de eilanders en ondernemers behartigen bij de beheerplannen Natura2000 van Rijkswaterstaat

Verbonden partijen bij dit programma

- Stichting Rekreatiebelangen Vlieland
- Stichting Aanloophaven Vlieland
- Samenwerkingsverband De Waddeneilanden

De gemeentelijke stichtingen Rekreatiebelangen Vlieland en Aanloophaven Vlieland spelen een belangrijke rol op Vlieland als het gaat om het toeristische product. Als exploitant van respectievelijk het kampeerterrein en de jachthaven zijn deze partijen van belang voor het ontvangen van jaarlijks vele toeristen. Daarnaast zijn beide partijen betrokken bij de uitvoering van het toeristisch beleid en allerlei activiteiten op het eiland. Beide stichtingen zijn bezig met een toekomstvisie en betrekken de gemeente daar actief bij. Ze ontvangen beide geen subsidie van de gemeente. Het college van B&W heeft invloed op deze stichtingen doordat ze de begroting en jaarrekening vaststelt en de bestuursleden benoemd en ontslaat.

Kaderstellende nota's

- Toeristisch beleid
- Programma Waddeneilanden 2022

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	799.696	891.542	787.054	814.753	820.422	817.161
Baten	509.242	443.084	387.101	380.251	380.251	380.251
Saldo voor bestemming nadelig	-290.454	-448.458	-399.953	-434.502	-440.171	-436.910
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestem-ming	-290.454	-448.458	-399.953	-434.502	-440.171	-436.910

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
300	Economische zaken algemeen	96.500	3.000	-93.500
340	Beheer Noordzeestrand	106.849	24.000	-82.849
350	Aanloophaven	209.874	232.000	22.126
370	Natuur Educatief Centrum	110.550	13.000	-97.550
380	Toerisme, evenementen en streekagenda	263.281	115.101	-148.180
Totaal		787.054	387.101	-399.953

Toelichting meerjarige raming

Hier valt vooral op dat kosten en baten in 2026 hoger geraamd waren dan voor 2027 en de jaren daarna. Dit komt omdat in 2026 extra kosten vanwege de verbouw van het gebouw voor de Lepelaar (Natuur Educatie Centrum) en een daarvoor van het rijk ontvangen subsidie waren opgenomen.

Programma 4: Onderwijs

Algemeen

Iedereen verdient gelijke kansen op een goede toekomst, ongeacht achtergrond. Goed onderwijs en een passend onderwijsaanbod zijn daarbij heel belangrijk. Op Vlieland hechten we veel waarde aan onderwijs dichtbij huis en we willen dat ook in de toekomst behouden. Voor kinderen van de kinderopvang en VVE tot en met het primair en voortgezet onderwijs. De samenwerkingen met onderwijs-, opvang-, welzijn- en zorgpartners zijn van belang om te blijven zorgdragen voor een klimaat waar elk kind zo goed mogelijk tot ontwikkeling kan komen. Samen met de onderwijspartners streven we naar een doorlopende leerlijn.

Het is belangrijk om blijvend de mogelijkheden te onderzoeken voor verbreding van het onderwijsaanbod. Dit betreft onder andere het aanbieden van Mbo-opleidingen en samenwerkingen met de andere Waddeneilanden en scholen aan de wal. Er zitten ook kansen in het stimuleren van stage- en traineeplekken op het eiland.

Onderwijs beperkt zich niet tot de leeftijden van 0-18 jaar. Een leven lang leren en ontwikkelen moet voor alle inwoners van Vlieland mogelijk zijn. Het versterken van de basisvaardigheden en het taalonderwijs vanuit de bibliotheek is daarom van groot belang.

Het betreft de taakvelden:

- 4.1 Openbaar basisonderwijs
- 4.2 Onderwijshuisvestingen
- 4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Investeren in randvoorwaarden voor toekomstbestendig onderwijs in afstemming met onderwijs-, opvang-, welzijn- en zorgpartners**
2. **Blijvend mogelijkheden ondersteunen en onderzoeken voor het verbreden van het onderwijsaanbod**
3. **Versterken van basisvaardigheden en het stimuleren van taalonderwijs vanuit de bibliotheek**

Speerpunt 1. Investeren in randvoorwaarden voor toekomstbestendig onderwijs in afstemming met onderwijs-, opvang-, welzijn- en zorgpartners

Goede samenwerking is de basis voor goede resultaten. Afstemming met onderwijs-, opvang-, welzijn- en zorgpartners vindt daarom regelmatig plaats. Met deze partners wordt gestreefd naar inclusief onderwijs. Het realiseren van goed onderwijs op een eiland vraagt andere randvoorwaarden dan onderwijs aan de wal. Denk aan de beschikbaarheid van personeel en passende huisvesting, de bereikbaarheid van (specialistische) ondersteuning en de uitdagingen die samenhangen met afstand en schaalgrootte. Juist die randvoorwaarden bepalen mee of we de kwaliteit en continuïteit van het onderwijs kunnen behouden. Het investeren in de benodigde randvoorwaarden en het voortzetten en versterken van de samenwerkingen met de betrokken partners is hiervoor van belang.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan door met het monitoren van het VVE beleid en passen waar nodig in overleg met samenwerkingspartners het beleid aan
- We faciliteren twee keer per jaar een bestuurlijk overleg (LEA overleg) voor afstemming en planvorming tussen het gemeentebestuur en het bestuur van de school en de kinderopvang
- We ondersteunen de onderwijspartners op het gebied van ouderbetrokkenheid en zorgen voor een goede aansluiting op het aanbod van de zorgpartners
- We dragen zorg voor bestuurlijke vertegenwoordiging tijdens het tweejaarlijkse regionaal educatief afstemmingsoverleg van de Friese Waddeneilanden over de leerplicht, RMC en het doorstroompunt
- We geven uitvoering aan het Programma Jeugd en monitoren de voortgang
- We betrekken de onderwijspartners bij de uitvoering van het project Nuchter Vlieland

Speerpunt 2. Blijvend mogelijkheden ondersteunen en onderzoeken voor het verbreden van het onderwijsaanbod

Jongeren moeten passend onderwijs kunnen volgen. Daarom mogen de opties om op het eiland vervolgonderwijs te kunnen volgen eigenlijk niet ontbreken. Het initiatief van de Vlieland Academy maakt het mogelijk om een mbo-opleiding te volgen, waarmee de leefbaarheid op het eiland op meerdere vlakken wordt vergroot. Daarnaast vraagt het bieden van een doorlopende leerlijn ook om het blijvend onderzoeken van andere mogelijkheden om het onderwijsaanbod te verbreden. Daarnaast bieden stage- en traineeplekken een mogelijkheid om de verbinding tussen ondernemers, overheid en onderwijs te versterken en zo de overgang tussen onderwijs en geschikt werk te verbeteren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We ondersteunen en waar mogelijk versnellen de initiatieven om te komen tot een Vlieland Academy voor studenten in de gastvrijheidssector en onderzoeken verbindingen voor mbo-aanbod in de bouw-, techniek en zorgsector

- We onderzoeken met het schoolbestuur en gemeenten in de omgeving de mogelijkheden voor een zo breed mogelijk onderwijsaanbod, zoals samenwerkingen met het onderwijs op Terschelling en Harlingen
- Zowel bij de gemeente als bij ondernemers en maatschappelijke organisaties stimuleren we stage-, leerwerk- en oriëntatiemogelijkheden

Speerpunt 3. Versterken van basisvaardigheden en het stimuleren van taalonderwijs vanuit de bibliotheek

Het streven is dat buitenlandse werknemers die zich blijvend op het eiland vestigen, zich snel thuis voelen. Taallessen kunnen hier een belangrijke bijdrage in leveren. Het verkleinen van de taalbarrière kan helpend zijn in de deelname aan sociale en maatschappelijke activiteiten naast het werk. De bibliotheek op Vlieland verzorgt deze taallessen.

Daarnaast is er aandacht voor het versterken van basisvaardigheden van inwoners, waarbij de bibliotheek ook een belangrijke rol vervult. Het streven is dat iedereen de mogelijkheid heeft om zich blijvend te ontwikkelen en over voldoende taal,- lees- en digitale vaardigheden beschikt om mee te kunnen doen in de samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We monitoren samen met de bibliotheek het effect van het aanbod rond basisvaardigheden en passen het aanbod waar nodig in overleg aan
- We onderzoeken de aanpak voor het versterken van basisvaardigheden en stellen hiervoor met ketenpartners een plan op
- We stimuleren deelname aan taalcursussen door anderstaligen op Vlieland

Verbonden partijen bij dit programma

Geen

Kaderstellende nota's

- Programma Jeugd
- Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022-2025
- Beleidskader Voor- en vroegschoolse educatie (VVE) 2023-2026

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	468.210	459.651	477.631	513.210	505.128	507.825
Baten	176.673	92.000	92.000	92.000	92.000	92.000
Saldo voor bestemming nadelig	-291.536	-367.651	-385.631	-421.210	-413.128	-415.825
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestem-ming	-291.536	-367.651	-385.631	-421.210	-413.128	-415.825

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
491 Huisvesting Onderwijs	326.934	92.000	-234.934
495 Gemeentelijk onderwijsbeleid	150.697	0	-150.697
Totaal	477.631	92.000	-385.631

Toelichting meerjarige raming

In 2028 stijgen de lasten ten opzichte van 2027 wat meer, dit komt m.n. door wat gepland onderhoud aan de school maar ook omdat door de geplande nieuwe leningen die naar verwachting aangetrokken moeten worden het omslagrente percentage stijgt. Doordat bij onderwijs sprake is van activa met een hoge boekwaarde, is de uitwerking van een hoger omslagrente percentage hier goed te zien.

Programma 5: Cultuur en recreatie

Algemeen

Cultuur is een belangrijk onderdeel van het leven op Vlieland. Cultuur verbindt mensen, geeft plezier en draagt bij aan het welzijn van onze gemeenschap. In 2025 is de Cultuurnota vastgesteld met als doel om kunst en cultuur toegankelijk te maken voor iedereen, als middel voor jong en oud om zich persoonlijk te ontwikkelen. Daarnaast om de gemeenschap te versterken en bij te dragen aan de unieke eilander identiteit. Door in te zetten op het behoud van cultuurhistorische tradities en het ondersteunen van lokale initiatieven, vrijwilligers en cultuurmakers, draagt het beleid bij aan een levendige en duurzame cultuur die past bij het eiland en zijn grootte. We richten ons hierbij niet alleen op de inwoners maar ook op de vele bezoekers die ons eiland het hele jaar door bezoeken.

Een gevarieerd en aantrekkelijk aanbod op het gebied van beweging en sport draagt bij aan de leefbaarheid op Vlieland. Sport en beweging dragen bij aan gezondheid, het gevoel van welbevinden en eigenwaarde en verbondenheid. We gaan daarom verder uitvoering geven aan het Sport- en beweegbeleid en de renovatie van sportcentrum Flidunen. We dragen zorg voor een structureel aanbod van activiteiten, zowel binnen als buiten, voor jong en oud, zodat een positieve sport- en beweegcultuur wordt gestimuleerd. Samenwerkingen met de sportaanbieders- en verenigingen en de inzet van buurtsportcoaches zorgen voor een geïntegreerd aanbod. Daarbij is het van belang dat het aanbod voor iedereen financieel bereikbaar is.

De gemeente streeft naar een zo veel mogelijk natuurlijke uitstraling van het openbaar groen, waarbij biodiversiteit voorop staat. Daar waar het kan, worden extra groenelementen aangebracht. Waar het kan wordt terughoudend gemaaid en gesnoeid, zodat planten en bomen hun natuurlijke gang kunnen gaan. Daar waar verkeersveiligheid in het gedrang komt en waar bepaalde planten de overhand beginnen te krijgen, wordt ingegrepen. Daarnaast wordt gestreefd naar het zo beweegvriendelijk inrichten van het openbaar groen om sporten en bewegen in de buitenlucht te stimuleren.

Het gaat om de taakvelden:

- 5.1 Sportbeleid en activering
- 5.2 Sportaccommodaties
- 5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 Musea
- 5.6 Media
- 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie
- 8.3 Wonen en bouwen
- 0.1 Mutaties reserves

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Het versterken van een breed cultuuraanbod met focus op ondersteuning van vrijwilligers**
2. **Het stimuleren van een positieve sport- en beweegcultuur en het aanbod voor iedereen toegankelijk maken**
3. **Het zo natuurlijk en beweegvriendelijk inrichten van het openbaar groen**

Speerpunt 1. Het versterken van een breed cultuuraanbod met focus op ondersteuning van vrijwilligers

Kunst en cultuur kun je op het eiland vinden in kleine en grote initiatieven. Van muziek tot toneel en van musea tot gezelschappen voor samenzijn en creativiteit. Vlieland is een klein eiland maar het kent een grote variëteit aan activiteiten op het gebied van kunst, cultuur en evenementen.

Inzetten op het versterken van kennis en expertise voor vrijwillige besturen, of vrijwilligers in het algemeen, is van groot belang. Het motiveert en draagt daarmee bij aan de continuïteit van stichtingen en verenigingen. Met het culturele veld gaan we onderzoeken waar precies expertise gewenst is en hoe we kunnen helpen deze expertise te versterken.

De aanwezigheid van laagdrempelige ontmoetingsplaatsen is belangrijk voor het letterlijk bieden van ruimte voor het uiten van cultuur. Cultuur is hiermee een middel om de saamhorigheid te vergroten. De Vliestroom, de bibliotheek en sportcentrum Flidunen zijn hiervoor belangrijke locaties.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoering geven aan de beleidsnota Cultuur.
- Mogelijkheden onderzoeken om ondersteuning te bieden aan besturen van stichtingen en verenigingen.
- Uitwisseling stimuleren tussen gemeente, verenigingen, stichtingen en culturele initiatiefnemers.
- Versterken van de positie van de bibliotheek als ontmoetingsplek en aanbieder van culturele activiteiten.
- Afhankelijk van de besluitvorming die in Q4 2026 plaatsvindt vervolg geven aan de rapportage rondom ITGWO.

Speerpunt 2. Het stimuleren van een positieve sport- en beweegcultuur en het aanbod voor iedereen toegankelijk maken

Genoeg bewegen helpt om risico's op zowel lichamelijke als geestelijke gezondheidsproblemen kleiner te maken. Meer gezondheid zorgt in de eerste plaats voor een prettiger leven. Maar het zorgt ook voor meer gezonde levensjaren en daarmee wordt ook de druk op de zorg verminderd. De buurtsportcoach vervult een belangrijke rol in het stimuleren van bewegen en een gezonde leefstijl. Een structureel aanbod van sport- en beweegactiviteiten is daarvoor van groot belang, voor jong en oud, voor binnen en buiten. Ook moet dit aanbod voor iedereen betaalbaar zijn.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We blijven inwonersinitiatieven faciliteren door middel van de opgezette samenwerking vanuit het Lokaal Sportakkoord.
- Uitvoering geven aan de renovatie van Sportcentrum Flidunen.
- Zorgdragen voor afstemming en communicatie over een structureel aanbod van activiteiten.
- Mogelijkheden onderzoeken om het aanbod voor iedereen betaalbaar te maken, bijvoorbeeld door het beschikbaar stellen van een sportstrippenkaart.

Speerpunt 3. Zo natuurlijk en beweegvriendelijk inrichten van het openbaar groen

Een beweegvriendelijke openbare ruimte moedigt mensen aan om meer te gaan bewegen in de openbare ruimte. Er wordt gekeken of (en hoe) het openbaar groen beweegvriendelijker gemaakt kan worden om sporten en bewegen in de buitenlucht te stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We onderzoeken de mogelijkheden van een verbetering van de staat van het sportveld.
- We stimuleren de mogelijkheden van bewegen in het openbaar groen.

Verbonden partijen bij dit programma

- Stichting Flidunen

De stichting Flidunen exploiteert het zwembad/sporthalcomplex. Het betreft een zogenaamde "gemeentelijke stichting", wat onder andere betekent dat het college van B&W de bestuursleden benoemt en de begroting en de jaarrekening goed moet keuren. De stichting huurt het gebouw van de gemeente Vlieland. Indirect is er een financieel belang omdat bij het staken van de activiteiten door de stichting, de gemeente als eigenaar de verantwoordelijkheid houdt voor het zwembad/sporthalcomplex. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een lening verstrekt.

In de begroting is een exploitatiesubsidie opgenomen van € 180.600. De huur wordt voor een bedrag van € 206.900 gesubsidieerd.

Kaderstellende nota's

- Sport- en beweegbeleid 2022-2027
- Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022-2025
- Cultuurnota 2025

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	1.176.331	1.386.478	1.289.068	1.396.580	1.381.476	1.349.277
Baten	302.890	237.001	275.001	275.001	275.001	211.001
Saldo voor bestemming nadelig	-873.440	- 1.149.477	- 1.014.067	- 1.121.579	- 1.106.475	- 1.138.276
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	2.000.000	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	24.429	89.772	89.772	89.772	89.772
Saldo na resultaatbestem-ming	-873.440	- 3.125.048	-924.295	- 1.031.807	- 1.016.703	- 1.048.504

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
500 Openbaar bibliotheekwerk	89.000	0	-89.000
510 Sport	850.794	360.673	-490.121
515 Bevordering kunst- en cultuurparticipatie	55.496	0	-55.496
520 Musea, monumentenzorg, oudheidkunde	167.600	4.000	-163.600
530 Openbaar groen	126.178	100	-126.078
Totaal	1.289.068	364.773	-924.295

Toelichting meerjarige raming

In 2026 wordt via dit programma € 2.000.000 toegevoegd aan de bestemmingsreserve kapitaallasten renovatie Flidunen.

In 2028 nemen de lasten duidelijk toe ten opzichte van 2027 en dit komt doordat dan de kapitaallasten voor de renovatie van het sportcentrum Flidunen beginnen te lopen, ook is te zien dat een deel van deze kapitaallasten gedekt worden uit de bestemmingsreserve.

Dan is in 2030 opnieuw een opvallende afwijking ten opzichte van de voorgaande jaren te zien. Dit komt doordat SPUK's voor sport tot en met 2029 zijn toegezegd. Zowel baten als lasten die samenhangen met deze SPUK's vallen daarom vanaf 2030 weg. In de bestuurlijke samenvatting is hieraan onder de uitgangspunten van de begroting ook aandacht besteed.

Programma 6: Sociale voorzieningen en Maatschappelijke dienstverlening

Algemeen

Vlieland staat voor de uitdaging om inwoners in alle levensfasen passend te ondersteunen in een tijd van vergrijzing, personeelstekorten, veranderende wetgeving en toenemende druk op zorg en welzijn. Tegelijkertijd willen we dat inwoners zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen, kinderen kansrijk opgroeien, jongeren perspectief houden op het eiland en inwoners met financiële of sociale problemen tijdig ondersteuning ontvangen. Een sterke sociale basis, toegankelijke voorzieningen en preventie zijn daarbij essentieel.

Het gewenste effect is dat inwoners van Vlieland naar vermogen kunnen meedoen aan de samenleving, voldoende bestaanszekerheid ervaren, gezond en veilig opgroeien en tijdig passende ondersteuning ontvangen wanneer dat nodig is. Ouderen kunnen zo lang mogelijk zelfstandig wonen en inwoners voelen zich betrokken bij elkaar en bij het eiland.

Het gaat om de taakvelden:

- 5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie -speeltuin
- 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO
- 6.3 Inkomensregelingen
- 6.4 WSW en beschut werk
- 6.5 Arbeidsparticipatie
- 6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)
- 9.711 Huishoudelijke hulp (WMO)
- 6.712 Begeleiding (WMO)
- 6.713 Dagbesteding (WMO)
- 6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal
- 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal
- 6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk
- 6.762 Jeugdhulp met verblijf landelijk
- 6.791 PGB WMO
- 6.792 PGM Jeugd
- 6.811 Beschermd wonen (WMO)
- 7.1 Volksgezondheid (jeugd)
- 8.3 Wonen en bouwen
- 0.1 Mutaties reserves

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Een sterke sociale basis en het verder versterken van participatie**
2. **Het versterken van de samenhang tussen wonen, welzijn en ondersteuning**
3. **Het versterken van de mentale gezondheid, het welzijn en de kansengelijkheid van jongeren**
4. **We verschuiven de aandacht van zorg naar gezondheid en welzijn**

Speerpunt 1. Een sterke sociale basis en het verder versterken van participatie

Een sterke sociale basis is essentieel om inwoners gezond, veerkrachtig en zo zelfstandig mogelijk te laten deelnemen aan de samenleving. Daarom investeren we in preventie, vroegsignalering en een goede samenwerking tussen zorg, welzijn en vrijwilligers. We versterken ontmoetingsplekken zoals De Vliestroom, zetten in op een toegankelijke ondersteuning dichtbij huis en bouwen aan een sociaal netwerk waarin inwoners elkaar weten te vinden en professionals elkaar versterken. Hiermee voorkomen we, waar mogelijk, zwaardere zorg en dragen we bij aan een leefbare en inclusieve gemeenschap. Daarnaast ondersteunen we inwoners met een laag inkomen en verborgen armoede via laagdrempelige regelingen en maatwerk. We communiceren actief, eenvoudig en discreet over bestaande regelingen, met nadruk op vertrouwelijkheid. Hiermee worden financiële problemen eerder gesignaleerd en kan passende ondersteuning tijdig worden ingezet.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De toegankelijkheid van regelingen voor inwoners met een laag inkomen verbeteren
- Het beleidskader Bestaanszekerheid verder uitvoeren
- De wijzigingen uit de Participatiewet in Balans implementeren

Speerpunt 2. Het versterken van de samenhang tussen wonen, welzijn en ondersteuning versterken.

We willen dat de ondersteuning op Vlieland zo toegankelijk, dichtbij en passend mogelijk georganiseerd is. Om dit te bereiken verbeteren we de aansluiting tussen wonen, zorg en welzijn zodat ouderen en kwetsbare inwoners langer zelfstandig kunnen blijven wonen. We houden de ondersteuning voor ouderen en mantelzorgers toegankelijk en toekomstbestendig.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het Programma Wonen op het snijvlak van wonen, zorg en welzijn verder uitvoeren
- Acties voortkomend uit het onderzoek naar maatschappelijke voorzieningen voor ouderen uitvoeren
- Mantelzorgondersteuning en respijtzorg versterken

- Wijzigingen in de gemeentelijke verordening en beleidsregels voor maatschappelijke ondersteuning vaststellen
- Het gebiedsteam doorontwikkelen met nadrukkelijke aandacht voor vroegsignalering, bereikbaarheid en inwonersinitiatieven
- De provinciale samenwerking rondom beschermd wonen, maatschappelijke opvang en uitstroom uit zorg versterken
- Uitvoering geven aan de hervormingen binnen de Wmo

Speerpunt 3. Het versterken van de mentale gezondheid, het welzijn en de kansengelijkheid van jongeren

Jongeren moeten gezond, veilig en kansrijk op kunnen groeien op Vlieland. In het in 2025 vastgestelde Programma Jeugd staan de belangrijkste ontwikkelingen voor deze doelgroep omschreven, onderverdeeld in de thema's onderwijs, vrije tijd, gezondheid en veiligheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het Programma Jeugd en de Hervormingsagenda Jeugd uitvoeren
- Een jongerenwerker inzetten die bijdraagt aan verbinding, vroegsignalering en het versterken van de pedagogische basis op het eiland
- Preventie en vroegsignalering via onderwijs, schoolmaatschappelijk werk en het gebiedsteam versterken
- Verdiepend onderzoek uitvoeren naar welzijn, toekomstperspectief en kansengelijkheid van de Vlielandse jeugd
- Een veilige ontmoetings- en activiteitenplek voor jongeren realiseren
- De ontspannings- en ontwikkelmogelijkheden voor jongeren op het eiland vergroten
- De Verordening Jeugdhulp en de beleidsregels Jeugdhulp vaststellen, voor zover gewijzigde wet- en regelgeving daartoe aanleiding geeft
- Regionale uitgangspunten voor de inkoop vaststellen van specialistische ondersteuning voor de jeugd vanaf 2028

Speerpunt 4. We verschuiven de aandacht van zorg naar gezondheid en welzijn

We verschuiven de aandacht van zorg naar gezondheid, welzijn en preventie. We investeren in een sterke sociale basis, een goed toegankelijke lokale toegang tot zorg en welzijn en een nauwe samenwerking tussen gemeente, maatschappelijke partners en inwoners. Zo zetten we in op vroegsignalering, het voorkomen van zwaardere zorg en een gezonde en veerkrachtige samenleving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De herinrichting van het sociaal domein verder vormgeven
- Een aanpak tegen eenzaamheid opstellen en uitvoeren

- Besluiten nemen over de inrichting van goede dagbesteding in groepsverband, voor het versterken van de sociale basis en het ondersteunen van de kwetsbare inwoner
- De maatschappelijke functie van de bibliotheek als leeromgeving en toegangspunt voor ondersteuning versterken
- Uitvoering geven aan het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) (als voortzetting van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Fries Integraal Zorg Akkoord (FrIZA))
- Activiteiten gericht op gezonde leefstijl, mentale gezondheid en sociale verbondenheid uitvoeren

Verbonden partijen bij dit programma

- De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân
- Centrumregeling Sociaal Domein Friesland
- N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)
- De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân is met ingang van 1 januari 2021 een bedrijfsvoeringsorganisatie geworden.

De volgende taken zijn bij de gemeenten Waadhoeke, Harlingen, Vlieland en Terschelling belegd:

- het vaststellen van beleid
- het evalueren van beleid
- de uitvoering van de toegang tot jeugd en Wmo-maatwerkvoorzieningen.

Bij het vaststellen van beleid kunt u denken aan het vaststellen van de verordeningen op het sociale domein (Wmo, Jeugdwet en Participatiewet), maar ook het vaststellen van mantelzorgbeleid of beleid bestaanszekerheid is een verantwoordelijkheid van de gemeenteraad.

De Dienst voert de volgende taken voor de gemeenten uit:

- Monitoren van de beleidsuitvoering
- De toegang tot de inkomensvoorzieningen
- Het beschikken (in mandaat van de gemeente)
- De behandeling van bezwaar en beroep
- De uitvoering van de inkoop en het contractmanagement
- De administratie
- Het betalen

De bedrijfsvoeringskosten zijn in de begroting 2027 voor de gemeente Vlieland geraamd op € 137.157.

Binnen de Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân is het volgende vastgelegd: gemeente Leeuwarden voert als centrumgemeente voor de deelnemende gemeenten binnen Friesland de inkoop, de regiocoördinatie en het accounthouderschap voor gecontracteerde partijen en facultatief het financieel-administratief verwerken alsmede het cliëntenbeheer uit.

Wettelijk verplichte samenwerking voor de Wmo:

- Beschermd wonen

- Maatschappelijke opvang en vrouwenopvang
- Veilig thuis, waaronder advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling

Wettelijk verplichte samenwerking voor de Jeugdwet:

- Gesloten jeugdhulp
- Jeugdbescherming
- Jeugdreclassering

Vrijwillige samenwerking voor de Wmo:

- Openbare GGZ
- Preventief verslavingsbeleid
- Prostitutiebeleid
- Mensenhandel

Vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet:

- Spoedeisende zorg, als bedoeld in de Norm voor Opdrachtgeverschap
- Weinig voorkomende jeugdhulp, als bedoeld in de Norm voor Opdrachtgeverschap
- Pleegzorg
- Hoog specialistische zorg
- Gespecialiseerde jeugdhulp (specialistische jeugdhulp, ernstig enkelvoudige dyslexie en wonen)

De begroting van de de Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân is opgenomen in de begroting De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân.

De N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland) verleent financiële dienstverlening aan personen die om wat voor reden dan ook niet bij een reguliere bankinstelling terecht kunnen.

Kaderstellende nota's

- Fryske Regiovisie Jeugdhulp 2023-2026
- Beleidsnotitie ondersteuning en waardering voor Mantelzorgers 2021-2025
- Beleidskader bestaanszekerheid 2024-2028
- Verordening Adviesraad Sociaal Domein Noardwest Fryslân 2025
- Convenant Actieprogramma Weer Thuis
- Beleidsnota 'Sociaal domein in de praktijk'
- Beleidsplan Schulphulpverlening 2026-2029

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	1.595.687	1.840.503	1.969.233	2.054.662	1.905.777	1.878.179
Baten	696.671	618.115	673.092	693.471	695.720	638.655
Saldo voor bestemming nadelig	-899.015	-1.222.388	-1.296.141	-1.361.191	-1.210.057	-1.239.524
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Onttrekking aan reserve	71.506	97.857	79.497	159.955	70.298	70.051
Saldo na resultaat-bestemming	-877.509	-1.174.531	-1.266.644	-1.251.236	-1.189.759	-1.219.473

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
600	Sociale basisvoorzieningen	169.541	54.418	-115.123
610	1e lijns ondersteuning Wmo en Jeugd	240.467	0	-240.467
620	2e lijns ondersteuning participatie en inkomens	244.667	89.291	-155.376
630	2e lijns ondersteuning Wmo	221.565	19.122	-202.443
640	2e lijnsonderst. Jeugdwet en gemeent. jeugdbeleid	483.002	0	-483.002
650	Ouderenhuisvesting de Boswijk	659.991	589.758	-70.233
Totaal		2.019.233	752.589	-1.266.644

Toelichting meerjarige raming

De grootste invloed op dit programma in deze meerjarige raming heeft de SPUK AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord) die tot nog toe is toegezegd tot en met 2029 in 2030 vervallen dus zowel de baten als lasten die samenhangen met deze SPUK. Dat er verder nog wat schommelingen in de budgetten te zien zijn wordt voornamelijk veroorzaakt door onderhoud in de Boswijk. Dit is ook weer terug te zien in de onttrekking van de bestemmingsreserve voor de Boswijk.

Daarnaast is in de jaren 2028 en 2029 aan de lasten kant een negatieve stelpost opgenomen vanwege de plannen van het rijk om de huishoudelijke hulp vanaf 2028 uit de de maatwerkvoorzieningen van de WMO te halen. Hierover vindt u meer informatie in de bestuurlijke samenvatting onder de uitgangspunten voor deze begroting.

Programma 7: Volksgezondheid en milieu

Algemeen

Het programma Volksgezondheid en Milieu gaat over de openbare gezondheidszorg volgens de Wet collectieve preventie volksgezondheid (Veiligheidsregio Friesland), de Jeugdgezondheidszorg, afvalverwijdering- en verwerking, riolering, milieubeheer (de kwaliteit van de bodem, de beheersing van geluidshinder, verplaatsing van milieuhinderlijke bedrijven, ongediertebestrijding), lijkbezorging en de begraafplaats.

Een goede volksgezondheid is van belang voor al onze inwoners. Grote maatschappelijke uitdagingen zijn de vergrijzing, de gevolgen van een ongezonde leefstijl en de afnemende mentale gezondheid. We blijven ons daarom inzetten voor een gezonde leefstijl, sport en beweging. Hierbij is het uitgangspunt dat gezondheid meer is dan de afwezigheid van ziekte en verschuift de aandacht van zorg naar preventie en welzijn.

Een belangrijk thema is de bewustwording rondom schadelijk middelengebruik, waarvoor het plan van aanpak Nuchter Vlieland is opgesteld. Daarnaast is de nabijheid van zorg van groot belang voor zowel de gezondheid van inwoners als de leefbaarheid op Vlieland.

Ook duurzaamheid behoort tot dit programma. Met het opstellen van een nieuw beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling ligt er een nieuwe ambitie voor Vlieland. De opgave die er ligt is onverminderd groot. We willen de komende jaren belangrijke stappen gaan zetten, maar wel op een praktische wijze en gebaseerd op bewezen technieken. Dit om meetbare stappen te zetten naar een duurzame toekomst voor het eiland en haar bewoners.

Het gaat om de taakvelden:

- 0.5 Treasury
- 0.9 Vennootschapsbelasting
- 7.1 Volksgezondheid
- 7.2 Riolering
- 7.3 Afval
- 7.4 Milieubeheer
- 7.5 Begraafplaatsen en crematoria
- 0.10 Reservemutaties

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Het beschermen van de volksgezondheid en het voorkomen van wateroverlast**
2. **Het uitvoeren van maatregelen water en riool volgens het GWRP**
3. **Het opstellen van een nieuw meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling Vlieland**
4. **Het aanbieden van praktische verduurzamingsmaatregelen voor huishoudens**
5. **Een efficiënte en circulaire afvalinzameling tegen gezonde tarieven**
6. **Het verbeteren van de (mentale) gezondheid**

Speerpunt 1. Het beschermen van de volksgezondheid en het voorkomen van wateroverlast

In de winter 2023-2024 is er sprake geweest van extreme regenval voor een lange periode. Dit gaf aanleiding voor het houden van een “Waterdag” waarin de raad door de gemeente Vlieland, Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, Vitens en Wetterskip geïnformeerd is over de verschillende verantwoordelijkheden. Naast de wateroverlast werd ook aandacht gevraagd voor de positieve effecten voor natuur en het aanvullen van de zoetwaterbel onder het eiland. Met het Wetterskip vindt verdere uitwerking plaats van een pilot op gebied van wateroverlast. Provincie Fryslân heeft aangeboden om dit breder op te pakken in een integrale waterstrategie voor Vlieland. Uitgangspunten hierin zijn tijdigheid en toepasbaarheid van de uitkomsten.

In 2024 is de waddendijk afgerond waardoor het dorp tot 2050 voldoet aan de normen van het Deltaprogramma en de daarbij aangenomen zeespiegelstijging. Onder het pad van de dijk is een nieuwe drain gelegd voor het afvoeren van regenwater door de nieuwe vergrote duiker. In diverse tuinen achter de dijk is in 2026 de Japanse Duizendknoop geconstateerd, waarna actief door een specialistisch bedrijf de zichtbare delen verwijderd zijn. In 2027 moet dit actief gemonitord worden.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoering geven aan het nieuwe programma ‘water en riolering’
- De waterpilot/integrale waterstrategie Vlieland afronden
- Een eventuele terugkomst Japanse Duizendknoop monitoren
- Klimaatadaptatie integreren in ruimtelijke ordening

Speerpunt 2. Het uitvoeren maatregelen water en riool volgens het GWRP

In 2024 heeft de gemeente het Programma Water en Riolering vastgesteld. Op Vlieland zijn ongeveer 1.072 rioolaansluitingen aanwezig, met in totaal 18,5 kilometer vrijvervalriolering en 13,9 kilometer persleidingen. Vergeleken met veel gemeenten op het vasteland is het rioolstelsel relatief jong.

In 2026 is advies gevraagd om de staat van de riolering op een aantal strategische locaties in beeld te brengen. Daarbij wordt onder andere de riolering in de Dorpsstraat geïnspecteerd. Ook wordt onderzocht of de geplande uitvoering van werkzaamheden in 2029 nog steeds noodzakelijk is.

Daarnaast wordt bekeken of de rioolsystemen bij de duinhuisjes nog voldoen aan de huidige eisen en gebruikswensen. Hierbij wordt zowel gekeken naar de signalering als naar de capaciteit van het systeem, zodat deze aansluiten bij de veranderde behoeften van de gebruikers.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het riool/berging riool Esdoornlaan vervangen (doorgeschoven van 2023)
- Het aansturen van de nieuwe duiker door de Waddendijk afstemmen met Rijkswaterstaat
- Maatregelen uitvoeren ter bestrijding van de wateroverlast op het sportveld, onderdeel van vernieuwing Kampweg
- Tegels “hier begint de zee” bij straatkolken in de Dorpsstraat plaatsen

Speerpunt 3. Het opstellen van een nieuw meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling Vlieland

Met het ondertekenen van het Nationaal Klimaatakkoord zijn afspraken gemaakt om Nederland te verduurzamen. Onderdeel van het Nationaal Klimaatakkoord is duurzaam verwarmen van de bebouwde omgeving. De regievoering hiervan ligt dankzij de Omgevingswet bij de gemeenten. Gemeente Vlieland heeft in haar Transitie Visie Warmte 1.0 Vlieland op hoofdlijnen aangegeven hoe wij dat tot 2030 willen gaan doen, deze visie zal begin 2027 met het nieuwe warmteprogramma verder worden aangescherpt.

Naast de warmtetransitie richt onze inzet zich ook op een verdere verduurzaming van de bebouwde omgeving, de energietransitie, mobiliteit en watergebruik. Onder andere deze thema's worden opgenomen in een nieuw meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling. Hierin scheppen we ruimte voor projecten, doelstellingen en ambities. Met het einde van de Regio Deal De Waddeneilanden in zicht, hebben we voldoende aanknopingspunten om voor de komende periode een programma op te stellen. Het huidige programma heeft in 2027 nog een uitloopjaar maar het doel is om ook in 2027 het nieuwe programma vast te stellen, inclusief budgettering.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Een nieuw programma duurzame ontwikkeling opstellen
  We stellen in 2027 het nieuwe programma op met daarbinnen een categorisering van onderwerpen, bijbehorende ambities en doelstellingen, plus de benodigde financiering. Binnen de looptijd van het programma richten we verschillende meetmomenten in om onze voortgang te kunnen monitoren.
- Het warmteprogramma vaststellen en een uitvoeringsagenda opstellen
  Als vervolg op de Transitie Visie Warmte (2019) en de opdracht uit de Omgevingswet stellen we het warmteprogramma vast. Hierin stellen we de meest praktische aanpak

vast om de bebouwde omgeving duurzaam en gasloos te verwarmen. Dit programma stellen we in het eerste kwartaal van 2027 vast. Om deze plannen in de praktijk te brengen stellen we aanvullend een uitvoeringsagenda op om de uitvoering praktisch in te kunnen richten.

- Onderzoek doen naar lokale opwek en opslag van duurzame energie
  Al onze verduurzamingsambities leiden direct tot een toename in de elektriciteitsvraag. De meest praktische aanpak is om de lokale behoefte op Vlieland te vervullen. Hiervoor onderzoeken we in 2027 de mogelijkheden voor meer en diverse opwek- en opslagmogelijkheden voor duurzame energie vanuit zon, wind of water.

Speerpunt 4. Praktische verduurzaamingsmaatregelen voor huishoudens

Een groot onderdeel van de verduurzaming van Vlieland is het aanpakken van de gebouwde omgeving. We gebruiken met zijn allen gas, elektriciteit en water. Naar verwachting zal met name de gasprijs de komende jaren blijven stijgen. Om het woon- en leefcomfort op Vlieland betaalbaar te houden zullen we met zijn allen moeten verduurzamen. Hierom zullen we in 2027 verschillende praktische verduurzamingsmaatregelen gaan aanbieden, als aanvulling op de bestaande isolatiesubsidie. Deze aanpak zal zich idealiter niet beperken tot reguliere huishoudens maar zal zich ook richten op recreatiewoningen en monumenten. Een aanpak die goed past bij de brede mix van de Vlielandse gebouwde omgeving. Ook het ondersteunen van ondernemers in de verduurzamingsopgave is onderdeel van onze inzet.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Subsidieregelingen en een ondersteuningsaanbod opstellen
  Het opstellen van subsidieregelingen op het gebied van verduurzaming van monumenten, recreatiewoningen en reguliere woningen, inclusief het ondersteunen van ondernemers in de verduurzamingsopgave en het borgen van een duurzame omgang met onze zoetwatervoorziening. Het inventariseren van de specifieke vraag en behoefte naar deze regelingen behoort ook tot de inzet, dit om ons aanbod zo goed mogelijk te laten aansluiten bij de praktische behoeften uit de samenleving.

Speerpunt 5. Een efficiënte en circulaire afvalinzameling tegen gezonde tarieven

Door zelf de regie te nemen over de toegepaste inzamelmethoden verwachten we vanaf 2027 efficiënter te kunnen werken en kosten te besparen. Daarnaast biedt het beëindigen van de inzameling van bedrijfsafval in 2027 de mogelijkheid om beter inzicht te krijgen in de werkelijke kosten van de inzameling van huishoudelijk afval. Om deze kosten verder te beperken, worden strategische keuzes gemaakt voor de toekomst, zoals bijvoorbeeld de aanschaf van eigen 40 m^3-containers in plaats van het huren van containers van derden. Ook worden diverse voorbereidingen getroffen om de afvalinzameling volledig ondergronds uit te voeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- 40m3 containers aanschaffen voor op de milieustraat.
- De voorbereidingen om volledig ondergronds te gaan volledig afronden in 2027
- We stoppen met de inzameling van bedrijfsafval
- We nemen de regie terug over de inzamelmethodes

Speerpunt 6. Bevorderen van mentale en lichamelijke gezondheid van inwoners

Op Vlieland streven we naar gezonde inwoners die volop de kans krijgen en nemen om mee te doen aan de samenleving. We willen dat onze jeugd kansrijk opgroeit en dat onze ouderen zich zo lang mogelijk sterk en vitaal voelen. We zetten daarom volop in op preventie en werken hierbij vanuit de principes van 'positieve gezondheid': dit gaat ervan uit dat gezondheid meer is dan de afwezigheid van ziekte. Hierbij ligt de focus op zowel de mentale als lichamelijke gezondheid van inwoners. Op regionaal niveau werken we hiervoor samen in de “Friese Preventie Aanpak”. Daarnaast wordt op lokaal niveau gewerkt aan nieuw gezondheidsbeleid en een vertaling van het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA), als voortzetting van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan onderzoeken hoe er meer ambulante zorg en specialisten naar Vlieland kunnen komen
- Het voortzetten en borgen van het plan van aanpak Nuchter Vlieland door met een voorstel te komen voor een vervolg

Verbonden partijen bij dit programma

- **Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)**
  De FUMO voert taken en bevoegdheden uit voor de deelnemers op het gebied van het milieu en de omgevingswet. Naast vergunningverlening, toezicht en handhaving geven zij ook advies over bijvoorbeeld geluid-, lucht-, water- en bodemvraagstukken.
  De totale bijdrage aan de FUMO is voor 2027 geraamd op € 99.022.
- **N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)**
  Het voorkomen, verwijderen, bewerken en verwerken van het Friese afval conform de voorgeschreven milieudoelstellingen tegen zo laag mogelijke kosten.
- **N.V. Fryslân Miljeu Noardwest**
  Het komen tot een doelmatige en uit oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde uitvoering van milieu- en reinigingstaken. Jaarlijks sluit de gemeente Vlieland een dienstverleningsovereenkomst af met Fryslân Miljeu Noardwest. Hierdoor is de uitvoering van de taken te allen tijde gewaarborgd
- **Veiligheidsregio**, de taken voor het programma gezondheid worden uitgevoerd door de GGD Friesland;
  - Monitoring, signalering en advies
  - Uitvoerende taken gezondheidsbescherming
  - Bewaken van publieke gezondheid bij rampen en crisis

- Toezicht houden

De totale bijdrage aan de Veiligheidsregio voor het programma gezondheid bedraagt: € 66.106

Kaderstellende nota's

- Gemeentelijk Programma Water en Rioleringen 2024-2027
- Verordening op het beheer en het gebruik van de gemeentelijke begraafplaats voor de gemeente Vlieland 2013
- Afvalstoffenverordening gemeente Vlieland 2012
- Beleid en meerjarenprogramma duurzame ontwikkeling 2023 – 2027, 2023
- TVW 1.0 Vlieland (transitievisie warmte), 2021
- Gezondheidsbeleid Friese Waddeneilanden 2022-2025
- Plan van aanpak GALA 2023-2026

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	1.394.493	1.843.783	2.068.440	1.826.085	1.832.621	1.773.192
Baten	1.341.835	1.462.182	1.489.662	1.418.677	1.441.909	1.365.755
Saldo voor bestemming nadelig	-52.659	-381.601	-578.778	-407.408	-390.712	-407.437
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	118.000	118.000	118.000	118.000	118.000	118.000
Onttrekking aan reserve	46.685	231.000	246.000	137.100	137.100	137.100
Saldo na resultaatbestem-ming	-123.974	-268.601	-450.778	-388.308	-371.612	-388.337

Samenstelling ramingen huidig jaar

	Lasten	Baten	Saldo
700 Openbare gezondheidszorg	331.504	208.592	-122.912
730 Huishoudelijk afval	306.323	405.000	98.677
740 Bedrijfsafval	349.471	375.500	26.029
750 Rioleringen	285.202	395.570	110.369
760 Milieubeheer	126.764	0	-126.764
770 Duurzaamheid	696.327	328.900	-367.427
780 Ongedierebestrijding en afvoeren kadavers	13.581	0	-13.581
790 Lijkbezorging en begraafplaats	77.271	22.100	-55.171
Totaal	2.186.440	1.735.662	-450.778

Toelichting meerjarige raming

In 2027 zijn de kosten hoger omdat voor dit jaar bij dit programma een stelpost is opgenomen voor de kosten die horen bij de decentralisatie uitkering CDOKE. Deze opbrengst wordt volgens voorschriften geboekt op het taakveld algemene uitkering onder programma 9. De kosten hiervoor zullen echter gaan vallen onder duurzaamheid een onderdeel van programma 7.

Daarnaast speelt ook het duurzaamheidsprogramma een rol. Dit loopt af in 2027, in de jaren daarna zijn basis budgetten opgenomen voor het duurzaamheidsprogramma omdat in 2027 moet blijken in hoeverre bijdragen van het rijk en de bestemmingsreserve duurzaamheid een nieuw duurzaamheidsprogramma kunnen bekostigen.

In 2027 zal de inzameling van bedrijfsafval stoppen. De precieze datum is nog niet bekend en daarmee is het ook nog niet volledig duidelijk wat kosten en baten voor bedrijfsafval in 2027 zullen zijn. Ook zal het afstoten van het bedrijfsafval gevolgen hebben voor de budgetten huishoudelijk afval. In deze begroting zijn daarom meerjarig de budgetten voor bedrijfsafval nog opgenomen. In de loop van 2027 zal hiervoor een budgetwijziging aan de raad worden aangeboden.

Tot slot speelt ook hier de SPUK AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord) een rol, ook bij dit programma zijn de hiermee samenhangende baten en lasten tot en met 2029 geraamd, met uitzondering van de al in de begroting 2026 opgenomen structurele lasten hiervoor (salariskosten).

Programma 8: Wonen en fysieke leefomgeving

Algemeen

Op 15 juli 2024 heeft de gemeenteraad het programma Wonen vastgesteld. Onderdeel van het programma is de wettelijk vereiste Woonzorgvisie. In het programma Wonen worden voor het thema wonen de strategische (beleids-) keuzes voor 2024 - 2028 gepresenteerd. Het programma Wonen geeft onder andere aan dat we op Vlieland zorgen voor een balans tussen verschillende generaties, met als uitgangspunt dat er voor elke levensfase een geschikte woonruimte is. In 2025 en 2026 hebben we woonruimte gerealiseerd middels het strategisch aankoopbeleid en hebben we verder gewerkt aan woningbouwplannen, waaronder onder meer de splitsing van bestaande woonhuizen. In 2027 zullen we dit proactief voortzetten en moet het programma Wonen omgebouwd worden naar een gemeentelijk volkshuisvestingsplan.

Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging (deels) in werking getreden. Inmiddels is daar zowel landelijk als op Vlieland de nodige ervaring mee opgedaan. Al lerende en langzaam meebewegend is het gedachtengoed deel van het dagelijkse werken geworden en zijn de eerste instrumenten door de gemeenteraad vastgesteld. De gemeente Vlieland heeft actief op de Wet geanticipeerd en al vroeg een Omgevingsvisie en participatiebeleid vastgesteld. In 2027 zullen beide instrumenten worden geëvalueerd en waar nodig worden aangepast. Alle beleidskeuzes, waaronder de keuzes die worden gemaakt in het vast te stellen erfgoedbeleid, moeten worden geborgd met regels in het omgevingsplan. We zijn inmiddels zover dat we voor het eiland het omgevingsplan in de procedure kunnen brengen die nodig is om tot vaststelling te komen. De regels voor het zeegedeelte zullen mogelijk nog iets langer op zich laten wachten.

Vlieland moet een eiland blijven met een eigen gemeenschap, waarvan de samenstelling in balans is, waar goed geleefd kan worden, waar mensen met aandacht en zorg voor elkaar samenleven, dat bereikbaar blijft, waar recreanten naar draagkracht van het eiland worden ontvangen in een natuurlijke omgeving die robuust is, waar de biodiversiteit floreert en waar mens en dier samen in een gezonde en duurzame omgeving kunnen blijven leven.

Het gaat om de taakvelden:

- 8.1 Fysieke leefomgeving
- 8.3 Grondexploitatie
- 8.3 Wonen en bouwen
- 0.3 Beheer overige gebouwen en gronden

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **Proactief uitvoering geven aan het programma Wonen 2024-2028 en het opstellen van een volkshuisvestingsplan**
2. **Het vaststellen van het omgevingsplan, het aanpassen van het participatiebeleid en het vaststellen van erfgoedbeleid**
3. **Het verder implementeren van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging**
4. **Actualisatie van de Omgevingsvisie**
5. **Samenwerking Waddeneilanden en ketenpartners**

Speerpunt 1. Proactief uitvoering geven aan het programma Wonen 2024-2028 en het opstellen van een volkshuisvestingsplan

Op 15 juli 2024 heeft de gemeenteraad het programma Wonen vastgesteld. Het programma Wonen vormt de aanzet voor het aanscherpen van het (juridisch) instrumentarium, de huisvestingsverordening, en de handhaving daarvan. In het nieuwe beleid is bovendien nadrukkelijk de verbinding gezocht met het sociaal domein, waaronder de levensloopbestendigheid en doorstroommogelijkheden voor verschillende (en kwetsbare) groepen. Dit gaat zowel om de relatie tussen wonen en zorg, als om personeelshuisvesting, waaronder passende huisvesting van tijdelijke seizoenmedewerkers en om het voorkomen van misstanden in de verhuur- en huisvestingspraktijk.

In 2027 ligt er de wettelijke verplichting om een gemeentelijk volkshuisvestingsplan vast te stellen. Dit volkshuisvestingsplan zal grotendeels de inhoud van het programma Wonen overnemen, maar er moeten ook nog enkele extra elementen aan toegevoegd worden. Samen met Schiermonnikoog, dat in een gelijke situatie verkeert, pakken we deze aanpassing op.

Vanuit het strategisch aankoopbeleid wordt proactief ingezet op het realiseren van woningbouw binnen de grenzen van het bestaande dorp. Omdat die ruimtes beperkt en privaat in eigendom zijn, is het wenselijk om eveneens een locatie in beeld te hebben waar we buiten de grenzen van het bestaande dorp woningen kunnen bouwen. Daarvoor zullen in 2027 gesprekken worden gevoerd en acties worden ondernomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We zijn onderdeel van de projectgroep om te komen tot de realisatie van huisvesting voor (semi) overheidspersoneel
- We gaan aan de slag met de punten uit het actieplan voor 2027 bij de uitvoeringsagenda.
- We gaan verder met het (strategisch) aanjagen, verwerven en/of vrijmaken van bestaande en nieuwe (bouw)locaties voor de realisatie van nieuwbouw. Daarnaast

gaan we gesprekken aan met betrokken organisaties en instanties voor een mogelijke woningbouw
- Vanuit de Regiodeal werken we binnen projecten die oneigenlijk woninggebruik aanpakken en onderzoek doen naar oplossingen voor piekhuisvesting van seizoenspersoneel en het nieuwe eilandwonen
- We werken samen met de andere Waddeneilanden aan een gemeentelijk volkshuisvestingsplan

Speerpunt 2. Het vaststellen van het omgevingsplan, het aanpassen van het participatiebeleid en het vaststellen van erfgoedbeleid

In 2027 werken we toe naar het vaststellen van het omgevingsplan. Dit omgevingsplan geldt voor het gehele eiland en omvat alle regels die van toepassing zijn op de fysieke leefomgeving.

Voor het zeegedeelte werken we samen met de andere 13 gemeenten aan een set basisregels. Het is de bedoeling om die basisregels zoveel mogelijk over te nemen in het omgevingsplan. De verwachting is dat dit later zal zijn dan de vaststelling van het omgevingsplan. De regels zullen dan later worden toegevoegd. Tot die tijd blijven de geldende regels uit het tijdelijke omgevingsplan gelden.

Vanuit de inventarisatie van alle archeologische en cultuurhistorische waarden moeten keuzes worden gemaakt over het beschermings- en ambitieniveau van de gevonden waarden. Hiervoor wordt in het eerste kwartaal 2027 erfgoedbeleid vastgesteld dat vervolgens vertaald wordt in het omgevingsplan.

In 2026 is een participatieverordening vastgesteld. In navolging daarop wordt het geldende participatiebeleid geëvalueerd en waar nodig aangepast, zodat we in 2027 over een aangepast participatiebeleid beschikken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stellen het omgevingsplan vast met inbegrip van de keuzes gemaakt in het vast te stellen erfgoedbeleid
- We werken verder met 14 Waddenzeegemeenten aan de basisset regels voor het zeegedeelte van de gemeente
- We evalueren het participatiebeleid en passen dit waar nodig aan

Speerpunt 3. Het verder implementeren van de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging

Na enkele jaren onder de Omgevingswet kunnen we concluderen dat we hier intern een goede structuur voor hebben neergezet en dat ook extern mensen steeds meer gewend raken aan de nieuwe wetgeving. Nog altijd vallen inwoners sterk terug op de kennis van de gemeente, maar bijvoorbeeld de Wet kwaliteitsborging is nu in meerdere situaties aan de orde geweest en heeft niet tot grote problemen geleid. Wel merken we dat dit sterk kostenverhogend werkt, met name waar het gaat om kleinere bouwprojecten, zoals de bouw van kleinschalige woonruimte.

In 2026 hebben we met acht andere gemeenten een aanbestedingsprocedure doorlopen, die heeft geleid tot een nieuwe softwareleverancier. De implementatie van de overgang naar de nieuwe leverancier zal in 2027 nog een tijdje zijn technische en mogelijk ook financiële gevolgen hebben. De kosten hiervan kunnen we dekken vanuit de jaarlijkse bijdrage van het Rijk voor de implementatie van de Omgevingswet.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We leren verder en doen ervaring op met het werken onder de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging

Speerpunt 4. Actualisatie van de Omgevingsvisie

In 2021 is de Omgevingsvisie vastgesteld. In 2024 heeft een eerste actualisatie plaatsgevonden, die vooral tekstueel was. Het is nu de bedoeling om in 2027 fundamenteler naar een actualisatie van de Omgevingsvisie te kijken. Daarbij zullen ook inwoners opnieuw worden betrokken. De actualisatie zal in eerste aanleg een aanpassing zijn aan de, door de raad vastgestelde, beleidsnota's van de afgelopen jaren. Daarnaast zal worden gekeken in hoeverre er aanleiding is om ook in de doelen en ambities aanpassingen door te voeren.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We werken aan een actualisatie van de Omgevingsvisie 2024

Speerpunt 5. Samenwerken met andere Waddeneilanden en ketenpartners

In 2026 is het proces om te komen tot een nieuwe ruimtelijke adviescommissie nieuw leven ingeblazen. De verwachting is dat hier in 2027 op provinciaal niveau keuzes over worden gemaakt. We maken namens de Friese Waddeneilanden deel uit van een begeleidingsgroep. Voor de gemeente heeft dit inhoudelijk geen betekenis, maar het kan voor de werkwijzen wel van invloed zijn.

Daarnaast maakt de gemeente deel uit van De Friese Aanpak waarbinnen provincie-breed gezamenlijk zaken met betrekking tot de Omgevingswet worden opgepakt.

En tot slot is er een kernteam van alle vijf Waddeneilanden waarin de projectleiders implementatie Omgevingswet iedere zes weken bij elkaar komen om zaken rondom de implementatie te bespreken en te reageren op Rijks- en provinciale wetgeving en beleidsvoornemens, waaronder bijvoorbeeld de natuurwetgeving.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We blijven samenwerken in meerdere verbanden aan de implementatie van de Omgevingswet en het afstemmen van beleidsterreinen

Verbonden partijen bij dit programma

- **Welstandszorg Hûs en Hiem.**

Hûs en Hiem behartigt binnen een gemeenschappelijke regeling de gemeenschappelijke belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van de omgevingskwaliteit, bestaande uit onder meer de bouwkundige, stedenbouwkundige en landschappelijke schoonheid in de provincie Fryslân.

De totale bijdrage aan Hûs en Hiem wordt in 2027 geraamd op rond de € 13.000

- **FUMO**

De FUMO voert taken en bevoegdheden uit op het gebied van het milieu en de omgevingswet. Naast vergunningverlening, toezicht en handhaving geven zij ook advies over bijvoorbeeld geluid-, lucht-, water- en bodemvraagstukken, onder meer binnen het instrumentarium van de Omgevingswet.

De totale bijdrage aan de FUMO is voor 2027 geraamd op € 99.022.

- **Samenwerkingsverband Waddeneilanden (programma Waddeneilanden)**

Het Samenwerkingsverband zorgt voor overleg, coördinatie en afstemming ten aanzien van beleids- en beheeraspecten op het gebied van de fysieke leefomgeving tussen de Friese Waddeneilanden. Zij biedt daarbij ook ondersteuning ten aanzien van uitvoeringszaken van deelnemende gemeenten. Voorts ondersteunt zij bij het voorbereiden en uitvoeren van gemeenschappelijk beleid.

De totale bijdrage aan het samenwerkingsverband Waddeneilanden is in 2027 geraamd op € 104.149.

- **Veiligheidsregio Friesland**

De regio heeft binnen programma 8 tot doel het beoordelen en meedenken met de inrichting van het instrumentarium van de Omgevingswet, alsmede het beoordelen en adviseren bij vergunningsaanvragen of ingrepen die plaatshebben in de fysieke leefomgeving. De regio richt zich daarbij op gezondheidszorg, externe veiligheid en de brandweerzorg.

De totale bijdrage aan de Veiligheidsregio Friesland is in 2027 geraamd op € 295.413.

Kaderstellende nota's

- Programma Wonen 2024
- Omgevingsvisie 2024
- Participatiebeleid 2021
- Beleidsregels kleinschalig wonen 2024
- Programma Waddeneilanden 2022
- Het tijdelijke omgevingsplan
- Herziene welstandsnota 2018
- Huisvestingsverordening 2024
- Legesverordening

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	712.743	700.128	468.369	478.932	484.995	491.586
Baten	604.885	367.174	141.700	141.700	141.700	141.700
Saldo voor bestemming nadelig	-107.858	-332.954	-326.669	-337.232	-343.295	-349.886
Saldo voor bestemming voordelig	0	0	0	0	0	0
Toevoeging aan reserve	0	0	0	0	0	0
Onttrekking aan reserve	0	0	0	0	0	0
Saldo na resultaatbestem-ming	-107.858	-332.954	-326.669	-337.232	-343.295	-349.886

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
800	Fysieke Leefomgeving	297.841	0	-297.841
810	Bouw- en woningtoezicht	123.200	140.500	17.300
820	gemeentelijke gebouwen niet voor publieke dienst	47.328	0	-47.328
830	Volkshuisvesting	0	1.200	1.200
Totaal		468.369	141.700	-326.669

Toelichting meerjarige raming

Wat opvalt is dat in 2025 en 2026 zowel lasten als baten aardig hoger zijn dan in 2027. Dit komt door verschillende SPUK's voor ontwikkeling van woningbouw en de kosten die hieraan verbonden zijn. Bovendien is er daarnaast de SPUK soorten management Plan waarvoor zowel in 2025 als 2026 de baten en lasten aan elkaar gelijk geraamd zijn.

Er is bovendien in deze jaren een projectbudget geweest voor ontwikkeling van de oude bibliotheek en voor de werkzaamheden die nodig zijn voor de omgevingswet. De restant budgetten van deze projecten werden tot nog toe bij het vaststellen van de jaarrekening opnieuw geraamd in een volgend begrotingsjaar.

Programma 9: Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen

Algemeen

Het programma Algemene dekkingsmiddelen en financiering gaat over de treasuryfunctie, aandelen, de algemene uitkering uit het gemeentefonds, algemene baten en lasten zoals stelposten voor onvoorzien, de waardering van onroerende zaken (WOZ), de opbrengsten van algemene gemeentelijke belastingen (OZB, baatbelasting, woonforensenbelasting, toeristenbelasting, hondenbelasting, reclamebelasting, precariobelasting) en de lasten die betrekking hebben op de heffing en invordering van de hiervoor genoemde belastingen.

De onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves worden zo veel als mogelijk is verantwoord bij het programma waar de reserve betrekking op heeft.

Het gaat om de taakvelden:

- 0.5 Treasury
- 0.61 OZB woningen
- 0.62 OZB niet-woningen
- 0.64 Belastingen overig
- 0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds
- 0.8 Overige baten en lasten

Wat willen we bereiken?

Speerpunten

1. **De raad begrijpt de financiële processen en heeft hier invloed op**
2. **Bij de herverdeling van het gemeentefonds worden de belangen van de gemeente Vlieland met verve vertegenwoordigd**

Speerpunt 1. De raad begrijpt de financiële processen en heeft hier invloed op

Wat gaan we daarvoor doen?

- De auditcommissie bij de voorbereiding van de belangrijke financiële documenten en financiële beleidskeuzes betrekken
- In samenspraak met de auditcommissie tot een aanpak komen, waarbij de begrotingsprognoses dichter bij het jaarrekeningresultaat komen
- De meerjarenonderhoudsplannen (MJOP's) jaarlijks actualiseren

- Daar waar mogelijk en zinvol, worden voorstellen voor het instellen van bestemmingsreserves aan de raad voorgelegd
- Een financiële beleidsnota op gebied van belastingen en leges opstellen

Speerpunt 2. Bij de herverdeling van het gemeentefonds worden de belangen van de gemeente Vieland met verve vertegenwoordigd

Het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De ontwikkeling ervan bepaalt daarom in belangrijke mate de financiële ruimte van gemeenten.
Vanaf 1 januari 2023 wordt een compleet herzien verdeelmodel voor de algemene uitkering uit het Gemeentefonds gebruikt. Het doel van de herziene verdeling is een stabiel verdeelmodel dat zo goed mogelijk aansluit bij de kosten van gemeenten. Sindsdien wordt de overgang naar de nieuwe verdeling stapsgewijs uitgevoerd via een ingroeipad. De herverdeling van het gemeentefonds wordt momenteel opnieuw tegen het licht gehouden. Volgens een Kamerbrief van 28 mei 2026 is vastgesteld dat meer onderzoek nodig is voordat verdere wijzigingen in de verdeling kunnen worden doorgevoerd. Daarom is het huidige ingroeipad van de herverdeling voor 2027 en 2028 bevroren (wel geïndexeerd), en wordt een volgende stap pas per 1 januari 2029 voorzien.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We blijven het proces rondom de verdeling van het Gemeentefonds nauwlettend volgen
- Samen met de andere Waddeneilanden zo veel mogelijk invloed uitoefenen op het proces wanneer dit nodig is
  Als Waddeneilanden hebben we een sterke positie om invloed uit te oefenen, omdat de huidige discussie over het gemeentefonds draait om de vraag of het verdeelmodel voldoende rekening houdt met bijzondere omstandigheden van gemeenten. De komende onderzoeksfase richting 2029 biedt daarvoor nog ruimte.
  Als kansrijke routes hiervoor worden gezien: de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB), de fondsbeheerders (BZK en Financiën) of via 2e Kamerleden.

Verbonden partijen bij dit programma

- De **N.V. Bank Nederlandse Gemeenten** is een verbonden partij bij dit programma.

BNG Bank is van en voor de publieke sector, bij deze bank draait het niet om zo veel mogelijk winst maar om maximale maatschappelijke impact.

Aandeelhouders hebben stemrecht naar rato aandelenbezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van 3510 aandelen van €2,50 nominaal. Dit is 0,00630 % van het totaal. In totaal zijn er 100 miljoen aandelen.

De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies, waterschappen en andere openbare lichamen.

Dividend wordt verantwoord onder beleggingen en financieringsresultaat onder dit programma.

Kaderstellende nota's

- Financiële verordening 2025
- treasurystatuut 2024
- Controleverordening 2025
- Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid 2003
- Belastingverordeningen;
- Precario
- Honden
- Onroerende zaakbelasting
- Toeristenbelasting
- Forensenbelasting
- Besluit budget beheer 2023

Ramingen

	Rekening	Begroting		Meerjarenbegroting		
	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Lasten	3.306.948	1.305.570	527.723	862.428	1.122.995	1.486.705
Baten	9.812.399	9.193.038	9.759.308	9.815.775	9.998.328	10.410.726
Saldo voor bestemming nadelig	0	0	0	0	0	0
Saldo voor bestemming voordelig	6.505.451	7.887.468	9.231.585	8.953.347	8.875.333	8.924.021
Toevoeging aan reserve	0	0	0	83.558	0	0
Onttrekking aan reserve	152.863	2.316.282	129.778	157.499	0	0
Saldo na resultaatbestemming	6.658.314	10.203.750	9.361.364	9.027.287	8.875.333	8.924.021

Samenstelling ramingen huidig jaar

		Lasten	Baten	Saldo
900	Beleggingen en financieringsresultaat	28.247	32.124	3.877
920	Uitkeringen gemeentefonds c.a.	0	5.948.000	5.948.000
930	onvoorziene uitgaven en budgetruimte	301.000	0	-301.000
940	Gedetacheerd personeel en werken voor derden	74.993	74.993	0
950	Wet WOZ en heffen en invorderen belastingen	123.483	6.000	-117.483
970	Gemeentelijke belastingen algemene middelen	0	3.698.191	3.698.191
990	Mutaties van reserves	0	129.778	129.778
Totaal		527.723	9.889.086	9.361.364

Toelichting meerjarige ramingen

Programma 9 is het programma waar veel geld in om gaat en waar verschillen tussen de jaren ook vaak groot zijn. De belastinginkomsten worden hier gerealiseerd evenals de algemene uitkering. Maar ook reserve mutaties zijn hier in terug te vinden voor zover het de algemene reserve of de bestemmingsreserve formatie uitbreiding betreft. Zo is de

onttrekking aan de algemene reserve van € 2.000.000 voor het instellen van een bestemmingsreserve kapitaallasten Flidunen op dit programma in 2026 een reden voor afwijkingen.

Bij een jaarrekening is bovendien het jaarrekening resultaat zichtbaar op dit programma. In 2025 was er een behoorlijk hoog jaarresultaat voornamelijk door extra inkomsten via de algemene uitkering. Twee uitschietsers die in de cijfers van 2025 terug te zien zijn.

De budgetten van dit programma worden uitgebreid toegelicht in bijvoorbeeld de paragraaf lokale heffingen en in de financiële begroting.

Paragrafen

Paragraaf 1
Lokale heffingen

Inleiding

In deze paragraaf staat het beleid van de gemeente Vlieland voor de lokale heffingen 2027. De kaders waarbinnen dit beleid zich moet bevinden zijn de Gemeentewet en Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV), artikel 10, bevat de paragraaf lokale heffingen ten minste:

- de geraamde inkomsten
- het beleid voor de lokale heffingen
- een overzicht op hoofdlijnen van de diverse heffingen, waarin inzichtelijk wordt gemaakt:
    - de berekening van tarieven van heffingen, die hoogstens kostendekkend mogen zijn, waarbij de geraamde baten de ter zake geraamde lasten niet overschrijden
    - de beleidsuitgangspunten die ten grondslag liggen aan deze berekeningen
    - de uitgangspunten die bij de tariefstelling worden gehanteerd
- een aanduiding van de lokale lastendruk
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid

Conform BBV nemen gemeenten in de paragraaf Lokale heffingen een overzicht van baten en lasten van kostendekkende onderdelen op.

In het begrotingsjaar is 38% van onze inkomsten afkomstig uit gemeentelijke belastingen en heffingen. Deze paragraaf geeft een overzicht van de diverse lokale heffingen en belastingen op hoofdlijnen. Hiermee ontstaat inzicht in de lokale lastendruk, wat van belang is voor de integrale afweging tussen enerzijds beleid en anderzijds inkomsten. Ook wordt weergegeven welk beleid de gemeente in het begrotingsjaar zal voeren ten aanzien van de lokale heffingen en de kwijtschelding hiervan.

Er is uitgegaan van een stijging van 4,09% inflatiecorrectie conform het besluit in de kadernota 2027. De inflatiecijfers op dit moment zijn aanleiding om ook meerjarig te indexeren zoals we dat in de afgelopen jaren hebben gedaan. We gebruiken hiervoor de gecombineerde BBP index uit de Meicirculaire 2026 omdat deze index ook gebruikt is voor onze uitgaven.

Uit de Meicirculaire 2026 van het gemeentefonds blijkt ook dat de gemiddelde gemeentelijke woonlasten met 4,09% zijn gestegen van 2025 op 2026, hier sluiten wij ons dus bij aan. Bij de begroting 2028 zullen we dat weer doen en dan zal blijken of de gemiddelde gemeentelijke woonlasten zijn gestegen met de BBP index of dat op dat moment bijstelling van de budgetten nodig is.

Naast de verschillende belastingen zullen ook de tarieven voor afvalstoffenheffing, reinigingsrechten bedrijven, leges omgevingswet, leges burgerzaken, de begrafenisrechten en de rioolrechten met een percentage rond de 4,09% worden verhoogd. Definitieve besluitvorming hierover vindt plaats bij de belastingverordeningen in december.

Vergelijkingen met de belastingtarieven in andere gemeenten, de lokale lastendruk en de woonlasten zijn te vinden op de website van het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen (www.coelo.nl) en van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (www.waarstaatjegemeente.nl).

Begripsbepaling

De gemeentelijke belastingen bestaan uit algemene belastingen, bestemmingsheffingen en retributies.

- De algemene belastingen komen ten goede aan algemene middelen van de gemeente. De gemeenteraad bepaalt waarvoor deze opbrengsten worden ingezet. Onder de algemene belastingen vallen onder andere de onroerende zaakbelastingen, de toeristenbelasting, de forensenbelasting, de hondenbelasting en de precariobelasting.
- De afvalstoffenheffing en rioolheffing zijn zogenaamde bestemmingsheffingen. Voor deze heffingen geldt dat de gemeente niet meer mag heffen dan de begrote kosten die gedekt worden met de heffing.
- De belangrijkste retributies zijn de leges, vergoedingen voor een bij de gemeente aangevraagde dienst. Zo betalen inwoners een bijdrage voor het aanvragen van een paspoort of een (omgevings)vergunning. Ook voor de leges geldt dat deze niet meer dan kostendekkend mogen zijn

Gemeentelijke belastingen

De geraamde OZB opbrengsten van 2027 zijn verhoogd met de prijsindexatie (inflatie) van 4,09%. Voor de daarop volgende jaren is de gecombineerde BBP index uit de Meicirculaire 2026: 4,6%, 4% en 4,9% gebruikt.

Dit geldt eveneens voor de overige belastingen (hondenbelasting, forensenbelasting, toeristenbelasting en precariobelasting).

Daarnaast is in 2027 de opbrengst OZB incidenteel extra verhoogd met een bedrag van € 41.000. Tot deze extra verhoging werd door de raad besloten bij het vaststellen van de kadernota 2027. Deze extra verhoging is één van de dekkingsmiddelen voor de renovatie van het sportcentrum Flidunen.

Belasting, heffing en leges

Belasting/heffing/leges	2025 Werkelijk	2026 Begroot	2027 Begroot	2028 Begroot	2029 Begroot	2030 Begroot
Ozb niet-woningen Gebruiker vanaf 2023	176.880	198.371	210.479	220.161	228.968	240.187
Ozb niet-woningen Eigenaar vanaf 2023	215.800	230.690	245.119	256.395	266.651	279.717
Ozb woningen	400.065	405.657	454.238	475.133	494.138	518.351
Baatbelasting riolering recreatiewoningenterrein	0	0	0	0	0	0
Woonforensenbelasting	280.085	346.500	365.847	382.676	397.983	417.484
Toeristenbelasting	1.704.883	1.985.000	2.348.365	2.487.095	2.586.578	2.713.321
Hondenbelasting	14.154	19.270	20.058	20.980	21.820	22.889
Precariobelasting	46.241	51.961	54.085	56.573	58.836	61.719
Afvalstoffenheffing	372.280	380.000	395.000	395.000	395.000	395.000
Reinigingsheffing bedrijven	211.906	223.000	231.500	231.500	231.500	231.500
Rioolheffing	242.013	260.141	275.750	292.295	300.833	328.423
Leges Algemeen	151.568	130.000	135.000	135.000	135.000	135.000
Registratie woningzoekenden	1.299	1.000	1.200	1.200	1.200	1.200
Leges fysieke leefomgeving/omgevingsvergun-ningen	163.358	135.000	140.500	140.500	140.500	140.500
Lijk bezorgings- en grafrechten	20.622	22.000	22.000	22.000	22.000	22.000
	4.001.154	4.388.590	4.899.141	5.116.508	5.281.007	5.507.291

Onroerendezaakbelasting

De onroerendezaakbelasting (OZB) genereert de op één na hoogste belastingopbrengst voor de gemeente Vlieland. De OZB bestaat uit een eigenarenbelasting (voor woningen en voor niet-woningen) en een gebruikersbelasting (voor niet-woningen). De gemeente bepaalt het bedrag dat de belastingplichtigen moeten betalen op basis van de waarde van de onroerende zaak. De waarderingsgrondslagen worden periodiek vastgesteld, volgens de regels in de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ).

In deze programmabegroting 2027 wordt uitgegaan van een inflatoire opbrengststijging van 4,09%. De feitelijke tariefontwikkeling is afhankelijk van de waardeontwikkeling van de onroerende zaken in de gemeente. Definitieve tariefvoorstellen voor 2027 worden voorgelegd bij behandeling van de verordening OZB in de raadsvergadering van december 2026.

Precariobelasting

De opbrengsten worden verhoogd met 4,09% inflatiecorrectie. Het algemene tarief voor terrassen en winkeluitstallingen bedraagt voor 2027 € 67,62 per m2.

Toeristen- en Forensenbelasting

De opbrengsten Forensen- en Toeristenbelasting zijn op basis van ervaringscijfers van de afgelopen jaren en een indexering van 4,09% verhoogd. Daarnaast wordt in 2027 het tarief toeristenbelasting incidenteel extra verhoogd met een bedrag van € 0,25. Tot deze extra verhoging werd door de raad besloten bij het vaststellen van de kadernota 2027. Deze extra verhoging is één van de dekkingsmiddelen voor de renovatie van het sportcentrum Flidunen. Het tarief voor de Toeristenbelasting komt daarmee op € 2,94 in 2027. Bij de meerjarenramingen wordt ervan uitgegaan dat er geen wijziging zal zijn in het aantal overnachtingen, behalve door de aanpassingen van het forfait op de camping. De forensenbelasting volgt de toeristenbelasting en wordt met hetzelfde percentage verhoogd. Het tarief hiervoor wordt € 2.109,90.

	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
hotels/pensions	140.000	140.000	140.000	140.000
groepsverblijven	2.000	2.000	2.000	2.000
kampeerterreinen	238.000	248.000	248.000	248.000
recreatiewoningen/appartementen	110.000	110.000	110.000	110.000
jachthaven	110.000	110.000	110.000	110.000
totaal	**600.000**	**610.000**	**610.000**	**610.000**
overzettingen Doeksen	200.000	200.000	200.000	200.000
totaal grondslag toeristenbelasting	**800.000**	**810.000**	**810.000**	**810.000**
geraamde opbrengst	**€ 2.348.365**	**€ 2.487.095**	**€ 2.586.578**	**€ 2.713.321**

Hondenbelasting

Omschrijving (toelichting)

De opbrengsten worden verhoogd met 4,09% inflatiecorrectie.

Hondenbelasting	Vieland 2026	Vlieland 2027	Stijging t.o.v. 2026	Nederland 2026
eerste hond	€ 96,64	€ 100,59	4,09%	€ 25,31
iedere volgende hond	€ 149,98	€ 156,11	4,09%	

Kwijtscheldingsbeleid

Huishoudens met een inkomen op minimumniveau komen in onze gemeente in aanmerking voor kwijtschelding van lokale belastingen en heffingen. Kwijtschelding wordt verleend op basis van 100% van de bijstandsnorm, waarbij tevens een vermogenstoets plaats heeft. Het kwijtscheldingsbeleid van de gemeente volgt overigens de advisering van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.
In de begroting 2027 is, evenals voorgaande jaren, rekening gehouden met een totaalbedrag van € 6.000 aan kwijt te schelden lokale heffingen.

Bestemmingsheffingen en leges

Beleidsuitgangspunt is 100% kostendekkendheid van de verschillende heffingen en leges. Vanwege de (landelijk) wettelijk verplicht vastgestelde tarieven voor identiteitsbewijzen en rijbewijzen kan bij deze heffingen dat uitgangspunt niet worden gehanteerd.
De toenemende vraag naar politieke en publieke verantwoording van tarieven is een belangrijke reden om over te gaan tot een beter systeem van kostprijsberekening. Dit betekent dat het tarief dat voor een product wordt gerekend op een inzichtelijke manier samengesteld moet worden uit de kosten en baten zoals opgenomen in de primitieve begroting en daarnaast uit de beleidsinhoudelijke keuzes die gemaakt worden. Kortom: het maakt de afwegingen over de hoogte van tarieven inzichtelijk en het maakt daarmee het besluitvormingsproces helder. Niet alleen voor de gemeente zelf maar ook voor de burger.

Pas wanneer gemeenten duidelijk maken hoe tarieven tot stand gekomen zijn, is een tariefvergelijking met diverse gemeenten mogelijk. Als niet duidelijk is hoe een tarief tot stand gekomen is en hoeveel van de toe te rekenen kosten betaald worden uit de algemene middelen, levert de onderlinge vergelijking van tarieven niet het gewenste inzicht op.

Leges

Zolang de maximale kostendekkendheid van 100% niet bereikt is, is er ruimte voor verhoging van tarieven. Daarbij mogen de in de tarieventabel voorkomende wettelijk voorgeschreven maximale tarieven niet verhoogd worden. Bij een keuze voor het verhogen van de tarieven is het niet noodzakelijk om alle tarieven te verhogen. Ook is het niet noodzakelijk om tarieven met hetzelfde percentage te verhogen. Zolang de maximale kostendekkendheid van het geheel (per titel) niet overschreden wordt, kan per tarief besloten worden of, en met hoeveel procent, het tarief verhoogd wordt. Het vaststellen van de tarieven in de Legesverordening is een bevoegdheid van de Raad.

Omdat de toe te rekenen kosten grotendeels gebaseerd zijn op jurisprudentie is een exact 100% kostendekkende legesverordening risicovol. Wanneer nieuwe jurisprudentie tot een wijziging in de toe te rekenen kosten leidt, kan de kostendekkendheid overschreden worden. Door iets onder het toegestane maximum te blijven wordt dit risico opgevangen.

De tarieventabel bij de legesverordening kent drie titels, te weten:
Titel 1. Algemene dienstverlening
Titel 2. Dienstverlening vallend onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunning
Titel 3. Dienstverlening vallend onder Europese Dienstenrichtlijn.

De afzonderlijke kostendekkendheid van deze onderdelen, als ook de integrale kostendekkendheid van deze onderdelen, zijn als volgt:

Kostendekkendheid leges

Recapitulatie Titel 1, 2 en 3	Kosten	Opbrengsten	Kostendekking
Kostendekking Titel 1	€ 139.442	€ 133.258	95,57%
Kostendekking Titel 2	€ 222.490	€ 140.500	63,15%
Kostendekking Titel 3	€ 32.358	€ 1.742	5,38%
Kostendekking totale tarievental	**€ 394.290**	**€ 275.500**	**69,87%**

Bij titel 1 wordt het verhogen van de tarieven beperkt voor wat betreft de paspoorten en rijbewijzen. Deze tarieven zijn momenteel gelijk aan de maximaal toegestane hoogte.

Bij titel 2 is een verhoging van de tarieven mogelijk. De komende jaren wordt er onderzoek gedaan om te komen tot een snellere dienstverlening met als gevolg een lagere kostenpost, wat effect zal hebben op de kostendekkendheid.

Titel 3 is een klein onderdeel van de legesverordening wat voor een groot deel bestaat uit evenementenvergunningen. Vanwege de maatschappelijke betekenis ervan is dit bij veel gemeentes niet kostendekkend. Ook bij onze gemeente is dit het geval. In onze begroting worden deze opbrengsten niet apart begroot maar vallen onder de algemene leges.

Begraafplaatsleges

De tarieven worden met 4,09% verhoogd (leges voor werkzaamheden). Er is meer dan voldoende ruimte om de tarieven te verhogen. Omdat de laatste jaren de totale geraamde inkomsten niet zijn behaald, is het budget niet verhoogd voor 2027.

Begraafplaats leges

Kosten		Bedrag
7.5	Begraafplaatsen	€ 76.943
	Overhead	€ 20.414
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		**€ 97.357**
Opbrengsten		**Bedrag**
	Begraafplaatsen	€ 22.000
Totaal Opbrengsten		**€ 22.000**
Totaaloverzicht		**Bedrag**
Totaal kosten		€ 97.357
Totaal opbrengsten		€ 22.000
Kostendekkendheidspercentage		**22,60%**

Afvalstoffenheffing

Uitgangspunt op grond van de Kadernota 2027 is dat de tarieven voor het ophalen en verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen kostendekkend zullen worden vastgesteld. Uit de kostendekkendheidberekening blijkt dat er ruimte is om de tarieven voor 2027 te verhogen. Met hoeveel procent het tarief hierdoor moet stijgen, moet bij het opstellen van de verordeningen precies berekend worden met exacte informatie over aantallen meer- en éénpersoonshuishoudens. In onderstaande tabel is voorlopig uitgegaan van een tariefverhoging van 4,09%, het percentage wat volgens de Meicirculaire 2026 het gemiddelde stijgingspercentage voor gemeentelijke woonlasten is van 2025 op 2026.

Tarieven Afvalstoffenheffing	Vieland 2026	Vlieland 2027	Stijging t.o.v. 2026	Nederland 2026
éénpersoonshuishouden	€ 296	€ 308	4,09%	€ 300
meerpersoonshuishouden	€ 396	€ 412	4,09%	€ 385

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing

Kosten		**Bedrag**
7.3	Afval	€ 333.546
	Overhead	€ 176.233
	BTW	€ 44.774
Totaal Kosten		**€ 554.553**
Opbrengsten		**Bedrag**
1.1	Afvalstoffenheffing	€ 395.000
Totaal Opbrengsten		**€ 395.000**
Totaaloverzicht		**Bedrag**
Totaal kosten		€ 554.553
Totaal opbrengsten		€ 395.000
Kostendekkendheidspercentage		**71,23%**

Reinigingsrecht bedrijfsafval

Bij de berekeningen voor de kostendekkendheid bleek dat er voor de reinigingsrechten nog steeds een behoorlijke ruimte is om de tarieven te verhogen. De stijgende tarieven van de kosten voor afvalinzameling werken ook voor bedrijfsafval behoorlijk kostenverhogend. Er is echter evenals voor de afvalstoffenheffing gekozen voor een tariefverhoging van rond de 4,09%.

Kostendekkendheid bedrijfsafval

Kosten		**Bedrag**
7.3	Afval	€ 188.470
	Overhead	€ 86.915
	BTW	€ 0
Totaal Kosten		**€ 275.385**

Opbrengsten		**Bedrag**
1.1	reinigingsrecht	€ 231.500
Totaal Opbrengsten		**€ 231.500**

Totaaloverzicht	**Bedrag**
Totaal kosten	€ 275.385
Totaal opbrengsten	€ 231.500
Kostendekkendheidspercentage	**84,06%**

Rioolrechten

Omschrijving (toelichting)

De aanslagen zijn afhankelijk van het waterverbruik. Er zijn in totaal ongeveer 900 aansluitingen. Op sommige aansluitingen zijn meerdere huishoudens aangesloten. Het nieuwe GPWR is op 18 juni 2024 door B&W vastgesteld. Op dit moment wordt bij de rioolrechten uitgegaan van een stijging van het tarief van 6%, in overeenstemming met het MJOP.

Tarieven Rioolstoffenheffing				
	Vieland 2026	Vlieland 2027	Stijging t.o.v. 2026	Nederland 2026
per 50m3, tot 300m3 waterverbruik	€ 67,49	€ 71,54	6%	€ 230,00
per 100m3, tussen 301 - 1000m3 waterverbru	€ 134,98	€ 143,08	6%	€ 242,00
per 1000m3, boven 1000m3 waterverbruik	€ 1.349,80	€ 1.430,79	6%	

Kostendekkendheid rioolheffing

Kosten		**Bedrag**
7.2	Riolering	€ 279.302
	Voorziening	-€ 113.920
	Overhead	€ 72.760
	BTW	€ 37.608
Totaal Kosten		**€ 275.750**
Opbrengsten		**Bedrag**
1.1	Rioolheffing	€ 275.750
Totaal Opbrengsten		**€ 275.750**
Totaaloverzicht		**Bedrag**
Totaal kosten		€ 275.750
Totaal opbrengsten		€ 275.750
Kostendekkendheidspercentage		**100,00%**

De tarieven voor afvalstoffenheffing, reinigingsrecht en rioolrecht zijn voorlopig. De definitieve tarieven worden voorgelegd bij het vaststellen van de belastingverordeningen in december.

Paragraaf 2
Weerstandsvermogen en risicobeheersing

De paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing geeft inzicht in de financiële weerbaarheid van de gemeente. Op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) wordt inzicht gegeven in de weerstandscapaciteit, de risico's en het beleid dat de gemeente ten aanzien hiervan voert. Daarnaast schrijft het BBV voor dat een aantal financiële kengetallen wordt opgenomen en dat de onderlinge verhouding van deze kengetallen in relatie tot de financiële positie van de gemeente wordt beoordeeld.

In deze paragraaf wordt eerst de beschikbare weerstandscapaciteit van de gemeente geïnventariseerd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Vervolgens worden de belangrijkste risico's in beeld gebracht en wordt bepaald welke financiële omvang hiermee samenhangt. De beschikbare weerstandscapaciteit wordt vervolgens afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit, hetgeen leidt tot de ratio van het weerstandsvermogen.

Tot slot worden de voorgeschreven financiële kengetallen gepresenteerd en in samenhang beoordeeld. Hiermee wordt een integraal beeld gegeven van de financiële positie en de mate waarin de gemeente in staat is om financiële tegenvallers op te vangen.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit betreft het geheel van middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt of kan beschikken om niet-begrote kosten als gevolg van financiële tegenvallers op te vangen. Het gaat daarbij om middelen die kunnen worden ingezet zonder dat hiervoor direct het bestaande beleid of het voorzieningenniveau van de gemeente hoeft te worden aangepast.

De weerstandscapaciteit vormt daarmee een belangrijk onderdeel van het weerstandsvermogen van de gemeente. Het weerstandsvermogen geeft de relatie weer tussen de beschikbare weerstandscapaciteit enerzijds en de financiële risico's anderzijds. Het gaat daarbij om risico's waarvoor geen andere financiële dekking beschikbaar is en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie van de gemeente. Deze relatie wordt verder toegelicht in de onderdelen over de risico's en de ratio van het weerstandsvermogen.

Bij het bepalen van de weerstandscapaciteit wordt onderscheid gemaakt tussen een incidentele en een structurele weerstandscapaciteit. Dit onderscheid is van belang omdat een eenmalige financiële tegenvaller op een andere wijze kan worden opgevangen dan een tegenvaller die leidt tot een structureel financieel effect.

De incidentele weerstandscapaciteit betreft de middelen en mogelijkheden die kunnen worden ingezet om eenmalige financiële tegenvallers op te vangen. Het gaat hierbij met name om vrij beschikbare middelen die eenmalig kunnen worden aangewend zonder dat dit direct leidt tot een structurele aantasting van de begroting.

De structurele weerstandscapaciteit betreft de mogelijkheden om structurele financiële tegenvallers op te vangen. Hierbij gaat het om structurele ruimte binnen de begroting of mogelijkheden om structureel extra inkomsten te genereren. De structurele weerstandscapaciteit is daarmee met name van belang wanneer een risico niet alleen leidt tot een eenmalige last, maar tot een financieel effect dat zich over meerdere jaren voordoet.

Voor een financieel gezonde gemeente is het van belang dat zowel incidentele als structurele tegenvallers kunnen worden opgevangen. Een omvangrijke incidentele weerstandscapaciteit biedt bijvoorbeeld ruimte om een eenmalige tegenvaller op te vangen, maar biedt op zichzelf geen structurele oplossing wanneer een risico leidt tot jaarlijks terugkerende lasten.

Het onderscheid tussen beide vormen van weerstandscapaciteit wordt daarom ook betrokken bij de beoordeling van de financiële weerbaarheid van de gemeente.

Opbouw van de weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit wordt bepaald aan de hand van de middelen en mogelijkheden die de gemeente daadwerkelijk kan inzetten voor het opvangen van financiële risico's. Welke onderdelen daarbij worden meegenomen, is aan de gemeente. Het BBV schrijft namelijk wel voor dat de weerstandscapaciteit wordt geïnventariseerd, maar schrijft niet limitatief voor welke financiële middelen daartoe moeten worden gerekend.

Voor de gemeente wordt onderscheid gemaakt tussen incidentele en structurele weerstandscapaciteit. Tot de incidentele weerstandscapaciteit kunnen de vrij aanwendbare algemene reserve, incidentele begrotingsruimte, incidenteel onvoorzien en stille reserves worden gerekend. Tot de structurele weerstandscapaciteit kunnen structurele begrotingsruimte, structureel onvoorzien en onbenutte belastingcapaciteit worden gerekend.

Bij de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt terughoudendheid betracht. Alleen middelen en mogelijkheden die naar verwachting daadwerkelijk kunnen worden ingezet om financiële tegenvallers op te vangen, worden meegenomen. Hieronder lichtten wij toe per categorie in de weerstandscapaciteit hoe wij hier mee om gaan bij het bepalen van de totale weerstandscapaciteit.

Algemene reserve
Ten aanzien van de algemene reserve maken wij gebruik van de verwachte vrij aanwendbare algemene reserve per 31-12-2027 zonder toevoeging van het nog niet definitieve resultaat van 2026 en 2027. De raad heeft bij de kadernota 2026 besloten dat de minimale positie van de algemene reserve € 2.000.000 dient te zijn. Toch is het vrij aanwendbaar, aangezien er geen verplichting rust op het doel van deze middelen. Om die reden nemen wij de gehele positie van de algemene reserve mee in de weerstandscapaciteit. Deze middelen zijn direct beschikbaar voor het opvangen van risico's

Begrotingsruimte (incidenteel en structureel)
In de begroting kan sprake zijn van zogenaamde begrotingsruimte die toegerekend kan worden tot de weerstandscapaciteit. Deze begrotingsruimte is te splitsen in incidentele ruimte en structurele ruimte. Incidentele begrotingsruimte betreft financiële ruimte die binnen het begrotingsjaar beschikbaar is en eenmalig kan worden ingezet. Deze ruimte kan worden aangewend om incidentele financiële tegenvallers op te vangen. Structurele begrotingsruimte betreft ruimte binnen de structurele begroting die niet noodzakelijk is voor de uitvoering van bestaand beleid. Deze ruimte kan worden ingezet om structurele financiële tegenvallers op te vangen.

De gemeente beschikt binnen de meerjarenbegroting over zowel incidentele als structurele begrotingsruimte. Deze ruimte wordt echter niet meegenomen in de berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit. Door de begrotingsruimte buiten de berekening te laten, wordt de weerstandscapaciteit op een terughoudende wijze bepaald en wordt voorkomen dat toekomstige begrotingsruimte wordt beschouwd als reeds beschikbare middelen voor het opvangen van risico's.

Onvoorzien
De post onvoorzien is bedoeld om gedurende het begrotingsjaar opkomende, onvoorziene lasten op te vangen. Deze post wordt gebruikt om eventuele tegenvallers op te kunnen vangen, waar wij gedurende het jaar tegen aanlopen. De post onvoorzien kent dus binnen de begroting een duidelijke bestemming, waardoor wij deze niet meenemen in de weerstandscapaciteit.

Stille reserves
Binnen de gemeente zijn geen stille reserves aanwezig en daarom is deze niet meegenomen in de weerstandscapaciteit.

Onbenutte belastingcapaciteit
Bij het bepalen van de structurele weerstandscapaciteit wordt rekening gehouden met de onbenutte belastingcapaciteit. Omdat de gemeente hiervoor geen eigen norm heeft vastgesteld, wordt voor de bepaling van de onbenutte OZB-capaciteit aangesloten bij de jaarlijks door het Rijk vastgestelde artikel 12-norm. Deze norm vormt een objectief en landelijk gehanteerd referentiepunt voor het bepalen van de ruimte tussen de huidige OZB-opbrengst en het zogenoemde redelijk peil van de eigen inkomsten. Het gemiddelde OZB tarief volgens deze norm betreft 0,1595%. De onbenutte belastingcapaciteit betreft een potentiële vorm van weerstandscapaciteit. De daadwerkelijke benutting hiervan vereist een

besluit van de gemeenteraad tot verhoging van de betreffende belastingtarieven. Deze middelen zijn daarom dus niet direct beschikbaar.

De omvang van de beschikbare weerstandscapaciteit wordt in onderstaande tabel weergegeven:

Onderdeel	Structureel	Incidenteel	Direct inzetbaar?
Algemene reserve	n.v.t	€ 5.637.592	Ja
Onbenutte belastingcapaciteit	€ 500.000	n.v.t	Nee, vereist een besluit
Totale weerstandscapaciteit	**€ 500.000**	**€ 5.637.592**	

Inventarisatie van de risico's

In deze paragraaf worden de voor de gemeente relevante risico's in beeld gebracht. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen risico's met een kwantificeerbaar financieel gevolg en risico's waarvan het financiële gevolg (nog) niet betrouwbaar kan worden bepaald of waarbij niet direct financiële gevolgen worden verwacht. De risico's met een financieel gevolg die niet op een andere wijze zijn afgedekt, worden meegenomen bij de bepaling van de benodigde weerstandscapaciteit. De overige risico's worden wel in beeld gebracht vanuit het oogpunt van risicobeheersing, maar worden niet financieel vertaald in het weerstandsvermogen.

Risico's met een financieel gevolg

De financiële risico's betreffen risico's die, indien zij zich voordoen, kunnen leiden tot financiële gevolgen voor de gemeente en daarmee een beroep kunnen doen op de weerstandscapaciteit. De risico's zijn op basis van de beschikbare informatie en inschattingen geïnventariseerd en hun kans van voordoen zijn bepaald aan de hand van de in onderstaande tabel opgenomen uitgangspunten.

Kwantiteit	Referentiebeelden	Kansklasse	Toelichting kansklasse
10%	0 of 1 keer per 10 jaar	1	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waaran het onwaarschijnlijk is dat deze zich in de komende jaren voordoen.
30%	1 keer per 5-10 jaar	2	Deze klasse hanteren we voor risico's waarvan het niet waarschijnlijk is dat ze zich in het komende jaar voordoen.
50%	1 keer per 2-5 jaar	3	Deze klasse hanteren we voor risico's die zich in het komende jaar wel maar ook niet kunnen voordoen
70%	1 keer per 1-2 jaar	4	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het waarschijlijk is dat ze zich in het komende jaar zullen voordoen.
90%	1 keer per jaar of meer	5	Deze klasse wordt gehanteerd voor risico's waarvan het zeer waarschijlijk is dat ze zich in het komende jaar gaan voordoen.

Herverdeling gemeentefonds

De verdeling van het gemeentefonds wordt de komende jaren verder herzien. Hoewel de gevolgen van het huidige ingroeipad zijn verwerkt in de begroting, bestaat onzekerheid over de verdere ontwikkeling van de verdeling vanaf 2029. Daarnaast wordt de specifieke compensatie voor de Waddeneilanden geëvalueerd. Een eventuele vermindering of afschaffing hiervan kan voor Vlieland leiden tot een structureel financieel nadeel. Tot slot zijn er ook diverse specifieke uitkeringen die in de toekomst mogelijk via het gemeentefonds uitbetaald gaan worden. Ook dit brengt risico's met zich mee, omdat niet duidelijk is of dit tegen dezelfde voorwaarden gaat of dat het rijk hier bijvoorbeeld een

korting op toepast, waardoor we minder middelen ontvangen. Gelet op de beperkte omvang van de begroting kan een dergelijke wijziging een relatief groot effect hebben op de financiële positie van de gemeente.

Op basis van de gegevens die op dit moment bekend zijn, schatten wij het maximale financiële risico in op: € 600.000
De kans van voordoen achtten wij zeer reëel en we verwachten dat het zeer waarschijnlijk is dat dit zich in de komende jaren zal voordoen. Het risico plaatsen wij om die reden in kans klasse 4.

Cyberveiligheid
De toenemende afhankelijkheid van digitale systemen brengt risico's met zich mee op het gebied van cyberveiligheid. Een ICT-incident, zoals een cyberaanval, ransomware-aanval of verstoring van systemen, kan leiden tot uitval van gemeentelijke dienstverlening, verlies of beschadiging van gegevens en mogelijke gevolgschade. Daarnaast bestaat het risico op datalekken, waarbij persoonsgegevens in onbevoegde handen kunnen komen. Dit kan naast financiële gevolgen leiden tot imagoschade en aantasting van het vertrouwen van inwoners en andere belanghebbenden. Bij overtreding van de privacywetgeving kan tevens handhavend worden opgetreden door de Autoriteit Persoonsgegevens, waaronder het opleggen van bestuurlijke boetes.

De gemeente besteedt actief aandacht aan informatiebeveiliging en bewustwording onder medewerkers om de kans op incidenten te beperken. Daarnaast is de ICT-dienstverlening op basis van een dienstverleningsovereenkomst (DVO) grotendeels belegd bij een andere gemeente. Hierdoor ligt een belangrijk deel van de technische beheersing en beveiliging buiten de eigen organisatie en wordt een deel van het risico afgewenteld. De gemeente blijft echter verantwoordelijk voor de eigen bedrijfsvoering en het gebruik van de digitale dienstverlening. De inwerkingtreding van de Cyberbeveiligingswet, waarmee de Europese NIS2-richtlijn in Nederlandse wetgeving is geïmplementeerd, onderstreept het belang van adequate beheersing van cyberrisico's.

Op basis van de gegevens die op dit moment bekend zijn, schatten wij het maximale financiële risico in op: € 1.000.000.
De kans dat dit zich voordoet bij de gemeente in de komende jaren achtten wij onwaarschijnlijk. Het risico plaatsen wij om die reden in kans klasse 1.

Sociaal domein
Binnen het sociaal domein bestaat een risico op een verdere stijging van de gemeentelijke uitgaven voor met name Jeugdzorg en Wmo. De kosten voor Jeugdzorg zijn in de periode 2022 tot en met 2025 gestegen van circa € 66.000 naar € 198.000. Daarnaast bestaat het risico dat jeugdigen een beroep moeten doen op intensieve of crisisopvang. Dergelijke trajecten kunnen relatief hoge kosten met zich meebrengen en zijn bovendien lastig vooraf te voorspellen.

Ook binnen de Wmo is sprake van een stijging van de gemeentelijke uitgaven. In de periode 2022 tot en met 2025 zijn de kosten met circa € 50.000 toegenomen. De ontwikkeling van de demografie vormt hierbij een belangrijk aandachtspunt. Met name de verdere vergrijzing

kan leiden tot een toenemende behoefte aan ondersteuning en daarmee tot hogere Wmo-uitgaven.

Een mogelijke manier om deze ontwikkeling te beïnvloeden is het verder inzetten op preventieve zorg en vroegsignalering, zodat problemen eerder worden gesignaleerd en waar mogelijk ondersteuning kan worden geboden voordat zwaardere zorg noodzakelijk wordt. Het inzetten van gebiedsteams op het eiland kan hierbij een mogelijke oplossingsrichting zijn. Door ondersteuning dichter bij inwoners te organiseren, kunnen hulpvragen mogelijk eerder worden opgepakt en kan de verbinding tussen inwoners, hulpverlening en de lokale omgeving worden versterkt. Dit kan op termijn bijdragen aan het beperken van de instroom in zwaardere en daarmee vaak duurdere zorg.

De omvang van de toekomstige financiële gevolgen blijft onzeker en is afhankelijk van onder meer de ontwikkeling van de zorgvraag, de zwaarte en duur van de benodigde ondersteuning, demografische ontwikkelingen en landelijke ontwikkelingen in wet- en regelgeving en bekostiging.

Op basis van de gegevens die op dit moment bekend zijn, schatten wij het maximale financiële risico in op: € 225.000
De kans van voordoen achtten wij zeer reëel en we verwachten dat het zeer waarschijnlijk is dat dit zich in de komende jaren zal voordoen. Het risico plaatsen wij om die reden in kans klasse 4.

Toeristenbelasting
De toeristenbelasting vormt met een opbrengst van circa € 2 miljoen een belangrijke inkomstenbron voor de gemeente en vertegenwoordigt ongeveer 45% van de totale belastingopbrengsten. Hierdoor is de gemeente in relatief sterke mate afhankelijk van de ontwikkeling van het toerisme en het aantal overnachtingen op het eiland. Deze afhankelijkheid brengt een risico met zich mee voor de gemeentelijke inkomsten.

Verschillende ontwikkelingen kunnen invloed hebben op de omvang van de toeristenbelasting. Zo is het btw-tarief op logies vanaf 2026 verhoogd van 9% naar 21%, wat kan leiden tot hogere prijzen voor toeristische overnachtingen en daarmee mogelijk tot een afname van de vraag. Ook fiscale en economische ontwikkelingen, waaronder wijzigingen in de belastingheffing op vermogen (box 3), kunnen van invloed zijn op het gedrag van eigenaren van recreatiewoningen en daarmee indirect op het toeristische aanbod. Daar staat tegenover dat stijgende kosten van buitenlandse vakanties en andere economische ontwikkelingen er juist toe kunnen leiden dat meer toeristen kiezen voor een binnenlandse vakantiebestemming. De ontwikkeling van de toeristenbelasting is daarmee afhankelijk van verschillende factoren en kent een aanzienlijke mate van onzekerheid.

Op basis van de gegevens die op dit moment bekend zijn, schatten wij het maximale financiële risico op ongeveer 20% van de totale opbrengsten uit de toeristenbelasting en daarmee ramen wij dit op een bedrag van: € 400.000.
We verwachten dat de kans dat dit risico zich voordoet net zo groot is dan dat het zich niet voordoet. Om die reden plaatsen wij dit risico in kans klasse 3.

Woningbouw en gebiedsontwikkeling
De gemeente is betrokken bij verschillende projecten gericht op de realisatie van woningen. Dergelijke projecten kennen een langere doorlooptijd en zijn afhankelijk van diverse ruimtelijke, juridische en financiële factoren. Hierdoor bestaat het risico dat zich gedurende de voorbereiding en uitvoering van een project onvoorziene financiële gevolgen voordoen. Hierbij kan bijvoorbeeld sprake zijn van aanvullende maatregelen, hogere uitvoeringskosten of kosten die niet volledig binnen het project kunnen worden opgevangen.

Ook wijzigingen in wet- en regelgeving, vertragingen, veranderende marktomstandigheden en gewijzigde uitgangspunten kunnen leiden tot hogere kosten of een andere financiële uitkomst van een project. De omvang van het risico verschilt per project en is onder meer afhankelijk van de aard en omvang van de ontwikkeling, de gemaakte afspraken met betrokken partijen en de wijze waarop het project financieel is ingericht.

Op basis van de gegevens die op dit moment bekend zijn, schatten wij het maximale financiële risico in op: € 250.000.
We verwachten dat de kans dat dit risico zich voordoet net zo groot is dan dat het zich niet voordoet. Om die reden plaatsen wij dit risico in kans klasse 3.

Gesubsidieerde instellingen en voorzieningen
De gemeente verstrekt aan verschillende instellingen en voorzieningen exploitatiesubsidies, waaronder op het gebied van natuur, educatie, cultuur en sport. De gemeente is daarmee in zekere mate afhankelijk van de financiële positie en continuïteit van deze instellingen. Wanneer de exploitatie of financiële positie van een gesubsidieerde instelling onder druk komt te staan, bestaat het risico dat een groter beroep wordt gedaan op gemeentelijke middelen dan vooraf is voorzien.

Daarnaast kunnen ontwikkelingen binnen de bedrijfsvoering, huisvesting of exploitatie van gesubsidieerde instellingen leiden tot aanvullende financiële lasten voor de gemeente. De omvang hiervan is afhankelijk van de aard en omvang van de betreffende instelling en de mate waarin de gemeente financieel betrokken is.

Op basis van de gegevens die op dit moment bekend zijn, schatten wij het maximale financiële risico in op: € 200.000
We verwachten dat de kans dat dit risico zich voordoet net zo groot is dan dat het zich niet voordoet. Om die reden plaatsen wij dit risico in kans klasse 3.

Zorgwijk de Boswijk
Voor de financiering van het project is een 40-jarige lineaire lening aangegaan met een vast rentepercentage gedurende de gehele looptijd. De lening bedraagt € 15,084 miljoen. De geprognosticeerde exploitatielasten van het project bedragen jaarlijks circa € 650.000.

Bij de exploitatie wordt uitgegaan van een beperkte leegstand en daarmee beperkte huurderving. Voor de woningen wordt, gezien de huidige woningmarkt op Vlieland, verwacht dat de vraag ook op langere termijn voldoende zal zijn om het risico op structurele leegstand te beperken. Voor de zorgvilla is bij het ontwerp uitgegaan van het uitgangspunt “zo gewoon mogelijk wonen”, zoals opgenomen in het Visiedocument De Bakens Verzet.

Door de zeven studio's vorm te geven als zelfstandige woonruimten en de zorgvilla niet de uitstraling van een traditionele zorginstelling te geven, wordt beoogd het vastgoed ook bij toekomstige wijzigingen in de financiering en organisatie van de ouderenzorg aantrekkelijk en verhuurbaar te houden.

Voor het welzijnsgebouw wordt eveneens uitgegaan van voldoende vraag naar de beschikbare ruimten. Naast commerciële functies zal een belangrijk deel van het gebouw worden gebruikt voor het ouderenwelzijnswerk van de gemeente Vlieland. De continuïteit van dit gebruik is mede afhankelijk van de beschikbare middelen binnen het gemeentelijke welzijnsbeleid.

De gehele zorgwijk is een behoorlijke project binnen de gemeentelijke begroting, die bestaat uit de gedane investeringen, de aangetrokken lening en de jaarlijkse exploitatielasten. Hoewel bij de exploitatie wordt uitgegaan van voldoende bezetting en verhuurbaarheid, blijven er onzekerheden bestaan ten aanzien van onder meer de ontwikkeling van de huurinkomsten, de exploitatiekosten en toekomstige ontwikkelingen binnen de zorg en het welzijn. Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot een negatief exploitatieresultaat en daarmee tot een financieel risico voor de gemeente.

Op basis van de gegevens die op dit moment bekend zijn, schatten wij het maximale financiële risico in op: € 650.000
De kans dat dit zich voordoet bij de gemeente in de komende jaren achtten wij onwaarschijnlijk. Het risico plaatsen wij om die reden in kans klasse 1.

Grote projecten
De gemeente voert verschillende omvangrijke investeringsprojecten uit. Aan dergelijke projecten zijn vanwege de omvang, complexiteit en langere looptijd risico's verbonden. Zo kunnen kosten hoger uitvallen dan geraamd of kan de uitvoering langer duren dan oorspronkelijk gepland.

Daarnaast kunnen ontwikkelingen in wet- en regelgeving, vergunningverlening en andere vereisten gedurende de looptijd van een project van invloed zijn op de uitvoering. Ook onvoorziene omstandigheden, waaronder ecologische en omgevingsfactoren, kunnen leiden tot vertraging, aanvullende werkzaamheden of hogere kosten. Hierdoor bestaat het risico dat de uiteindelijke investeringslasten hoger uitvallen dan geraamd.

Op basis van de gegevens die op dit moment bekend zijn, schatten wij het maximale financiële risico in op: € 750.000
We verwachten dat de kans dat dit risico zich voordoet net zo groot is dan dat het zich niet voordoet. Om die reden plaatsen wij dit risico in kans klasse 3.

Verstrekte leningen`
De gemeente heeft aan verschillende partijen leningen verstrekt. Het uitstaande saldo van deze leningen bedraagt per 31 december 2026 circa € 5,3 miljoen. Het verstrekken van leningen brengt het risico met zich mee dat een geldnemer niet of niet volledig aan de verplichtingen kan voldoen, waardoor de gemeente het uitstaande bedrag geheel of gedeeltelijk niet terugontvangt.

Geldnemer	Restschuld per 31-12-2026
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	100.000
Stichting Flidunen	130.000
Tennisvereniging	9.167
Energie coöperatie	128.333
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	392.500
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	4.310.345
Stichting Duinwijck gasvrij	84.615
Lening Lepelaar	156.000
Totaal	**5.310.960**

De terugbetaling van de verstrekte leningen is mede afhankelijk van de financiële positie en ontwikkeling van de afzonderlijke geldnemers. Hoewel in 2026 geen bijzonderheden zijn opgetreden, blijft gedurende de looptijd van de leningen een risico bestaan dat de financiële positie van een geldnemer verslechtert en dit gevolgen heeft voor de terugbetaling aan de gemeente.

Op basis van de gegevens die op dit moment bekend zijn, schatten wij het maximale financiële risico in op ongeveer 20% van de totale leningsstand per 31-12-2026, zijnde € 1.062.000
De kans dat dit zich voordoet bij de gemeente in de komende jaren achtten wij onwaarschijnlijk. Het risico plaatsen wij om die reden in kans klasse 1.

Gewaarborgde geldleningen
Voor liquiditeitstekorten van de Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor de G8 staat de gemeente Vlieland garant tot een bedrag van € 908.000.

Bij het instemmen met de koopovereenkomst met Woon Friesland op 11 juli 2011 heeft de gemeenteraad ingestemd met de gemeentelijke achtervang positie bij het Waarborgfonds Sociale Woningbouw. Leningen van Woon Friesland ter financiering van investeringen in de gemeente Vlieland worden hiermee geborgd tot een bedrag van 10 miljoen.

Mocht Woon Friesland zijn leningen niet meer kunnen afbetalen, dan neemt het WSW de betaalverplichtingen over. Als het WSW deze betaalverplichting niet uit eigen vermogen en bij de corporatie te innen obligo kan voldoen moeten Rijk en gemeente ieder voor 50% bijspringen. Op grond van hun rol als achtervanger moeten zij in dat geval renteloze leningen aan het WSW verstrekken. Dit betekent dat de gemeente pas voor 50% aangesproken wordt op het moment dat de corporatie de leningen niet kan voldoen, vervolgens wordt het WSW aangesproken en pas daarna de gemeente. Dit betekent dat de gemeente weliswaar voor maximaal € 5.000.000 aansprakelijk gesteld kan worden, maar

dat dit risico zeer beperkt is. Wij nemen om die reden als maximaal financieel risico € 1.650.000 mee (ongeveer 33%).

Op basis van de gegevens die op dit moment bekend zijn, schatten wij het maximale financiële risico in op: € 2.558.000.
De kans dat dit zich voordoet bij de gemeente in de komende jaren achtten wij onwaarschijnlijk. Het risico plaatsen wij om die reden in kans klasse 1.

Overige risico's

Naast de financieel te kwantificeren risico's zijn er risico's die geen directe financiële uitwerking hebben in de weerstandscapaciteit, maar wel van invloed kunnen zijn op de gemeentelijke organisatie en dienstverlening. Deze risico's worden daarom hieronder afzonderlijk in beeld gebracht.

Leefbaarheid en vitaliteit van het eiland
De leefbaarheid en vitaliteit van het eiland zijn belangrijke voorwaarden voor een aantrekkelijke woon-, werk- en verblijfsomgeving. Door de schaal en de ligging van het eiland is de lokale samenleving relatief kwetsbaar voor ontwikkelingen op het gebied van arbeidsmarkt, woningaanbod, voorzieningen en de continuïteit van lokale ondernemingen.

Een belangrijk aandachtspunt is de beschikbaarheid van voldoende personeel en passende huisvesting. Dit speelt zowel binnen de lokale economie als binnen de gemeentelijke organisatie en andere voor het eiland belangrijke maatschappelijke en publieke functies. Daarnaast staat de continuïteit van lokale ondernemingen en voorzieningen onder druk wanneer opvolging moeilijk te realiseren is. Wanneer ondernemingen of voorzieningen verdwijnen of veranderen, kan dit gevolgen hebben voor de diversiteit van het aanbod en het karakter van het eiland.

Ook de personele capaciteit binnen de gemeentelijke organisatie vormt hierbij een aandachtspunt. De omvang van de organisatie is beperkt, waardoor het vertrek of langdurig uitvallen van medewerkers relatief grote gevolgen kan hebben voor de continuïteit van de dienstverlening en de uitvoering van gemeentelijke taken.

Een ander aandachtspunt is de demografische ontwikkeling van het eiland, waarbij sprake is van vergrijzing en ontgroening. Een verdere afname van het aantal kinderen en jongeren kan het draagvlak voor voorzieningen onder druk zetten en daarmee gevolgen hebben voor de vitaliteit en leefbaarheid van het eiland. Daarnaast is een evenwichtige bevolkingsopbouw van belang voor de beschikbaarheid van voldoende inwoners in de werkzame leeftijd.

De gemeente heeft slechts gedeeltelijke invloed op deze ontwikkelingen. Wel kan zij, samen met inwoners, ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties en andere betrokken partijen, bijdragen aan het behouden en versterken van een leefbaar en vitaal eiland. De financiële gevolgen van deze ontwikkelingen zijn op dit moment niet betrouwbaar te kwantificeren. Het risico wordt daarom niet meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit, maar wordt wel betrokken bij de risicobeheersing vanwege de mogelijke gevolgen voor de leefbaarheid, de continuïteit van voorzieningen en de vitaliteit van het eiland.

PFAS verontreiniging
Op Vlieland zijn verhoogde PFAS-waarden in het rioolwater aangetroffen. De oorzaak van deze verhoogde waarden is op dit moment nog niet vastgesteld. Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijke bron van de verontreiniging, waarbij zowel een actuele als een historische bron mogelijk is.

Op basis van de huidige onderzoeken zijn er geen directe gezondheidsrisico's voor inwoners en bezoekers van Vlieland. Ook het drinkwater voldoet aan de geldende gezondheidsnormen. Het risico heeft daarmee op dit moment met name betrekking op het achterhalen van de bron en de mogelijke gevolgen daarvan voor de langere termijn.

Wanneer de bron wordt vastgesteld, kan afhankelijk van de aard en omvang van de verontreiniging nader onderzoek of het treffen van maatregelen noodzakelijk zijn. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het voorkomen van verdere verspreiding of het eventueel aanpakken van een verontreinigde locatie. Welke maatregelen noodzakelijk zijn en wie hiervoor verantwoordelijk is, is op dit moment nog niet bekend.

De financiële gevolgen van dit risico kunnen daarom op dit moment niet betrouwbaar worden ingeschat. Het risico wordt om die reden niet meegenomen in de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit, maar wordt wel opgenomen in de risicoparagraaf vanwege de mogelijke financiële en maatschappelijke gevolgen op langere termijn.

Klimaat
Klimaatverandering kan leiden tot veranderende en meer extreme weersomstandigheden, zoals perioden van extreme droogte, wateroverlast en een veranderende grondwaterstand. Dit kan gevolgen hebben voor de kwaliteit en onderhoudsbehoefte van de openbare ruimte en gemeentelijke voorzieningen, waaronder wegen, sportvelden en andere infrastructuur. Daarnaast kunnen ontwikkelingen zoals zeespiegelstijging en toenemende druk op waterkeringen de kwetsbaarheid van een waddengemeente vergroten. De mate waarin en het tempo waarmee deze effecten zich voordoen, zijn onzeker en afhankelijk van toekomstige klimatologische ontwikkelingen en de mate waarin hierop kan worden geanticipeerd. Omdat de aard, omvang en het moment waarop deze effecten zich voordoen onzeker zijn, kan dit risico niet betrouwbaar worden gekwantificeerd.

Weerstandscapaciteit en weerstandsvermogen

In onderstaande tabel is de totale financiële impact van alle gekwantificeerde risico's weergeven. Dit betreft de uitwerking van de hierboven geïnventariseerde risico's en geeft de benodigde weerstandscapaciteit aan.

Risico	Financieel gevolg	Kansklasse	Benodigde weerstands-capaciteit
Herverdeling gemeentefonds	600.000	70%	420.000
Cyberveiligheid	1.000.000	10%	100.000
Sociaal domein	225.000	70%	157.500
Toeristenbelasting	400.000	30%	120.000
Woningbouw en gebiedsontwikkeling	250.000	50%	125.000
Gesubsidieerde instellingen en voorzieningen	200.000	50%	100.000
Zorgwijk de Boswijk	650.000	10%	65.000
Grote projecten	750.000	50%	375.000
Verstrekte leningen	1.062.000	10%	106.200
Gewaarborgde geldleningen	2.558.000	10%	255.800
Totaal van de riscio's	**7.695.000**		**1.824.500**

Voor de bepaling van de ratio van het weerstandsvermogen wordt uitgegaan van de direct beschikbare weerstandscapaciteit. Zoals hierboven reeds aangegeven betreft dat uitsluitend de vrij beschikbare algemene reserve met een omvang van € 5.637.592.
De ratio weerstandsvermogen wordt vervolgens bepaald door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen op de benodigde weerstandscapaciteit. De Ratio weerstandvermogen bedraagt 3,1. Op basis van de veelgebruikte normering van de VNG/NAR wordt deze ratio gewaardeerd als uitstekend, zoals uit onderstaande tabel blijkt.

Waarderingscijfer	Ratio	Betekenis
A	>2,0	Uitstekend
B	1,4 - 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 - 1,4	Voldoende
D	0,8 - 1,0	Matig
E	0,6 - 0,8	Onvoldoende
F	<0,6	Ruim onvoldoende

De benodigde weerstandscapaciteit is voor de gemeente ook een houvast voor het bepalen van de minimale positie van de algemene reserve. Op basis van de huidige risico-inventarisatie wordt een minimale positie van € 2.000.000 aangehouden.

Financiële Kengetallen

De financiële kengetallen geven inzicht in de financiële positie en ontwikkeling van de gemeente. Waar de weerstandscapaciteit en de risico's inzicht geven in de mogelijkheden om financiële tegenvallers op te vangen, geven de kengetallen inzicht in de financiële ruimte en kwetsbaarheid van de gemeente vanuit verschillende invalshoeken.

Binnen de gemeente kennen we volgende kengetallen:

1. Netto schuldquote
2. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
3. Solvabiliteitsratio
4. Structurele exploitatieruimte
5. De grondexploitatie
6. Gemeentelijke belastingdruk

De afzonderlijke kengetallen geven ieder vanuit een ander perspectief inzicht in de financiële positie. Daarom worden de kengetallen niet afzonderlijk beoordeeld, maar in onderlinge samenhang bezien. Hierbij wordt gekeken naar de ontwikkeling van de kengetallen gedurende de meerjarenbegroting en naar de betekenis daarvan voor de financiële weerbaarheid en financiële ruimte van de gemeente.

Hieronder tonen wij de kengetallen voor het begrotingsjaar 2027 en de meerjarenbegroting voor 2028, 2029 en 2030:

Kengetallen:	Jaarrekening 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
netto schuldquote	131%	166%	197%	211%	206%	197%
netto schuldquote (gecorr. verstrekte leningen)	90%	124%	159%	175%	173%	166%
solvabiliteitsratio	24%	25%	24%	23%	23%	24%
structurele exploitatieruimte	21%	4%	6%	2%	1%	0%
grondexploitatie	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
belastingcapaciteit	87%	88%	94%	94%	94%	94%

Om de kengetallen in perspectief te plaatsen, wordt aangesloten bij de landelijke signaleringswaarden die in de praktijk worden gebruikt bij de beoordeling van de financiële positie van gemeenten. De VNG benadrukt dat deze waarden geen landelijke normen zijn en dat de financiële positie van een gemeente altijd in de lokale context en in samenhang met de overige kengetallen moet worden beoordeeld.

De onderstaande signaleringswaarden zijn gebaseerd op de indeling die wordt gehanteerd binnen het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader (GTK). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen een minst risicovolle, neutrale en meest risicovolle categorie.

Kengetal	Minst risicovol	Neutraal	Meest risicovol
Netto schuldquote	< 90%	90% - 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90% - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20% - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20% - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95% - 105%	> 105%

Netto schuldquote (gecorrigeerd voor verstrekte leningen)

De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.
Nu komt het bij gemeenten voor dat er diverse leningen aangetrokken worden om die door te lenen aan andere partijen. De rentelasten en de aflossingen worden op de geleende gelden worden vervolgens ontvangen van de partijen aan wie het geld uitgeleend is. Door op de netto schuldquote een correctie door te voeren op het doorgeleende geldt, ontstaat een zuiverder beeld van de echte druk op de gemeentelijke begroting. Op deze manier ontstaan twee indicatoren:

1. De netto schuldquote.
2. De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.

Beide indicatoren zijn fors te noemen en vallen in de richtlijnen van de GTK onder de meest risicovolle categorie, waarbij een stijging in 2028 verwacht wordt en daarna de percentages weer dalen. Hierbij dient aangemerkt te worden dat het een verhoudingsgetal is die afgezet wordt tegen de baten van de gemeente. Dit betekent dat bij het uitvoeren van grote projecten, waar veelal ook grote leningen aangetrokken dienen te worden, dit een grote impact heeft op het verhoudingsgetal voor onze gemeente. De ontwikkeling van de nieuwe zorgwijk heeft er in de afgelopen jaren voor gezorgd dat er een grote lening aangetrokken is, waardoor de netto schuldquote aanzienlijk gestegen is.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente haar bezittingen met eigen vermogen heeft gefinancierd. Een hogere solvabiliteitsratio betekent dat een groter deel van het gemeentelijk bezit met eigen middelen is gefinancierd en daarmee in beginsel een grotere buffer aanwezig is om financiële tegenvallers op te vangen.

De solvabiliteitsratio bevindt zich gedurende de meerjarenbegroting binnen de neutrale bandbreedte van 20% tot 50% van het GTK. De ratio is gedurende de periode nagenoeg stabiel. Ongeveer 24% van het totale gemeentelijke bezit wordt gefinancierd met eigen middelen.

Structurele exploitatieruimte

De structurele exploitatieruimte geeft inzicht in de mate waarin de structurele baten van de gemeente toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Bij de berekening worden de incidentele baten en lasten buiten beschouwing gelaten. Hierdoor wordt inzicht verkregen in het structurele evenwicht van de begroting: zijn de reguliere inkomsten van de gemeente voldoende om de reguliere uitgaven te bekostigen?

Een positieve structurele exploitatieruimte betekent dat de structurele baten hoger zijn dan de structurele lasten. Er is dan sprake van een structureel overschot. Bij een negatieve structurele exploitatieruimte zijn de structurele lasten hoger dan de structurele baten en is

sprake van een structureel tekort. Een uitkomst van 0% betekent dat de structurele baten en lasten met elkaar in evenwicht zijn.

Het kengetal moet vooral worden bezien in het licht van de ontwikkeling over meerdere jaren. Een positieve uitkomst betekent dat de begroting in dat jaar structureel in evenwicht is, maar zegt niet dat sprake is van vrij beschikbare middelen. Een afnemende structurele exploitatieruimte betekent dat de marge tussen structurele baten en lasten kleiner wordt en daarmee dat de ruimte binnen de structurele exploitatie afneemt.

Uit de kengetallen blijkt dat 2027 een positief structurele exploitatieruimte laat zien van 6% en dit positief blijft, maar terugloopt naar 0% in 2030. Dit betekent dat de komende jaren de structurele lasten gedekt kunnen worden met de structurele baten en dat er sprake is van structureel evenwicht.

Grondexploitatie

Het kengetal grondexploitatie geeft inzicht in de mate waarin de gemeente financieel is blootgesteld aan risico's vanuit grondexploitaties. Een omvangrijke grondpositie kan leiden tot financiële risico's, bijvoorbeeld als gevolg van ontwikkelingen in de waarde of verkoopbaarheid van gronden.

Voor onze gemeente zijn geen grondexploitaties aanwezig. Het kengetal grondexploitatie is daarom gedurende de gehele periode niet van toepassing.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de verhouding tussen de lokale woonlasten en het landelijk gemiddelde. Een percentage van 100% betekent dat de lokale woonlasten overeenkomen met het landelijk gemiddelde. Een percentage onder 100% betekent dat de lokale woonlasten daaronder liggen.

De belastingcapaciteit bedraagt gedurende de gehele meerjarenbegroting 94% en ligt daarmee onder de signaleringswaarde van 95% voor de minst risicovolle categorie.

De belastingcapaciteit geeft daarnaast een indicatie van de ruimte die de gemeente heeft om de lokale belastinginkomsten te verhogen. De belastingcapaciteit kan echter niet zonder meer worden gelijkgesteld aan de beschikbare onbenutte belastingcapaciteit. Voor de bepaling daarvan wordt afzonderlijk gekeken naar de ruimte tussen de huidige lokale belastingheffing en het als referentie gehanteerde niveau voor de eigen inkomsten. De uitwerking hiervan is opgenomen bij de weerstandscapaciteit.

Bij de beoordeling van de belastingcapaciteit is daarnaast van belang dat het benutten van eventuele belastingruimte een expliciete beleidskeuze van de gemeenteraad vereist. De in dit kengetal weergegeven ruimte vormt daarmee niet zonder meer een direct beschikbare financiële buffer.

Samenvattend

De financiële kengetallen geven over het geheel genomen een positief beeld van de financiële positie van de gemeente. De solvabiliteitsratio, de structurele exploitatieruimte en de belastingcapaciteit bevinden zich binnen de gehanteerde signaleringswaarden en geven geen aanleiding tot een verhoogd risicosignaal.

De netto schuldquote vormt op basis van de gehanteerde signaleringswaarden het belangrijkste aandachtspunt. De schuldquote ligt gedurende de gehele meerjarenbegroting boven de signaleringswaarde van 130%. Bij de interpretatie hiervan is echter de specifieke situatie van deze gemeente van belang. Grote projecten en grote leningen hebben bij een relatief kleine gemeente een aanzienlijk effect op de schuldquote.

De structurele exploitatieruimte laat zien dat de begroting gedurende de hele periode structureel in evenwicht blijft. De ruimte neemt wel af van 6% in 2027 naar 0% in 2030. Dit betekent dat de structurele ruimte in de exploitatie geleidelijk afneemt, maar dat volgens de huidige meerjarenraming ook in 2030 sprake is van structureel evenwicht.

De belastingcapaciteit blijft gedurende de gehele periode op 94% en ligt daarmee onder het landelijk gemiddelde. Dit betekent dat de gemeente in vergelijking met het landelijk gemiddelde relatief lage lokale woonlasten kent. De belastingcapaciteit biedt daarmee in beginsel enige ruimte voor verhoging van de lokale belastinginkomsten, waarbij het benutten van deze ruimte een expliciete beleidskeuze van de gemeenteraad vereist.

Samenvattend kan worden gesteld dat de financiële kengetallen, bezien in onderlinge samenhang en rekening houdend met de specifieke schaal en financieringsstructuur van de gemeente, overwegend een gezond beeld laten zien.

Paragraaf 3
Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Het beheer en onderhoud van kapitaalgoederen komt in de verschillende begrotingsprogramma's terug. In deze paragraaf wordt het gevoerde beleid met betrekking tot het beheer en onderhoud als een "dwarsdoorsnede" vanuit de programma's aangegeven. Daarmee is het tegelijkertijd het beleidskader voor dit onderwerp. Kapitaalgoederen worden in deze paragraaf onderverdeeld in de categorieën: wegen (inclusief openbare verlichting en civiele kunstwerken), riolering, waterstaatswerken (inclusief oeverconstructies), groen (inclusief sportparken, speelterreinen en begraafplaatsen) en gemeentelijke gebouwen. Alle kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden en dit onderhoud is onder meer bepalend voor de kwaliteit van het voorzieningenniveau in onze gemeente.

Beleidskaders en beheersplannen

In onderstaande tabel zijn de beleidskaders en beheersplannen per kapitaalgoed aangegeven;

Kapitaalgoed	Beleid			Beheer			Voortgang Onderhoud
	Nota aanwezig	Looptijd	Kwaliteit niveau	Plan aanwezig	Looptijd	Financiële vertaling in begroting	Achterstallig/Uitgesteld
Waterstaatsobjecten	Nee			Ja	2027-2036	Ja	Uitgesteld, deels achterstallig
Riolering	Nee			Ja	2024-2033	Ja	Uitgesteld
Groen	Nee			Ja	2019-2023	Nee	Onbekend
Gebouwen	Nee			Ja	2027-2030	Ja	Deels achterstallig
Boswijk	Nee			Ja	2024-2033	Ja	Goed
Wegen	Nee			Ja	2025-2028	Ja, 2029 en 2030 als 2028	Uitgesteld
Openbare verlichting	Ja	Onbepaald	Beschrijving	Ja	2025-2028	Ja, 2029 en 2030 als 2028	Goed

In de exploitatie opgenomen onderhoudslasten en baten van de kapitaalgoederen

In onderstaande tabel zijn de onderhoudslasten per kapitaalgoed en de exploitatiebaten per kapitaalgoed weergegeven. Buiten beschouwing blijven bijvoorbeeld salariskosten en kapitaallasten. Ook vormen de rioolvoorziening en de voorziening voor de waterstaatswerken een uitzondering. Dit zijn geen voorzieningen voor alleen groot onderhoud, zoals bij gebouwen of wegen. Het betreft hier eerder egalisatievoorzieningen. De rioolvoorziening heeft als doel schommelingen in de riooltarieven te voorkomen. De voorziening waterstaatsobjecten is bedoeld voor al het onderhoud aan de waterstaatsobjecten die zijn overgenomen van Rijks Water Staat. Alleen de kapitaallasten van de waterstaatswerken komen ten laste van de exploitatie.

Onderhoudslasten Waterstaatsobjecten	2026	2027	2028	2029	2030
Toevoeging aan de voorziening groot onderhoud	0	0	0	0	0
Klein onderhoud exploitatielasten	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal huur baten kapitaalgoed	**12.037**	**12.037**	**12.037**	**12.037**	**12.037**

Onderhoudslasten Riolering	2026	2027	2028	2029	2030
Toevoeging aan de voorziening groot onderhoud	0	0	0	0	0
Klein onderhoud exploitatielasten	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Totaal heffing en ov. opbrengsten kapitaalgoed	**261.941**	**277.550**	**294.095**	**302.633**	**330.223**

Onderhoudslasten Groen	2026	2027	2028	2029	2030
Toevoeging aan de voorziening groot onderhoud	NVT	NVT	NVT	NVT	NVT
Klein onderhoud exploitatielasten	14.200	14.200	14.200	14.200	14.200
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**14.200**	**14.200**	**14.200**	**14.200**	**14.200**
Totaal huur baten kapitaalgoed	**100**	**100**	**100**	**100**	**100**

Onderhoudslasten Gebouwen	2026	2027	2028	2029	2030
Toevoeging aan de voorziening groot onderhoud	0	35.000	35.000	35.000	35.000
Klein onderhoud exploitatielasten	141.148	96.097	105.482	99.427	109.128
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**141.148**	**131.097**	**140.482**	**134.427**	**144.128**
Totaal huur baten kapitaalgoed	**150.000**	**151.000**	**151.000**	**151.000**	**151.000**

Onderhoudslasten Boswijk	2026	2027	2028	2029	2030
Toevoeging aan bestemmingsreserve	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Onderhoud onttrokken aan bestemmingsreserve	71.498	74.367	158.181	71.879	74.988
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**121.498**	**124.367**	**208.181**	**121.879**	**124.988**
Totaal huur baten kapitaalgoed	**479.170**	**510.261**	**510.261**	**510.261**	**510.261**

Onderhoudslasten Wegen	2026	2027	2028	2029	2030
Toevoeging aan de voorziening groot onderhoud	31.913	31.921	31.541	31.541	31.541
Klein onderhoud exploitatielasten	36.100	37.850	39.600	39.600	39.600
Totaal onderhoudslasten kapitaalgoed	**68.013**	**69.771**	**71.141**	**71.141**	**71.141**
Totaal exploitatiebaten kapitaalgoed	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Onderhoudslasten Verlichting	2026	2027	2028	2029	2030
Toevoeging aan de voorziening groot onderhoud	0	0	0	0	0
Klein onderhoud exploitatielasten	14.503	14.503	14.503	14.503	14.503
Totaal onderhouds lasten kapitaalgoed	**14.503**	**14.503**	**14.503**	**14.503**	**14.503**
Totaal exploitatiebaten kapitaalgoed	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**

Het verloop van de voorzieningen en één bestemmingsreserve

In onderstaande tabel is het verloop van de voorzieningen en één bestemmingsreserve voor het onderhoud van de kapitaalgoederen weergegeven. Voor de Boswijk is een bestemmingsreserve waarin baten en lasten van deze wijk worden geëgaliseerd.

Voorziening Waterstaatsobjecten	2026	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	2.068.822	2.027.859	1.964.396	1.887.933	1.801.240
Toevoeging voorziening groot onderhoud	0	0	0	0	0
Onttrekking voorziening groot onderhoud	40.963	63.463	76.463	86.693	82.693
Stand per 31 december	**2.027.859**	**1.964.396**	**1.887.933**	**1.801.240**	**1.718.547**

Voorziening Riolering	2026	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	534.282	389.818	275.897	257.924	233.094
Toevoeging voorziening groot onderhoud	0	0	0	0	0
Onttrekking voorziening groot onderhoud	144.464	113.920	17.973	24.830	96.386
Stand per 31 december	**389.818**	**275.897**	**257.924**	**233.094**	**136.708**

Er is geen voorziening Groen	2026	2027	2028	2029	2030

Voorziening Gebouwen	2026	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	231.674	199.147	157.817	160.201	167.313
Toevoeging voorziening groot onderhoud	0	35.000	35.000	35.000	35.000
Onttrekking voorziening groot onderhoud	32.527	76.330	32.616	27.888	30.569
Stand per 31 december	**199.147**	**157.817**	**160.201**	**167.313**	**171.744**

Bestemmingsreserve Boswijk	2026	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	580.037	532.180	502.683	392.728	372.430
Toevoeging Bestemmingsreserve	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
Onttrekking Bestemmingsreserve	97.857	79.497	159.955	70.298	70.051
Stand per 31 december	**532.180**	**502.683**	**392.728**	**372.430**	**352.380**

Voorziening Wegen en openbare verlichting	2026	2027	2028	2029	2030
Stand per 1 januari	941.806	784.219	674.473	513.014	351.555
Toevoeging voorziening groot onderhoud	31.913	31.921	31.541	31.541	31.541
Onttrekking voorziening groot onderhoud	189.500	141.667	193.000	193.000	193.000
Stand per 31 december	**784.219**	**674.473**	**513.014**	**351.555**	**190.097**

Investeringen in de kapitaalgoederen

In de volgende tabel zijn de toekomstige investeringen in de kapitaalgoederen opgenomen. Deze investeringen komen voort uit de MJOP's maar zijn vanwege voortschrijdend inzicht in enkele gevallen doorgeschoven naar een later investeringsjaar of de te investeren bedragen zijn aangepast naar nieuwe inzichten.

Investeringen Waterstaatsobjecten	2027	2028	2029	2030
Investeringen Kapitaalgoed				
605m bekleding glooiing ZuiderstrandI	400.000			
Vervanging damwand dokje werkhaven		333.000		
Vervanging NO-loswal werkhaven		725.000		
605 m bekleding glooiing Zuiderstrand II		400.000		
Vervanging NO-loswal werkhaven				
Totaal Waterstaatsobjecten	**400.000**	**1.458.000**	**0**	**0**
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**10.000**	**36.450**	**0**	**0**
Investeringen Rioleringen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Investeringen Kapitaalgoed				
berging riool infiltratieriool Esdoornlaan	80.000,00			
Vervangen deel buffer Oosterseveld	85.000,00			
riool omgeving Vorkduin 14	11.300,00			
Klimaatadaptie e.d. 2027	51.183,00			
afkoppelen hemelwater Duinwijck	28.300,00			
Vervanging riool Sparrenlaan		110.880		
Vervanging riool Molenglop		47.530		
Klimaat en duurzaamheid 2028		50.000		
AC leidng Eureka Doniastate			122.220,00	
Vervangen Boereglop -DS 196			862.120,00	
Klimaat en duurzaamheid 2029			50.000,00	
Klimaat en Duurzaamheid 2030				50.000
Persleiding Lutinelaan (Duinweg Dennenlaan)				100.000
Vervangen kolkenzuiger				96.200
Vervanging rioolcamera				9.100
Totaal Rioleringen	**255.783**	**208.410**	**1.034.340**	**255.300**
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**4.263**	**3.474**	**17.239**	**9.520**
Investeringen Tractiemiddelen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Investeringen Kapitaalgoed				
Heftruck (electrisch 2,5 ton)	35.000			
Vervanging groenvoorziening VDD-47-K	50.000			
Zitmaaier Iseki		35.000,00		
Nisan NV 400				70.000,00
Hefbrug				15.000,00
Totaal Tractiemiddelen	**85.000**	**35.000**	**0**	**85.000**
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**8.500**	**6.000**	**0**	**8.500**
Investeringen Gebouwen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Investeringen Kapitaalgoed				
Vervanging beplating gemeente werf	60.000			
Rest renovatie Flidunen minus bijdragen	4.458.000			
Vervangen electrisch hekwerk		25.000		
Totaal Gebouwen	**4.518.000**	**25.000**	**0**	**0**
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**181.320**	**2.500**	**0**	**0**
Investeringen Wegen en Openbare Verlichting	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Investeringen Kapitaalgoed				
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale investeringen kapitaalgoederen	**5.258.783**	**1.726.410**	**1.034.340**	**340.300**
Totale jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**204.083**	**48.424**	**17.239**	**18.020**

Meer Jaren Onderhoud Plannen

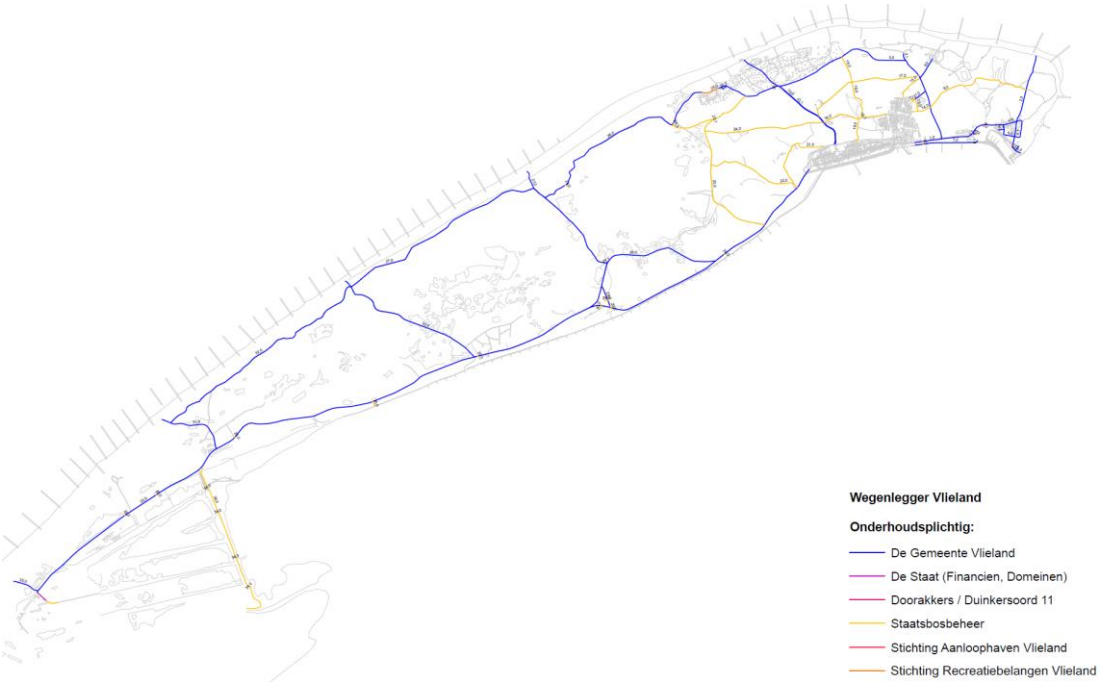
Diverse MJOP's moeten beter onder de loep genomen worden. Uit de keuzes die daarmee gemaakt worden zal moeten blijken welke extra toevoegingen aan de diverse voorzieningen noodzakelijk zijn.

Wegen

De kosten van groot onderhoud voor de wegen worden ten laste van de voorziening wegen geboekt.

Buiten het onderhoud wat in Programma 2 onder wegen staat genoemd, treft u hierbij een nadere toelichting.
De intentie is om een onderhoudsronde voor de fietspaden te plannen.
We proberen dit te combineren met het eventuele onderhoud van de schelpenpaden door Staatsbosbeheer.
Momenteel is nog onbekend of kleischelpen als materiaal beschikbaar komt.
Dit is gerelateerd aan de vergunning om het te winnen. Het is nu nog onbekend wanneer deze wordt verstrekt.

De onderstaande afbeelding betreft een afbeelding uit de wegenlegger waaruit de eigendom- en beheerssituatie van de wegen blijkt.

Voor 2027 staat eveneens het onderhoud van de Middenweg opgenomen. De bouwprojecten zijn in 2026 afgerond. De bedoeling is dat aansluitend de weg zal worden herstraat.
Na 2027 wordt een aantal grotere werken voorzien, zoals het westelijk deel van de Dorpsstraat (2029), in combinatie met het vervangen van de riolering in het zuidelijk deel van de Badweg, de Oude Postweg en een volgende onderhoudsbeurt van het fietspad langs de zeereep.

Uit de meerjarenprognose blijkt dat de wegenvoorziening op de lange termijn onder druk komt te staan. Daarom wordt een plan opgesteld waarin de benodigde onderhoudsmaatregelen, vervangingsopgaven en bijbehorende financiële middelen zijn vastgelegd, zodat de kwaliteit van het wegennet op het afgesproken niveau blijft. Hierbij wordt jaarlijks gemonitord in hoeverre wegonderhoud kan worden gecombineerd met rioleringswerkzaamheden en welke aanvullende maatregelen nodig zijn wanneer deze koppelkansen afnemen.

Openbare Verlichting

De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor de verlichting langs de openbare wegen. De lichtmasten zijn eigendom van de gemeente, het beheer en onderhoud van de lantaarnpalen is gezamenlijk met Friese gemeenten en de provincie uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie. De organisatie van het beheer is in handen van een gezamenlijk opgerichte stichting, die in 2018 is omgevormd naar de coöperatie Openbare Verlichting en Energie Fryslân U.A., afgekort OVEF.

- in de bebouwde kom (inclusief veerdam): 241 stuks
- buiten de bebouwde kom (inclusief bedrijventerrein): 65 stuks
- signaalverlichting in de vorm van bolders bij de veerdam en bij de Jutter: 15 stuks

In december 2020 is een beleidsplan openbare verlichting door de raad vastgesteld. Mede op basis van dit plan is in 2022 een meerjarenraming voor onderhoud en vervanging van de openbare verlichting op Vlieland vastgesteld en aan de raad aangeboden, om de te verwachten kosten voor onderhoud en vervangingsinvesteringen de komende jaren te kunnen inschatten. In 2024 is het MJOP openbare verlichting geactualiseerd en opnieuw vastgesteld.
De vervangingsinvesteringen voor openbare verlichting zijn toegevoegd aan de het meerjarenonderhoudsplan (MJOP) verlichting 2025-2028. Vervangingen zijn gebaseerd op leeftijd en theoretische levensduur van lichtmasten en armaturen. Elk jaar wordt bekeken of de geplande vervangingen van lichtmasten noodzakelijk zijn of eventueel uitgesteld kunnen worden.

In 2026 is de laatste vervangingsronde armaturen gerealiseerd, de openbare verlichting op Vlieland is nu 100% LED. De komende jaren is weinig onderhoud te verwachten buiten het conserveren van masten. Daarom willen we in 2027 het MJOP openbare verlichting (als onderdeel van het MJOP wegen) actualiseren en updaten, zodat op het juiste moment voldoende budget beschikbaar is voor onderhoudswerkzaamheden.

Rioleringen

In mei 2017 heeft de gemeenteraad een nieuw basisrioleringsplan (BRP) en een nieuw Gemeentelijk rioleringsplan Vlieland 2016 – 2023 (GRP) vastgesteld. Het plan werd opgesteld door een extern deskundig ingenieursbureau. In 2022 hebben college en raad een geactualiseerd meerjarenonderhoudsplan (MJOP) vastgesteld. In deze geactualiseerde planning zijn ook opgenomen de kosten van BTW en totale overhead gerelateerd aan het onderhoud van het rioolstelsel.

In mei 2023 is gestart met het opstellen van de opvolger van het GRP, het Gemeentelijk Programma Water en Rioleringen (GPWR). In dit programma zal nadrukkelijk ook meer aandacht geschonken worden aan de gemeentelijke zorgplicht voor het grond- en hemelwater in het bebouwde gebied, ook met het oog op klimaatverandering. Het nieuwe GPWR, welke medio 2024 is vastgesteld, bevat een geactualiseerde planning voor onderhouds- en vervangingsinvesteringen, alsmede een geactualiseerd financieel meerjarenperspectief, waarmee in de volgende begroting rekening kan worden gehouden.

Gemeentelijke gebouwen

In 2026 is een bouwkundige inventarisatie van gemeentelijke gebouwen geweest waarbij MJOP's per gebouw zijn opgesteld. Doelstelling is de staat van onderhoud op een goed niveau te brengen voor alle gemeentelijke gebouwen. Dat houdt concreet in dat voldaan moet worden aan de eisen op gebied van verduurzaming en energielabel A als doelstelling geldt. Voor gebouwbeheer en andere technische zaken op het eiland is de beschikbaarheid van werkmensen voor uitvoering en onderhoud essentieel maar ook uitdagend.

Sportcentrum Flidûnen (De Uitlegger 2)

De voorbereidingen in 2026 resulteren in een integrale aanpak van sportcentrum Flidunen op gebied van installatie, verduurzaming en uitstraling. Doelstelling is dat installaties 15 jaar en gebouwschil en sanitair voor 25 jaar weer kwalitatief zijn. Na oplevering renovatie (2028) dient een MJOP opgesteld te worden.

Gemeentehuis (Dorpsstraat 127)

In 2026 zal een voorstel gemaakt worden voor de renovatie van het gemeentehuis op gebied van achterstallig onderhoud, verduurzaming en functionaliteit. Beoogde uitvoering hierbij is zomer 2028.

Werkplaatsen / Gemeentewerf (Fortweg 1A en 2A)

In 2026 zal een voorstel gedaan worden voor de renovatie van de gemeentewerf. Met name de schil dient vervangen te worden, ook vraagt de kantine, sanitair en kantoor van de werf een upgrade. Beoogde uitvoering is 2027.

De Lepelaar (voorheen De Noordwester, Dorpsstraat 150)

De renovatie in 2026 heeft geresulteerd in een flinke upgrade van de Lepelaar. In de keuzes van verbouwing is rekening gehouden met onderhoud. Zo zorgen de zinken afdekkers op de kopse buitenwanden voor minder vochtindringing en is gekozen voor een lichtere kleurschakering voor het houtwerk. Hierdoor is de onderhoudsfrequentie lager voor schilderwerk. Hierdoor zullen de onderhoudskosten de komende jaren minimaal zijn.

De Jutter (Lutinelaan 3)

In 2027 vindt er geen noemenswaardig groot onderhoud plaats buiten het reguliere klein onderhoud. De huidige staat van het onderhoud is kwalitatief goed.

Alef P. Hoedemakerslop 2

Het college heeft in juni 2024 een appartement aangekocht voor huisvesting van een van de twee wethouders. Het appartement boven de supermarkt is nieuw gebouwd en opgeleverd in 2023. Omdat deze woning onderdeel uitmaakt van de vereniging van eigenaren (VVE) wordt er geld gereserveerd om het onderhoud gemeenschappelijk uit te voeren. Gezien de nieuwheid van de woning wordt komende jaren geen onderhoud verwacht en wordt toekomstige opgaven opgespaard binnen de VVE.

Ambtswoning

In 2027 dient het schilderwerk en op enkele plekken het houtwerk te worden aangepakt.

Huisartsenpraktijk

De gevel van de huisartsenpraktijk is in 2026 geschilderd hiermee is de verwachtte onderhoud komende jaar minimaal.

Dooïehûsje

Het schilderwerk en houtwerk wordt in 2027 bijgewerkt.

Havengebouw

Het onderhoud van het havengebouw inclusief de buitenschil is voor rekening van de huurder.

Helihaven UMCG ambulancezorg

Het onderhoud van het gebouw Helihaven inclusief de buitenschil is voor rekening van de huurder.

Oude bibliotheek

Hoewel er toekomstplannen voor deze locatie zijn, waarbij het gebouw gesloopt wordt dient het huidige gebouw qua uitstraling netjes te blijven. Dat houdt in als nog niet gesloopt wordt dat schilderwerk bijgehouden wordt.

Boswijk

Woonfriesland draagt zorg voor het beheer en onderhoud van de woningen De gemeente is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van het zorg- en welzijnsgebouw. Het onderhoud zal volgens het MJOP worden uitgevoerd.

De energiebesparingen

Uit het Nationaal Klimaatakkoord komen ook duurzaamheidsverplichtingen voort met betrekking tot het gemeentelijk vastgoed. De afgelopen jaren is er al veel gebeurd, maar enkele gebouwen hadden bijzondere aandacht nodig. Dat gold voor het gemeentehuis, zwembad Flidunen, De Noordwester en de bibliotheek. Niet toevallig staan/stonden juist deze gebouwen voor het moment dat grootschalig onderhoud nodig is. Bij renovatie/grootschalig onderhoud zal de verduurzaming een belangrijk onderdeel zijn. Bij nieuwbouw is uitgangspunt: volledig duurzaam. De verduurzaming van de gemeentelijk tractie zal mogelijk ook aanpassingen op de gemeentewerf nodig maken.

Het gebouw voor het Natuur Educatie Centrum de Lepelaar heeft in 2026 een ingrijpende verbouwing ondergaan. Ook op het gebied van duurzaamheid zijn mooie verbeteringen behaald. De renovatie van Flidûnen, waarbij ook de verduurzaming een grote rol speelt is in 2026 gestart en voor zowel het gemeentehuis als de gemeente werf en de voormalige bibliotheek is de planvorming in gang gezet.

Tractie- en overige hulpmiddelen

Voor het beheer van de tractiemiddelen is geen totaalbeleid vastgesteld. Wel is een meerjarenonderhouds- en vervangingsschema voor de tractie- en overige hulpmiddelen opgesteld. Gezien het geringe aantal voertuigen dat bij onze dienst in gebruik is, wordt dit schema door de eigen dienst opgesteld. Naar de huidige inzichten zijn voor de loop van de onderhavige meerjarenbegroting de bestaande budgetten voldoende om de vervangingsinvesteringen te kunnen dekken

Groenvoorziening

Gezien de geringe omvang van de hoeveelheid openbaar groen achten wij het niet zinvol hiervoor een beleidskader door uw raad vast te laten stellen. Het onderhoud vindt plaats binnen het bestaande budget van € 126.000 (product 530, openbaar groen).

Water- en kunstwerken

Met ingang van 2008 zijn enige objecten van Rijkswaterstaat overgenomen: damwanden in de (jacht-) haven, de glooiing, strandovergangen. Er is een afkoopsom ontvangen van Rijkswaterstaat. In de begroting 2027 is een beheers- en onderhoudsbudget opgenomen en is gerekend met de inzet van uren van de eigen dienst. Het onderhoud van de damwanden in de werkhaven wordt integraal afgestemd met de Stichting Aanloophaven Vlieland. Anders dan in het verleden zullen toekomstige vervangingen van deze damwanden worden geactiveerd. Het vervangen van damwanden fase 1 & 2 staat los van het budget van waterstaatswerken. Wel wordt gekeken om fase 2 een koppeling te leggen in geplande opgaven in de werkhaven. Na de uitvoering van fase 1 en 2 zal de haven in zijn geheel met een duikinspectie worden geïnventariseerd om grip te houden op eventuele versnelde aantasting.

De kustbescherming van de glooiing voor 540m1 is in 2026 tot uitvoering gekomen. Met name dit deel waren de onderhoudskosten in het stormseizoen flink toegenomen. Binnen het MJOP staat het vervolg voor de glooiing gepland; er wordt nu gekeken of deze werkzaamheden uitgesteld kunnen worden. Doordat hier een wat zwaarder type harde beschoeiing is toegepast zijn de onderhoudskosten hier aanzienlijk lager dan het vervangen deel.

Paragraaf 4
Financiering

Inleiding

In de paragraaf Financiering wordt de financieringsfunctie van de gemeente Vlieland uiteengezet voor de jaren 2027-2030. De uitvoering van de gemeentelijke financieringsfunctie moet plaatsvinden binnen de kaders zoals gesteld in de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet FIDO). Deze financieringsparagraaf is, samen met de financiële verordening en het treasurystatuut, een belangrijk instrument voor het transparant maken en daarmee voor het sturen, beheersen en controleren van de financieringsfunctie.

Anders dan in de paragraaf “weerstandsvermogen” gaat het in de financieringsparagraaf om risico’s op het gebied van enkel het financieringsbeleid en die goed kwantificeerbaar zijn. In de paragraaf “weerstandsvermogen” zijn risico’s opgenomen, die door de gemeente beperkt of niet beïnvloedbaar zijn en waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen. Voor de financieringsrisico’s kan vooraf wel een inschatting worden gemaakt van de bedragen, die met de verschillende risico’s gemoeid zijn.

Renteontwikkelingen

De rente speelt een belangrijke rol in de economie en heeft invloed op zowel consumenten als bedrijven en instellingen. In de afgelopen jaren hebben centrale banken de rente verhoogd om de hoge inflatie af te remmen. Hierdoor werden leningen, hypotheken en bedrijfsfinancieringen duurder. Inmiddels is de inflatie in veel landen afgenomen, waardoor centrale banken voorzichtiger omgaan met verdere renteverhogingen en in sommige gevallen zelfs renteverlagingen overwegen. De toekomstige renteontwikkeling blijft afhankelijk van economische groei, inflatie en ontwikkelingen op de arbeidsmarkt. Nog steeds is veel onzeker door wereldwijde spanningen en wat die betekenen voor onze economie. Voor de berekeningen in deze begroting is uitgegaan van 4% rente voor het aangaan van nieuwe leningen.

Interne ontwikkelingen

Voor een goede uitvoering van de financieringsfunctie is het tijdig, juist en volledig beschikbaar hebben van financiële informatie van wezenlijk belang. Hierbij gaat het bij onze gemeente vooral om de informatie die betrekking heeft op de liquiditeitsplanning.

Financieren

Wij streven ernaar de benodigde leningen tegen zo laag mogelijke kosten aan te trekken en tegelijkertijd de renterisico's van de gemeente te beheersen. Daartoe wordt bij het afsluiten van leningen rekening gehouden met de bestaande liquiditeitsplanning, de rentevisie en de renterisiconorm. Op basis van de meerjarenraming 2027 – 2030 zal er in de loop van 2027 een lening nodig zijn om de voorgenomen investeringen te kunnen betalen.
Er wordt geen gebruik gemaakt van derivaten. Overtollige middelen worden uitgezet bij de rekening courant verhouding met het rijk.

Vaste opgenomen geldleningen

Bij het opmaken van deze begroting zal de boekwaarde van alle vaste geldleningen op 1 januari 2027 € 24.015.876 bedragen. Het gemiddelde rentepercentage is hierbij 1,24%.

Langlopende schulden 2027

Onderstaand overzicht geeft een specificatie van de aangegane langlopende schulden weer;

Oorspronkelijk bedrag van de geldlening	Jaar van laatste aflossing	Rente-percentage	loop tijd	Leningvorm	Datum rente en aflossing	Geldgever	Restschuld 31-dec-26	Restschuld 31-dec-27	Restschuld 31-dec-28	Restschuld 31-dec-29	Restschuld 31-dec-30
870.350	2034	4,800		**ann.**	1 juli	BNG 40.0098922	337.613	302.004	264.685	225.576	184.589
2.500.000	2028	4,770	25	lin.	5 sept.	BNG 40.0098176	200.000	100.000	0	0	0
2.000.000	2038	5,025	30	**ann.**	6 aug.	BNG 40.103842	1.154.794	1.082.348	1.006.263	926.353	842.429
1.000.000	2028	5,200	20	lin.	18 nov.	BNG 40.104019 t.b.v. SRV	100.000	50.000	0	0	0
5.000.000	2056	1,610	40	**ann.**	29 april	BNG 40.110467	4.031.802	3.926.204	3.818.905	3.709.879	3.599.098
16.500.000	2060	0,890	40	lin.	1 okt	BNG 40,113789	14.025.000	13.612.500	13.200.000	12.787.500	12.375.000
5.000.000	2051	0,465	30	lin.	1 sept	BNG40.115023	4.166.667	4.000.000	3.833.333	3.666.667	3.500.000
	totaal						**24.015.876**	**23.073.056**	**22.123.186**	**21.315.975**	**20.501.115**

Verstrekte vaste geldleningen

De gemeente heeft aan derden langlopende geldleningen verstrekt. De leningen zijn (deels) rentevast en (deels) vervroegd aflosbaar. Bij het opmaken van deze begroting zal de boekwaarde van alle verstrekte geldleningen op 1 januari 2027 € 5.310.960 bedragen. Het gemiddelde rentepercentage bedraagt 2,6%.

Rentekosten en opbrengsten

In de begroting is rekening gehouden met rentekosten van € 376.631.

Rekening courant verhouding met het rijk/Schatkistbankieren

Voor zover de gemeente overtollige middelen heeft worden die automatisch afgeroomd ten gunste van de rekening courant verhouding met het rijk vanaf een drempelbedrag. Ook het aanvullen van de middelen op de betaalrekening gaat automatisch ten laste van deze rekening.

Vanaf 1 juli 2021 is het drempelbedrag voor de rekening courant verhouding met het rijk

verhoogd. Dit moet de administratieve lasten verlagen. Het drempelbedrag wordt vanaf 1 juli 2021 als volgt bepaald:
voor gemeenten met een begrotingstotaal kleiner of gelijk aan € 500 miljoen is het drempelbedrag gelijk aan 2% van het begrotingstotaal, waarbij het drempelbedrag minimaal € 1 miljoen bedraagt.
Voor Vlieland is het drempelbedrag dan ook € 1 miljoen.

Risicobeheer

De belangrijkste financiële risico's bij het uitvoeren van het financieringsbeleid zijn koersrisico's, renterisico's en kredietrisico's. Hieronder wordt weergegeven op welke wijze de gemeente deze risico's beheerst.

Koersrisicobeheer

Door de invoering van de wet schatkistbankieren zijn koersrisico's niet meer aanwezig. Voor decentrale overheden betekent schatkistbankieren dat zij al hun overtollige middelen aanhouden in de schatkist bij het ministerie van Financiën. Dit houdt in dat geld en vermogen niet langer bij bijvoorbeeld banken buiten de schatkist mogen worden aangehouden. Overtollige middelen mogen alleen in rekening-courant en via deposito's bij de schatkist worden aangehouden of onderling worden uitgeleend aan andere decentrale overheden.

Renterisicobeheer

Kasgeldlimiet
De kasgeldlimiet geeft het renterisico op de korte termijn weer. Hieronder vallen alle kortlopende financieringen met een rentetypische looptijd korter dan een jaar. Juist voor de korte termijn geldt dat de renterisico's aanzienlijk kunnen zijn, gezien de fluctuaties op geldmarkt. De kasgeldlimiet voor onze gemeente bedraagt voor het jaar 2027 8,5% van de begroting.

De kasgeldlimiet wordt in het begrotingsjaar naar verwachting niet overschreden. Dit wordt veroorzaakt doordat investeringen bij voorkeur gefinancierd worden met vreemd vermogen, terwijl de (onderhouds-)voorzieningen en de bestemmingsreserves voor een gedeelte in liquide vorm worden aangehouden.

Renterisiconorm
De renterisico's op de vaste schuld worden beperkt door de renterisiconorm. Jaarlijks mogen de renterisico's uit hoofde van renteherziening en herfinanciering niet hoger zijn dan 20% van het begrotingstotaal. Het doel is op deze wijze spreiding te krijgen in de rentetypische looptijden in de leningenportefeuille waardoor een verandering in de rente vertraagd doorwerkt op de rentelasten.

De renterisiconorm zal in 2027 niet worden overschreden.

Renteriscio's 2025-2030

	2025	2026	2027	2028	2029	2028
(bedragen x € 1.000)						
Renteherzieningen	0	0	0	0	0	0
Aflossingen	930	936	942	1000	977	985
Renterisico	930	936	942	1000	977	985
Berekening renterisconorm						
Begrotingstotaal primaire begroting	13.682	12.616	13.006	13.005	13.213	13.428
Renterisico percentage	20%	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm	2.736	2.523	2.601	2.601	2.643	2.686
Toetsing renterisco aan norm						
Renterisico	930	936	942	1000	977	985
Renterisiconorm	2.736	2.523	2.601	2.601	2.643	2.686
Onderscheiding	1.806	1.587	1.659	1.601	1.666	1.701

Kredietrisico's

De gemeente zal in het begrotingsjaar slechts in zeer beperkte mate te maken hebben met kredietrisico. Deze hebben onder andere betrekking op de uitzettingen in het kader van de publieke taak. Het gaat om de volgende uitgezette leningen:

Geldnemer	Restschuld per 31-12-2025	Restschuld per 31-12-2026
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	150.000	100.000
Stichting Flidunen	146.250	130.000
Tennisvereniging	13.750	9.167
Energie coöperatie	146.667	128.333
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	448.571	392.500
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	4.482.759	4.310.345
Stichting Duinwijck gasvrij	90.000	84.615
Lening Lepelaar	160.000	156.000
Totaal	**5.637.997**	**5.310.960**

In de balans is een desinvestering op deze leningen doorgevoerd van € 120.000. Aan de lening op zichzelf verandert dit niets er wordt alleen voorzichtigheidshalve rekening gehouden met de moeilijke positie waarin zich de stichting bevindt.

Rente

De rentekosten worden verdeeld over de begrotingsonderdelen, naar rato van de boekwaarden van de investeringen die voor die onderdelen in het verleden zijn gedaan. Het rente-omslagpercentage bedraagt in 2027: 1,3201 (jaarrekening 2025: 0,1008%) en is als volgt berekend:

	Werkelijk 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
berekening netto rentelast voor omslagrente taakvelden						
a. de externe rentelasten over de korte en lange financiering (rentekosten langlopende leningen en r.c., zie KPL100)	328.867	310.345	376.631	577.632	551.357	530.317
b. -/- de externe rentebaten (BNG, SRV, Tennsclub, Flidunen, zie KPL100)	-281.187	-144.040	-139.574	-129.369	-119.163	-111.580
saldo werkelijke rentelasten en rentebaten: financieringskoste	47.680	166.305	237.057	448.263	432.194	418.737
c1. -/- rentelast naar grondexploitatie	0	0	0	0	0	0
c2. -/- rentelast naar projectfinanciering	-162.009	-154.963	-147.915	-140.869	-134.129	-129.683
c3. +/+ rentebaten verstrekte leningen met projectfinancierin	125.150	118.300	111.450	104.600	97.750	93.500
per saldo aan taakvelden toe te rekenen werkelijke externe ren	10.821	129.642	200.592	411.994	395.815	382.554
d1. +/+ fictieve rentekosten eigen vermogen	0	0	0	0	0	0
d2. +/+ fictieve rentekosten voorzieningen	0	0	0	0	0	0
totaal aan taakvelden excl. treasury toe te rekenen netto rente	10.821	129.642	200.592	411.994	395.815	382.554
berekening renteomslag						
boekwaarde 1-1 mat., immat. en fin. vaste activa	32.418.132	33.172.312	35.814.274	40.199.582	40.613.159	40.128.689
-/- projectgefinancierd en verstrekte leningen	-21.683.655	-21.042.870	-20.619.591	-20.034.620	-19.449.659	-18.919.293
boekwaarde als grondslag voor renteomslag	10.734.477	12.129.442	15.194.683	20.164.962	21.163.500	21.209.396
omslagpercentage	0,1008%	1,0688%	1,3201%	2,0431%	1,8703%	1,8037%
e1. aan taakvelden toegerekende rente (objectfinanciering)	162.009	154.963	147.915	140.869	134.129	129.683
e2. aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	10.821	129.642	200.592	411.994	395.815	382.554
f. renteresultaat op het taakveld treasury	0	0	0	0	0	0

Financiële positie

Onze financiële positie wordt bepaald door solvabiliteitsratio, verhoudingsindex schuldpositie, weerstandsratio en EMU-saldo/referentiewaarde. De solvabiliteitsratio, de schuldpositie en weerstandsratio worden toegelicht in de paragraaf weerstandsvermogen. Het EMU-saldo wordt weergegeven en toegelicht in het hoofdstuk Financiële begroting.

Paragraaf 5
Bedrijfsvoering

Inleiding

Het doel van deze paragraaf is het inzichtelijk maken van de bedrijfsvoering voor de gemeenteraad. De bedrijfsvoering bestaat uit de onderdelen personeel & organisatie, financiën, informatisering & automatisering, huisvesting en facilitaire ondersteuning. Het slagen van programma's hangt in belangrijke mate af van de externe gerichtheid, transparantie en de kwaliteit van de bedrijfsvoering. De bedrijfsvoering is daardoor ook van belang voor de gemeenteraad. De raad zal zich daarom ook een oordeel moeten vormen over de bedrijfsvoering, daarvoor kaders moeten stellen, en het dagelijkse bestuur daarop moeten controleren. De duale verhouding tussen raad en college is van belang bij de rolverdeling tussen beide bestuursorganen voor wat betreft de bedrijfsvoering. De raad stuurt, door het formuleren van heldere beleidsdoelen gericht op het realiseren van maatschappelijke effecten. Ook door het aangeven van de financiële en beleidsmatige kaders waarbinnen het college moet opereren bij het realiseren van deze maatschappelijke effecten.

De actuele thema's en de wijze waarop we hier vanuit de bedrijfsvoering invulling aan geven, lichten we toe in deze paragraaf.

Algemeen

De algemene leiding ligt bij de gemeentesecretaris/algemeen directeur. Samen met de adjunct directeur/loco-secretaris vormen zij de directie. De adjunct directeur is de direct leidinggevende voor alle medewerkers. Bij de buitendienst opereert een opzichter voor de dagelijkse aansturing van de praktische zaken.

De directie vergadert elke twee weken waarbij elk kwartaal de opzichter één maal aansluit.

Wekelijks is er een teamoverleg waar medewerkers een terugkoppeling krijgen van de besluiten van het college van burgemeester en wethouders. Dit overleg wordt ook gebruikt om lopende en nieuwe zaken met elkaar af te stemmen om te zorgen voor integraal werken.

Daarnaast zijn er diverse vormen van overleg, zowel bilateraal als in kleine teams. Ook hebben de beleidsmedewerkers op regelmatige basis overleg met de portefeuillehouder(s) om de koers in inhoud van de lopende zaken te bespreken.

De raad wordt op de hoogte gehouden van de voortgang door middels van memo's over de bestuurlijk gevoelige kwesties en via voortgangsrapportages over het coalitieakkoord 2026-2030, alsmede via het jaarverslag.

Samenwerking Waddeneilanden

De eilanden zijn beter in staat invulling te geven aan de programma's/speerpunten als die vanuit de samenwerking gevoed worden. De samenwerking is vastgelegd in een Gemeenschappelijke Regeling. Ook is het samenwerkingsverband een convenant overeengekomen met het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Provincies Noord-Holland en Friesland. Het convenant beschrijft de samenwerking en verzekert de bestuurlijke zelfstandigheid van de eilanden voor de komende jaren.

Voor de periode 2027 – 2030 stelt de GR een nieuw Meerjarig Programmaplan op. De hoofdlijnen van dit plan zullen bestaan uit:

1. Samenwerken en beleidscoördinatie op gezamenlijke eilandelijke vraagstukken
    a. Kustveiligheid en Water (w.o. Deltaprogramma Waddengebied)
    b. Beleidscoördinatie Waddenzeezaken. (de zgn. Waddengovernance – Omgevingsberaad Wadden en het Bestuurlijk Overleg Wadden, WaddenSeaBoard) en de deelname aan de uitvoering van Agenda 2050 voor het Waddengebied.
    c. Bereikbaarheid
    d. Brede Welvaart o.a. middels uitvoering in 2027 en opvolging samenwerking vanuit het Programma Regiodeal de Waddeneilanden met daarin de programmalijnen:
        i. Goed wonen en leven
        ii. Toekomstbestendig ondernemen en ontwikkelen
        iii. Optimaal bereikbaar en verbonden
        iv. Duurzame energie
        v. Circulaire economie
        Dit programma is nu in uitvoering met concrete actielijnen.
2. Strategische lobby en publicaffairs
3. Bedrijfsvoering

De GR biedt de eilandelijke samenwerking ook de mogelijkheid om te komen tot een verhoogde kwaliteit en toekomstbestendigheid van de dienstverlening aan inwoners en bezoekers (operationele uitvoering). Dat vraagt om met elkaar onder ogen te zien aan welke maatschappelijke opgaven en wettelijke taken samen adequater invulling kan worden gegeven. Maar ook om keuzen te maken over met wie de taken te verdelen; met de andere eilandgemeenten of met gemeenten op het vaste land?

Dat doen we met een zogeheten drietrapsraket:

1. Is een opgave via de eigen organisatie te organiseren? Zo niet, naar optie 2.
2. Is de opgave met een andere Waddengemeente te organiseren? Zo niet, naar optie 3.
3. Is de opgave met een walgemeente te organiseren?

Samenwerking met de gemeente Leeuwarden

Met de gemeente Leeuwarden werken wij samen op de volgende terreinen:

- ICT (evenals de andere Friese Waddeneilanden en gemeenten in Noord Friesland)

- Personeelsfunctie en de salarisadministratie
- Belastingheffing en -inning
- Uitvoering Wet Woz
- Basisadministratie Gebouwen en Adressen en de Basisadministratie Grootschalige Topografie

Dit zijn stuk voor stuk taken die beleidsmatig weinig lokale invulling behoeven, maar waarvoor schaalgrootte, beschikbaarheid, kennis en kunde van groot belang zijn om ze te doen slagen. Bij uitstek daardoor dossiers waarvoor de samenwerking met de gemeente Leeuwarden zeer waardevol is.

Samenwerking met de gemeenten Terschelling en Waadhoeke

Sinds de omzetting van de Dienst SoZaWe naar een bedrijfsvoeringsorganisatie zijn we op het gebied van beleid met betrekking tot het sociaal domein een samenwerking aangegaan met de gemeenten Harlingen, Terschelling en Waadhoeke. In 2023 heeft Harlingen zich echter teruggetrokken uit deze samenwerking. De gemeenten Terschelling, Waadhoeke en Vlieland zetten deze samenwerking voort en hebben hiervoor een dienstverleningsovereenkomst (DVO) opgesteld. Gezamenlijk vormen we op deze wijze het Intergemeentelijk Beleidsteam Sociaal Domein.

Personeel en organisatie

De sturingsfilosofie die in 2007 voor de organisatie is vastgesteld, alsmede het Strategisch personeelsplan (SPP) uit 2021 zijn inmiddels gedateerd. Daarom is gestart met het opstellen van een nieuw SPP met daarin opgenomen een missie en visie. Vaststelling, door het college van burgemeester en wethouders, van dit SPP is voorzien eind 2026/begin 2027.

Omdat het voor jongeren op Vlieland moeilijk is geschikt werk te vinden zullen wij, als relatief grote werkgever op Vlieland ons inzetten om hen daarin te ondersteunen door bijvoorbeeld het aanbieden van stageplaatsen. Dit kan een "win-win" situatie opleveren omdat zij wellicht daarna kunnen doorstromen in een reguliere functie binnen de gemeente.

In 2021 is de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RIE) vastgesteld. De belangrijkste aandachtspunten zijn inmiddels opgepakt. Ook in 2027 zullen de nodige aandachtspunten worden opgepakt. Omdat er plannen zijn voor verbouw van het gemeentehuis en de gemeentewerf zal er, na gereed komen daarvan, een nieuwe RIE opgesteld worden.

De salariskosten zijn als directe kosten geraamd op de programma's waar ze betrekking op hebben. Een deel van de kosten van de ambtelijke dienst betreft overheadkosten. Deze salariskosten zijn overeenkomstig de bepalingen van het Besluit Begroten en Verantwoorden, geraamd op taakveld 0.4 overhead dat onderdeel uitmaakt van het onderhavige programma 0, Algemeen bestuur.

Informatisering en automatisering

Sinds 2012 is de automatiseringsomgeving grotendeels ondergebracht bij de gemeente Leeuwarden.

Informatiebeveiliging en privacy

De overheid werkt steeds meer digitaal. Dat heeft onder andere als voordeel dat diensten deels geautomatiseerd afgehandeld kunnen worden, dat gegevens sneller uitgewisseld kunnen worden, dat de kwaliteit van gegevens sterk is verbeterd en dat de beschikbaarheid van informatie enorm is. Een betrouwbare overheid draagt zorg voor de veiligheid van zijn inwoners, zowel fysiek, als digitaal. Daarvoor worden maatregelen genomen, wetten en regels opgesteld en aandacht besteed aan bewustwordingscampagnes. In de fysieke leefomgeving zijn we daar aan gewend en bepalen de wetten en regels vaak onze norm. In de digitale omgeving is dat nog niet zo. Daar voelen we ons soms zelfs belemmerd door wetten, regels en maatregelen. Toch is het vanuit het oogpunt van een betrouwbare overheid belangrijk om ook te zorgen voor een veilige digitale omgeving.

Om die reden gelden er op Europees en landelijk niveau wetten en regels waaraan voldaan moet worden uit het oogpunt van informatieveiligheid en privacy. De gemeente Vlieland voert die wetten uit en waar nodig worden ze vertaald in specifiek beleid. Vanaf 2020 geldt er een nieuw normenkader voor informatiebeveiliging, de baseline informatiebeveiliging overheid. Voor gegevensbescherming is de Algemene Verordening Gegevensbescherming het wettelijk geldende kader.

De gemeente Leeuwarden geeft voor ons uitvoering aan dit beleid. *Maatregelen*
De gemeente heeft een scala aan ICT beveiligingsmaatregelen getroffen om haar informatie- en automatiseringssystemen te beveiligen tegen aanvallen, storingen en calamiteiten. Denk hierbij aan noodvoorzieningen, back-upsystemen en informatiebeveiligingssystemen.
Met het vormgeven van het informatie-en privacybeleid is er ook nadrukkelijk aandacht voor het vastleggen en de publicatie van het beleid, bewustwording en naleving. Voor wat betreft de bewustwording en naleving worden medewerkers en collegeleden getraind door middel van digitale modules die op regelmatige basis (gemiddeld twee per maand) worden aangeboden.

Stijging ICT kosten De Waddeneilanden
Met een aantal Friese gemeenten wordt in de centrumregeling Shared Service Centrum (SSC) samengewerkt. Dat betekent dat de gemeente Leeuwarden voor ons de ICT-voorzieningen realiseert. Als gemeente nemen we via ambtelijke werkgroepen deel aan de beleidsvorming van het SSC en werken we gezamenlijk aan het uitvoeren van ICT-projecten zoals de nieuwe digitale werkomgeving, de gezamenlijke inrichting van personeelsprocessen en de vervanging van het telefonieplatform.
Door deze investeringen, de stijging in de werkplektarieven en een verdere toename van het aantal devices en accounts zien we dat de kosten de afgelopen jaren stijgen. Voor 2027 zal het ICT budget daarom met € 85.600 worden verhoogd.

Rechtmatigheid

Vanaf 2023 moet het college van de gemeente Vlieland expliciet verantwoording afleggen over de naleving van regels die belangrijk zijn voor de financiële situatie van de gemeente. Dit wordt de rechtmatigheidsverantwoording genoemd. Het college is al verantwoordelijk voor de naleving van deze regels, maar vanaf 2023 moet ze hier zelf ook verslag van doen.

Dit betekent dat een uitspraak wordt gedaan of de drie hiervoor geldende rechtmatigheidscriteria zijn nageleefd:

Voorwaardencriterium: de naleving van wet- en regelgeving zoals opgenomen in het normenkader dat door de raad is vastgesteld;

Begrotingscriterium: het handelen binnen de budgettaire kaders die de raad stelt in de begroting en begrotingswijzigingen;

Misbruik & Oneigenlijk gebruik criterium: het in voldoende voeren van een beleid om misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen te voorkomen.

Paragraaf 6
Verbonden partijen

Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een *bestuurlijk* èn een *financieel belang* heeft. Onder bestuurlijk belang wordt verstaan dat de gemeente zeggenschap heeft, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur, hetzij uit hoofde van stemrecht. Het financiële belang is het bedrag dat ter beschikking is gesteld en dat niet verhaalbaar is, of waarvoor aansprakelijkheid bestaat, indien de verbonden partij failliet gaat of haar verplichtingen niet nakomt.

In deze paragraaf over verbonden partijen treft u een opsomming aan van organisaties die beschouwd kunnen worden als een verbonden partij.

Algemeen

De Wet op de gemeenschappelijke regelingen versterkt de grip van gemeenteraden op samenwerkingsverbanden. Doel hiervan is een verbetering van de betrokkenheid van raadsleden bij het bestuur van een samenwerkingsverband. De raadsleden krijgen meer invloed op besluiten van een gemeenschappelijke regeling, zoals:

- recht op indienen van zienswijzen ten aanzien van belangrijke onderwerpen
- mogelijkheid tot het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie
- afspraken hoe om te gaan met burgerparticipatie
- actieve informatieplicht van het college
- afspraken over de evaluatie van de regeling
- afspraken over (financiële) gevolgen van uittreding
- mogelijkheid om gezamenlijk enquête uit te voeren.
  Voor zaken waarvoor de gemeenschappelijke regeling moet worden aangepast geldt een implementatieperiode van twee jaar.

De gemeente Vlieland heeft geen door de raad vastgestelde actuele nota verbonden partijen met een zelfstandige kader stellende status

Overzicht verbonden partijen	
	Bestuurlijk vertegenwoordiger
Publiekrechtelijke verbonden partijen, de gemeenschappelijke regeling	
Sociale Dienst Noord West Fryslân	C. Ponne
Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân	C. Ponne
Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing (FUMO)	Burgemeester M. Schrier
Veiligheidsregio Fryslân	Burgemeester M. Schrier
Samenwerkingsverband Waddeneilanden	Burgemeester M. Schrier
Welstandszorg Hûs en Hiem	I. de Wolff
Privaatrechtelijke verbonden partijen	
N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin);	I. de Wolff
N.V. Fryslân Miljeu Noardwest;	I. de Wolff
N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)	C. Ponne
N.V. Bank Nederlandse Gemeenten;	Burgemeester M. Schrier
Gemeentelijke stichtingen	
Stichting Flidunen	C. Ponne
Stichting Aanloophaven	I. de Wolff
Stichting Recreatiebelangen Vlieland	C. Ponne

Gemeenschappelijke regeling
De Dienst Sociale Zaken en Werkgelegenheid Noardwest Fryslân

Rechtsvorm	Bedrijfsvoeringsorganisatie (BVO)
Programma	6
Bestuurlijk aandeel	De raad van de gemeente Waadhoeke wijst drie leden aan. - De raad van de gemeente Harlingen wijst twee leden aan. - De raad van de gemeente Terschelling wijst één lid aan. - De raad van de gemeente Vlieland wijst één lid aan. De raad kan daarbij per lid één vaste plaatsvervanger aanwijzen. De raden van de gemeenten beslissen in de eerste vergadering van elke zittingsperiode over de aanwijzing van de leden van het algemeen bestuur.
Financieel belang	30% van de bedrijfsvoeringskosten wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal inwoners per gemeente en 70% wordt verrekend onder de gemeenten naar rato van het aantal voorzieningen dan wel uitkeringsgerechtigden per gemeente.
Eigen vermogen	2024: € 692.850 2025: 667.038
Vreemd vermogen	2024: € 9.345.409 2025: 1.664.815
Verwacht resultaat	Kostendekkend
Risico's	De Dienst Noardwest Fryslân is gestart met een meerjarig project Digitale Dienstverlening. Vanaf 1 januari 2026 hebben inwoners het wettelijke recht om volledig digitaal met de overheid te communiceren (WMEBV). Daarnaast gelden aangescherpte verplichtingen voor digitale toegankelijkheid (WCAG) en informatiebeveiliging. Verdere digitalisering van de dienstverlening is noodzakelijk om de toenemende maatschappelijke druk op gemeentelijke dienstverlening op te vangen. Hoe hoog de extra kosten voor de gemeente Vlieland zullen zijn is nog niet bekend.

Centrumregeling Sociaal Domein Fryslân	
Rechtsvorm	Centrumregeling
Programma	6
Bestuurlijk aandeel	Conform de bepalingen in de gemeenschappelijke regeling is aan de centrumgemeente mandaat, volmacht en machtiging verleend om de taken op het terrein van het sociaal domein waaronder o.a. WMO, Jeugdwet, Participatiewet namens de deelnemende gemeente uit te voeren.
Financieel belang	De kosten voor de dienstverlening bestaan uit kosten voor instandhouding en kosten voor taakuitvoering. De kosten voor instandhouding worden onder gemeenten verdeeld op basis van inwoneraantal van elke gemeente met peildatum 1 januari van jaar t-1. De kosten voor uitvoering van taken worden verdeeld onder gemeenten op basis van het percentuele aandeel dat een gemeente toekomt in het totaal van aantallen cliënten op basis van de Jeugdwet, zoals meest recentelijk vastgesteld door het Centraal Bureau voor Statistiek, op peildatum 1 januari van jaar t-1. Dit geldt voor zowel de uitvoering van taken in het kader van de verplichte wettelijke samenwerking als voor de vrijwillige samenwerking voor de Jeugdwet. De totale kosten worden na gecalculeerd en volledig doorberekend aan de deelnemende gemeenten.
Eigen vermogen	Niet van toepassing, want ieder jaar wordt het rekeningsaldo verrekend met de gemeenten.
Vreemd vermogen	N.v.t.
Verwacht resultaat	Kostendekkend
Risico’s	Laag

Gemeenschappelijke regeling **Fryske Utfieringstsjinst Miljeu en Omjouwing** **(FUMO)**	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma	7 en 8
Bestuurlijk aandeel	Gedeputeerde staten wijzen uit hun midden twee leden aan van het algemeen bestuur. De overige deelnemers wijzen elk uit hun midden een lid aan van het algemeen bestuur.
Financieel belang	De deelnemersbijdrage voor basistaken regulering, asbest, bodemtaken en plustaken, komt in samenspraak met de deelnemers tot stand. Mutaties in de bijdrage zijn een gevolg van gewijzigde inbreng van uren en wijziging van het uurtarief. Op basis van ervaringscijfers wordt een inschatting gemaakt van de verwachte ureninzet. Ook wordt de formatie van de FUMO op basis van deze verwachte ureninzet berekend.
Eigen vermogen	2024: € 839.506
Vreemd vermogen	2024: € 4.783.824
Verwacht resultaat	Kostendekkend
Risico's	Matig

Gemeenschappelijke regeling **Veiligheidsregio Fryslân**	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma	1, 7 en 8
Bestuurlijk aandeel	Burgemeester is portefeuillehouder. Iedere gemeente voor zich mag jaarlijks zienswijze geven over de kaderbrief (toekomstige ontwikkelingen), jaarrekening en begroting van de VRF. Het algemeen bestuur van de regio bestaat overeenkomstig art. 11, lid 1 van de wet uit de burgemeesters van de deelnemende gemeenten.
Financieel belang	Conform de gemeenschappelijke regeling wordt de vastgestelde gemeentelijke bijdrage, voor de programma's Gezondheid en Crisisbeheersing, in het nadelig saldo verdeeld naar het inwonertal. Als afwijking hierop heeft het Algemeen Bestuur besloten de bijdrage voor het programma Brandweer als volgt te verdelen: op basis van de verdeling van het cluster openbare orde en veiligheid (OOV) in het gemeentefonds.
Eigen vermogen	2024: € 10.661.592 2025: € 12.125.246
Vreemd Vermogen	2024: € 87.343.698 2025: € 83.064.695
Verwacht resultaat	positief
Risico's	Matig

Gemeenschappelijke regeling **Samenwerkingsverband Waddeneilanden**	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma	0
Bestuurlijk aandeel	Het DB wordt gevormd door de burgemeesters van de deelnemende gemeenten. Het AB wordt gevormd door de voltallige colleges van de deelnemende gemeenten. Elk DB lid heeft in het DB 1 stem. In het AB heeft de gemeente Vlieland 2 van de 14 stemmen.
Financieel belang	10% van de begroting
Eigen vermogen	2024: € 305.921 2025: 251.397
Vreemd Vermogen	2024: € 765.025 2025: 1.770.798
Verwacht resultaat	Kostendekkend
Risico's	Matig

Gemeenschappelijke regeling “Welstandszorg Hûs en Hiem”	
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Programma	8
Bestuurlijk aandeel	Het algemeen bestuur bestaat uit zoveel leden als het aantal deelnemende gemeenten bedraagt.
Financieel belang	Op basis van werkelijke advieskosten
Eigen vermogen	2024: € 382.955 2025: 491.417
Vreemd vermogen	2024: € 425448 2025:119.462
Verwacht resultaat	Positief
Risico’s	Laag

N.V. Afvalsturing Friesland (Omrin)	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Programma	7
Bestuurlijk aandeel	Stemrecht naar rato aandelen bezit.
Financieel belang	Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 20.420 (45 aandelen). In de begroting wordt rekening gehouden met een dividend opbrengst van € 10.000
Eigen vermogen	2024: € 83.562.000 2025:€ 84.068.000
Vreemd vermogen	2024: € 131.694.000 2025: € 131.702.000
Verwacht resultaat	Positief
Risico’s	Laag

N.V. Fryslân Miljeu	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Programma	7
Bestuurlijk aandeel	Via letteraandelen speciaal zeggenschap 'eigen' regiobedrijf.
Financieel belang	Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van € 2.265
Eigen vermogen	2024: € 13.030.000 2025: € 15.605.000
Vreemd vermogen	2024: €30.506.000 2025: € 40.629.000
Verwacht resultaat	Positief
Risico's	Laag

N.V. Gemeenschappelijke Kredietbank Friesland (Stichting Kredietbank Nederland)	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Programma	6
Bestuurlijk aandeel	Stemrecht naar rato kapitaalverstrekking.
Financieel belang	Omvang kapitaalverstrekking: € 908.
Eigen vermogen	2024: € 2.499.000 2025: € 3.195.000
Vreemd vermogen	2024: € 47.554.000 2025: € 48.985.000
Verwacht resultaat	Kostendekkend
Risico's	Laag

N.V. Bank Nederlandse Gemeenten	
Rechtsvorm	Naamloze vennootschap
Programma	9
Bestuurlijk aandeel	De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies, waterschappen en andere openbare lichamen Stemrecht naar rato aandelenbezit. Gemeente Vlieland heeft een aandelenbelang van 3.510 dit is 0,00630 % van het totaal. In totaal zijn er 100 miljoen aandelen.
Financieel belang	De gemeente heeft 3510 aandelen a € 2,50 het financieel belang is daarmee: € 8.775.
Bijdrage gemeente	Divdend 2024: 6.444 2025: 7.488
Eigen vermogen	2024: € 4.777.000.000 2025: € 4.863.000.000
Vreemd vermogen	2024: € 123.614.000.000 2025: € 110.701.000.000
Verwachtl resultaat	Positief
Risico's	Laag

Gemeentelijke stichtingen

Stichting Flidunen	
Rechtsvorm	Stichting
Programma	5
Bestuurlijk aandeel	Bestuursleden worden benoemd en ontslagen door het College (art. 5.1 van de statuten).
Financieel belang	Indirect is er een financieel belang omdat bij het staken van de activiteiten door de stichting de gemeente als eigenaar de verantwoordelijkheid houdt voor het zwembad/sporthalcomplex. De stichting heeft een lening ontvangen van de gemeente met een restschuld per 31-12-2025 van € 146.250
Bijdrage gemeente	2024: 419.663 2025: € 454.500
Eigen vermogen	2024: € 34.247 -\- 2025: 33.160-\-
Vreemd vermogen	2024: € 253.841 2025: € 224.309
Verwacht resultaat	2024: 51.357 -\- 2025: € 1.088 niet definitief
Risico's	Hoog

Stichting Aanloophaven Vlieland WADDENHAVEN VLIELAND	
Rechtsvorm	Stichting
Programma	3
Bestuurlijk aandeel	Bestuursleden worden benoemd en ontslagen door het College (art. 5.1 van de statuten d.d. 27-12-2010)
Financieel belang	De gemeente is eigenaar van de jachthaven en deels verantwoordelijk voor het onderhoud.
Bijdrage gemeente	De jaarlijks te ontvangen huur voor het complex bedraagt; € 231.670
Eigen vermogen	2023: € 1.288.779 2024: € 1.518.349
Vreemd vermogen	2023: € 370.462 2024: € 487.451
Verwacht resultaat	2024: € 229.570
Risico's	Hoog

Stichting Recreatiebelangen Vlieland kampeerterrein Stortemelk	
Rechtsvorm	Stichting
Programma	3
Bestuurlijk belang	De stichting ontvangt geen structurele subsidie of bijdrage in een eventueel tekort. Bovendien moeten de begroting en de jaarrekening door hen worden goedgekeurd. De gemeente heeft ten behoeve van enige investeringen in kwaliteitsverbeteringen aan de stichting een drietal leningen verstrekt..
Bestuurlijk aandeel	De stichting is destijds opgericht door de gemeente en de bestuursleden worden benoemd (en eventueel ontslagen) door het college van burgemeester en wethouders.
Financieel belang	De camping heeft 3 leningen van de gemeente, waarvan het saldo per 1 januari 2025 € 5.081.330 bedraagt.
Eigen vermogen	2023: € 7.108.370 2024: € 6.935.758
Vreemd vermogen	2023: € 7.766.323 2024: €8.224.016
Verwacht resultaat	Positief
Risico's	De 3 leningen die de gemeente heeft verstrekt vormen eventueel een risico.

Paragraaf 7
Grondbeleid

De gemeente voert geen actief grondbeleid. Incidenteel wordt ingespeeld op de mogelijkheid percelen in de dorpskom aan te kopen van particulieren om vervolgens deze percelen in te zetten voor de volkshuisvesting.

Een meer actief grondbeleid zoals elders veelal gebruikelijk is, is niet mogelijk aangezien alle gronden buiten de bebouwde kom in eigendom zijn bij en beheerd worden door de rijksoverheid (Staatsbosbeheer, Rijkswaterstaat, defensie).

Paragraaf 8
Openbaarheidsparagraaf Wet open overheid (Woo)

Inleiding

De Wet open overheid (Woo) geeft burgers recht op toegang tot overheidsinformatie en stimuleert een transparante overheid. Daarbij staan de vindbaarheid, toegankelijkheid en duurzame archivering van informatie centraal. Het uitgangspunt van de Woo is dat overheidsinformatie openbaar is, tenzij er een wettelijke uitzondering van toepassing is. Overheden zijn verplicht om informatie actief openbaar te maken en verzoeken om informatie zorgvuldig, tijdig en waar mogelijk in overleg met de verzoeker af te handelen.

Actieve openbaarmaking

Wij zetten ons in om overheidsinformatie toegankelijk en eenvoudig vindbaar te maken voor inwoners, bedrijven en andere belangstellenden. Daarbij richten wij ons niet alleen op de wettelijk verplichte informatiecategorieën, maar ook op informatie waarvan wij verwachten dat deze maatschappelijk relevant is. Hiermee streven wij ernaar om meer informatie beschikbaar te stellen dan wettelijk is voorgeschreven.
In 2026 zetten wij de gefaseerde invoering van actieve openbaarmaking voort via ons eigen publicatieplatform. Hoewel op landelijk niveau nog niet voor alle informatiecategorieën is vastgesteld wanneer actieve openbaarmaking verplicht wordt, blijven wij ons inzetten om informatie zo veel mogelijk beschikbaar te maken voor onze inwoners. Meer informatie over de documenten die wij actief openbaar maken is te vinden op onze website: Welke informatie maakt de gemeente Vlieland actief openbaar? | Gemeente Vlieland

Passieve openbaarmaking

Het aantal Woo-verzoeken dat jaarlijks wordt ingediend, blijft lastig te voorspellen. Dit wordt onder andere beïnvloed door de mate waarin informatie actief openbaar wordt gemaakt en door maatschappelijke ontwikkelingen binnen de gemeente. Op basis van de ervaringen van voorgaande jaren verwachten wij in 2026 tussen de 10 en 20 Woo-verzoeken te behandelen. Een deel van deze verzoeken kan complex zijn en daardoor meer tijd kosten om af te handelen.
Wij blijven ons inzetten voor een tijdige en zorgvuldige behandeling van Woo-verzoeken. Wanneer de wettelijke termijn niet haalbaar blijkt, treden wij hierover tijdig in overleg met de verzoeker. Daarnaast blijven wij het afhandelingsproces verbeteren en optimaliseren wij het gebruik van beschikbare software en laktools.

Hieronder is een overzicht opgenomen van de ontvangen informatie- en Woo-verzoeken en de wijze waarop deze zijn afgehandeld. De omvang en duur van de afhandeling zijn

afhankelijk van de aard van het verzoek en de beschikbaarheid van de gevraagde informatie. Alle verzoeken zijn binnen de wettelijke termijn of binnen de met de verzoeker overeengekomen termijn afgehandeld.

Afhandeling	2022	2023	2024	2025	2026*
Ontvangen	9	13	14	25	**12**
Toegewezen	1	1	5	3	**1**
Afgewezen	3	2	2	3	
Gedeeltelijk toegewezen/afgewezen	1	2			**1**
Buiten behandeling (o.a. misbruik van recht, of geen reactie op verzoek specificatie)		3		12	
Informatieverzoek (wel verstrekken, niet openbaar)	1	1	6	7	**8**
Ingetrokken		1	1		
Andere afhandeling (o.a. doorzenden)	**3**	**3**			

* 2026 is gerekend tot en met 21 juli 2026, één verzoek is nog in behandeling.

Financiële begroting

Recapitulatie van lasten en baten

omschrijving	rekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Lasten						
0, Algemeen Bestuur	1.283.854	1.577.828	1.781.915	1.305.018	1.338.607	1.367.682
1, Openbare Orde en Veiligheid	400.126	542.334	476.262	466.934	479.894	490.037
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat	363.530	469.146	493.302	563.373	585.306	582.865
3, Economische Zaken	799.696	891.542	787.054	814.753	820.422	817.161
4, Onderwijs	468.210	459.651	477.631	513.210	505.128	507.825
5, Cultuur, Sport en Recreatie	1.176.331	1.386.478	1.289.068	1.396.580	1.381.476	1.349.277
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	1.595.687	1.840.503	1.969.233	2.054.662	1.905.777	1.878.179
7, Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu	1.394.493	1.841.783	2.066.440	1.824.085	1.830.621	1.771.192
8, Wonen en fysieke leefomgeving	712.743	700.128	468.369	478.932	484.995	491.586
9, Heffen belastingen en uitvoering						
WOZ	133.179	123.483	123.483	123.483	123.483	123.483
Overhead	2.282.942	2.487.836	2.675.196	2.694.281	2.688.471	2.766.738
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
Sub-totaal programma's lasten	**10.610.788**	**12.322.712**	**12.609.956**	**12.237.312**	**12.146.180**	**12.148.026**
Algemene dekkingsmiddelen						
lokale belastingen	0	0	0	0	0	0
algemene uitkeringen	0	0	0	0	0	0
beleggingen en financieringsresultaat	9	94	116	179	164	158
saldo finacieringsfunctie	156.037	25.740	28.131	24.773	21.407	18.080
overige algemene dekkingsmiddelen	70.300	71.849	74.993	77.993	35.941	13.984
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen lasten	**226.346**	**97.683**	**103.240**	**102.945**	**57.512**	**32.222**
Onvoorzien	0	226.000	301.000	636.000	942.000	1.331.000
Totaal lasten	**10.837.134**	**12.646.395**	**13.014.195**	**12.976.257**	**13.145.692**	**13.511.248**
Baten						
0, Algemeen Bestuur	181.741	146.000	151.000	151.000	151.000	151.000
1, Openbare Orde en Veiligheid	25.825	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat	19.948	12.037	12.037	12.037	12.037	12.037
3, Economische Zaken	509.242	443.084	387.101	380.251	380.251	380.251
4, Onderwijs	176.673	92.000	92.000	92.000	92.000	92.000
5, Cultuur, Sport en Recreatie	302.890	237.001	275.001	275.001	275.001	211.001
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	696.671	618.115	673.092	693.471	695.720	638.655
7, Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu	1.323.199	1.452.182	1.479.662	1.408.677	1.431.909	1.355.755
8, Wonen en fysieke leefomgeving	604.885	367.174	141.700	141.700	141.700	141.700
9, Heffen belastingen en uitvoering						
WOZ	14.751	6.000	6.000	6.000	6.000	6.000
Overhead	9.393	20.400	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting (VpB)	0	0	0	0	0	0
Sub-totaal programma's baten	**3.865.220**	**3.418.694**	**3.242.293**	**3.184.837**	**3.210.318**	**3.013.099**

omschrijving	rekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Algemene dekkingsmiddelen						
lokale belastingen	2.838.128	3.237.449	3.698.191	3.899.013	4.054.974	4.253.668
algemene uitkeringen	6.725.693	5.848.000	5.948.000	5.804.000	5.876.000	6.115.000
beleggingen en financieringsresultaat	26.124	14.000	14.000	14.000	14.000	14.000
saldo finacieringsfunctie	156.037	25.740	28.124	24.769	21.413	18.074
overige algemene dekkingsmiddelen	70.300	71.849	74.993	77.993	35.941	13.984
Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen baten	**9.816.282**	**9.197.038**	**9.763.308**	**9.819.775**	**10.002.328**	**10.414.726**
Onvoorzien	0	0	0	0	0	0
Totaal baten	**13.681.503**	**12.615.732**	**13.005.602**	**13.004.612**	**13.212.646**	**13.427.825**
Saldo programma's en algemene dekkingsmiddelen (exclusief mutaties reserves)	**2.844.368**	**-30.663**	**-8.594**	**28.354**	**66.954**	**-83.423**
Toevoegingen aan reserves	168.000	2.168.000	168.000	251.558	168.000	168.000
Onttrekkingen aan reserves	271.054	3.057.068	1.057.547	544.326	297.170	296.923
Saldo programma's en algemene dekkingsmiddelen (inclusief mutaties reserves)	**2.947.422**	**858.404**	**880.953**	**321.122**	**196.124**	**45.500**

Geprognotiseerde balans, bestemmingsreserves en voorzieningen

Inleiding

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moet voor de programmabegroting een meerjarige geprognosticeerde balans worden opgesteld, die aansluit op de jaarrekening 2025. Deze meerjarige balansprognose laat met name het verloop zien van de investeringen, de aangetrokken geldleningen en de mutaties in de reserves en voorzieningen. Er is rekening gehouden met de geplande investeringen voor de komende jaren.

Voor de overlopende passiva en de vlottende schuld met een looptijd < 1 jaar is een ruwe schatting gemaakt.

Balans

Begrotingsjaar T	2027						
	T-2	T-1	T	T+1	T+2	T+3	
Activa	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	**31-12-2029**	**31-12-2030**	
(im) Materiële vaste activa	27.543.900	30.470.900	35.189.600	35.936.500	35.730.800	34.837.700	
Financiële vaste activa: Kapitaalverstrekkir	32.400	32.400	32.400	32.400	32.400	32.400	
Financiële vaste activa: Leningen	5.637.200	5.311.000	4.977.600	4.644.300	4.365.500	4.086.800	
Financiële vaste activa: Uitzettingen > 1	0	0	0	0	0		+
Totaal Vaste Activa	**33.213.500**	**35.814.274**	**40.199.582**	**40.613.159**	**40.128.689**	**38.956.855**	
Voorraden: Onderhanden werk & Overige	10.700	10.700	10.700	10.700	10.700	10.700	
Voorraden: Gereed product en Uitzettingen <1 jaar	6.579.400	2.842.226	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	
Liquide middelen	102.700	102.700	-1.702.082	1.030.241	306.611	54.445	
Overlopende activa	2.321.800	2.121.800	2.121.800	2.121.800	2.121.800	2.121.800	+
Totaal Vlottende Activa	**9.014.600**	**5.077.426**	**1.430.418**	**4.162.741**	**3.439.111**	**3.186.945**	
Totaal Activa	**42.228.100**	**40.891.700**	**41.630.000**	**44.775.900**	**43.567.800**	**42.143.800**	
Passiva	**31-12-2025**	**31-12-2026**	**31-12-2027**	**31-12-2028**	**31-12-2029**	**31-12-2030**	
Reserves	7.229.300	9.287.600	9.256.500	9.844.700	10.036.600	10.103.800	
Resultaat boekjaar	2.947.400	858.400	881.000	321.100	196.100	45.500	
Voorzieningen	5.101.800	4.732.100	4.421.700	3.039.200	2.741.400	2.385.700	
Vaste schuld	24.951.900	24.015.900	25.073.100	29.573.200	28.596.000	27.611.100	+
Totaal Vaste Passiva	**40.230.400**	**38.894.000**	**39.632.300**	**42.778.200**	**41.570.100**	**40.146.100**	
Vlottende schuld	559.400	559.400	559.400	559.400	559.400	559.400	
Overlopende passiva	1.438.300	1.438.300	1.438.300	1.438.300	1.438.300	1.438.300	+
Totaal Vlottende Passiva	**1.997.700**	**1.997.700**	**1.997.700**	**1.997.700**	**1.997.700**	**1.997.700**	
Totaal Passiva	**42.228.100**	**40.891.700**	**41.630.000**	**44.775.900**	**43.567.800**	**42.143.800**	

Overzicht reserves

Volgens artikel 20 van het BBV wordt hieronder het verloop van de reserves opgenomen.

In principe zijn alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard. De onderstaande mutaties kunnen echter als structureel worden gezien;

Structurele mutaties reserves **Lasten** **Programma**	**Omschrijving**	**Geraamd**
	Geen structurele toevoegingen aan de reserves.	
Baten **Programma**	**Omschrijving**	**Geraamd**
5	*Voor de renovatie van het sportcentrum Flidunen is een kapitaallasten bestemmingsreserve ingericht. Uit deze bestemmingsreserve zullen gedurende de afschrijvingstermijn van 25 jaar een gelijkmatig deel van de afschrijvingskosten gedekt worden.*	89.772
	Totaal	**89.772**

Het verloop van de reserves wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven;

Reserves	Saldo 31-12-2026	Toevoeging 2027	Onttrekking 2027	Vrijval 2027	Bestemming resultaat	Saldo 31-12-2027
Algemene reserve	5.637.592		0		858.404	6.495.996
Bestemmingsreserves						
- Duurzaamheid	342.523	118.000	246.000			214.523
- Ouderen huisvesting	532.180	50.000	79.497			502.683
- Programma Waddeneilanden	512.500		512.500			0
- reserve tijdelijk personeel	287.277		129.778			157.498
- Kapitaallasten reserve Flidunen	1.975.571		89.772			1.885.799
Subtotaal	3.650.051	168.000	1.057.547	0	0	2.760.504
Nog te bestemmen resultaat t-1	0				-858.404	0
Nog te bestemmen resultaat t	858.404					880.953
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	**9.287.643**	**168.000**	**1.057.547**	**0**	**0**	**9.256.499**

Reserves	Toevoeging 2028	Onttrekking 2028	Vrijval 2028	Bestemming resultaat	Saldo 31-12-2028
Algemene reserve	83.558	0		880.953	7.460.507
Bestemmingsreserves					
- Duurzaamheid	118.000	137.100			195.423
- Ouderen huisvesting	50.000	159.955			392.728
- Programma Waddeneilanden					0
- reserve tijdelijk personeel		73.940	83.558		0
- Kapitaallasten reserve Flidunen		89.772			1.796.027
Subtotaal	168.000	460.767	83.558	0	2.384.178
Nog te bestemmen resultaat t-1				-880.953	0
Nog te bestemmen resultaat t					321.122
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	**251.558**	**460.767**	**83.558**	**0**	**9.844.685**

Reserves	Toevoeging 2029	Onttrekking 2029	Vrijval 2029	Bestemming resultaat	Saldo 31-12-2029
Algemene reserve	0	0		321.122	7.781.629
Bestemmingsreserves					
- Duurzaamheid	118.000	137.100			176.323
- Ouderen huisvesting	50.000	70.298			372.430
- Programma Waddeneilanden					0
- reserve tijdelijk personeel		0			0
- Kapitaallasten reserve Flidunen		89.772			1.706.255
Subtotaal	168.000	297.170	0	0	2.255.008
Nog te bestemmen resultaat t-1				-321.122	0
Nog te bestemmen resultaat t					196.124
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	**168.000**	**297.170**	**0**	**0**	**10.036.637**

Reserves	Toevoeging 2030	Onttrekking 2030	Vrijval 2030	Bestemming resultaat	Saldo 31-12-2030
Algemene reserve	0	0		196.124	7.977.753
Bestemmingsreserves					
- Duurzaamheid	118.000	137.100			157.223
- Ouderen huisvesting	50.000	70.051			352.380
- Programma Waddeneilanden					0
- reserve tijdelijk personeel		0			0
- Kapitaallasten reserve Flidunen		89.772			1.616.483
Subtotaal	168.000	296.923	0	0	2.126.085
Nog te bestemmen resultaat t-1				-196.124	0
Nog te bestemmen resultaat t					45.500
Totaal exclusief nog te bestemmen resultaat	**168.000**	**296.923**	**0**	**0**	**10.103.838**

Overzicht voorzieningen

Volgens artikel 20 van het BBV wordt hieronder het verloop van de voorzieningen opgenomen:

Voorzieningen

	Saldo 31-12-2026	Toevoeging 2027	Vrijval 2027	Aanwending 2027	Saldo 31-12-2027
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's					
- Wethouderpensioenen	1.046.953	100.000		50.000	1.096.953
- Wachtgeld wethouders	0				0
- Herstel Duinwijck	0				0
- Vaststellingsoverééenkomst onderwijs	115.517			32.000	83.517
- Voorziening verlofsparen	168.635				168.635
Onderhoudsegalisatievoorzieningen					
- Riolering	389.818	0		113.920	275.897
- Waterstaatsobjecten	2.027.859	0		63.463	1.964.396
- Wegen	784.219	31.921		141.667	674.473
- Gebouwen	199.147	35.000		76.330	157.817
Totaal	**4.732.149**	**166.921**	**0**	**477.380**	**4.421.689**

Voorzieningen

	Toevoeging 2028	Vrijval 2028	Aanwending 2028	Saldo 31-12-2028
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's				
- Wethouderpensioenen		1.096.953		0
- Wachtgeld wethouders				0
- Herstel Duinwijck				0
- Vaststellingsovereénkomst onderwijs			32.000	51.517
- Voorziening verlofsparen				168.635
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
- Riolering	0		17.973	257.924
- Waterstaatsobjecten	0		76.463	1.887.933
- Wegen	31.541		193.000	513.014
- Gebouwen	35.000		32.616	160.201
Totaal	**66.541**	**1.096.953**	**352.052**	**3.039.225**

Voorzieningen

	Toevoeging 2029	Vrijval 2029	Aanwending 2029	Saldo 31-12-2029
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's				
- Wethouderpensioenen				0
- Wachtgeld wethouders				0
- Herstel Duinwijck				0
- Vaststellingsoverééenkomst onderwijs			32.000	19.517
- Voorziening verlofsparen				168.635
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
- Riolering	0		24.830	233.094
- Waterstaatsobjecten	0		86.693	1.801.240
- Wegen	31.541		193.000	351.555
- Gebouwen	35.000		27.888	167.313
Totaal	**66.541**	**0**	**364.411**	**2.741.356**

Voorzieningen

	Toevoeging 2030	Vrijval 2029	Aanwending 2030	Saldo 31-12-2030
Voorzieningen verplichtingen, verliezen en risico's				
- Wethouderpensioenen				0
- Wachtgeld wethouders				0
- Herstel Duinwijck				0
- Vaststellingsovereénkomst onderwijs			19.517	0
- Voorziening verlofsparen				168.635
Onderhoudsegalisatievoorzieningen				
- Riolering	0		96.386	136.708
- Waterstaatsobjecten	0		82.693	1.718.547
- Wegen	31.541		193.000	190.097
- Gebouwen	35.000		30.569	171.744
Totaal	**66.541**	**0**	**422.165**	**2.385.732**

Overzicht van incidentele baten lasten (meerjaren-)begroting Vlieland 2027 - 2030

Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel begrotingsevenwicht is het van belang dat inzicht bestaat in welke geraamde baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel. Op grond van artikel 19 BBV moeten de incidentele baten en lasten limitatief per programma en meerjarig inzichtelijk worden gemaakt.

Een gemeente voert structurele taken uit , structurele baten en lasten zijn dan ook de regel incidentele baten en lasten zijn de uitzondering.

In principe zijn alle stortingen in en onttrekkingen aan reserves incidenteel van aard. Een uitzondering daarop vormen bestemmingsreserves kapitaallasten.

Baten en lasten die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen waarbij een onvoorwaardelijke einddatum bekend is, kunnen eventueel in aanmerking komen om als incidentele baten of lasten te worden gezien. Ze moeten echter niet verward worden met incidentele afwijkingen t.o.v. structurele budgetten.

Omschrijving Lasten	2027	2028	2029	2030
Diverse programma's				
Tijdelijke uitbreiding formatie, incidentele kosten Door o.a. het binnenhalen van de Regio Deal, de daadwerkelijke invoering van de Omgevingswet in combinatie met een uitgebreid College Uitvoering Programma is het noodzakelijk te investeren in de personele capaciteit. Voor een deel bestaat dit uit tijdelijk (tot ca. 2028) extra werk, met name daar waar het gaat om de projecten e.d. die voortvloeien uit de Regio Deal. De totale kosten van €520.000 worden gedekt uit de reserve tijdelijk personeel. Op dit moment wordt uitgegaan van een bezetting van 2 Fte, wanneer dit zo blijft valt een deel van de bestemmingsreserve in 2028 vrij en kan weer toegevoegd worden aan de Algemene Reserve.	129.778	157.499		
6. Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening				
Ingroeipad Boswijk, toevoeging aan reserve Er is een ingroeipad voor de Boswijk begroot tot de noodzaak niet meer aanwezig is wordt de oude stelpost voor flankerend ouderen beleid toegevoegd aan de bestemmingsreserve. De stelpost was in het leven geroepen met name vanwege het feit dat de verwachting was dat huren voor het welzijnsgebouw niet de lasten zouden kunnen dekken.	50.000	50.000	50.000	50.000
7. Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu				
Duurzaamheidsprogramma 2023-2027, toevoeging aan reserve *Gedurende de looptijd van het duurzaamheidsprogramma 2023 - 2027 wordt jaarlijks € 118.000 aan de bestemmingsreserve Duurzaamheid toegevoegd om het programma te kunnen uitvoeren. Ook voor de tijd daarna wordt er op dit moment van uitgegaan dat deze toevoeging nodig zal zijn.*	118.000	118.000	118.000	118.000
9. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
Vrijval bestemmingsreserve tijdelijke uitbreiding formatie Naar verwachting zal een deel van de bestemmingsreserve formatie uitbreiding in 2028 vrijvallen en aan de algemene reserve worden toegevoegd.		83.558		
Regiodeal de Waddeneilanden, incidentele kosten Bijdrage gemeente Vlieland aan het project	512.500			
Totaal lasten	**810.278**	**409.057**	**168.000**	**168.000**

Omschrijving	2027	2028	2029	2030
Baten				
6. Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening				
1. Onttrekking bestemmingsreserve ouderenhuisvesting				
De resultaten van de exploitatie van het nieuwe vastgoed Boswijk worden geegaliseerd in de reserve ouderenhuisvesting zodat die niet ten gunste of ten laste komen van de algemene middelen.	79.497	159.955	70.298	70.051
7. Volksgezondheid en milieu				
2. Onttrekking bestemmingsreserve duurzaamheid				
De lasten voor het uitvoeringsprogramma duurzaamheid worden gedekt door bijdragen uit de bestemmingsreserve duurzaamheid.	246.000	137.100	137.100	137.100
9. Financiering en algemene dekkingsmiddelen				
4. Onttrekking aan de bestemmingsreserve tijdelijke personeel				
Ten behoeve van de tijdelijke formatie-uitbreiding.	129.778	157.499		
5. Onttrekking aan de bestemmingsreserve regiodeal Waddeneilanden				
Ten behoeve van bijdrage gemeente Vlieland aan het project	512.500			
Totaal baten	**967.775**	**454.554**	**207.398**	**207.151**

Algemene Uitkering gemeentefonds

De hoogte van de Algemene Uitkering gemeentefonds is berekend op basis van de mei circulaire 2026.

Onderstaand overzicht geeft weer hoe de te verwachten gelden in 2027 zijn verdeeld over de clusters

Cluster	Totaalbedrag	w.v. algemene uitkering
Sociale basisvoorzieningen	320.033	318.738
Participatie	197.016	172.555
Individuele voorzieningen Wmo	570.190	570.190
Individuele voorzieningen Jeugd	891.879	891.879
Bestuur en ondersteuning	1.360.005	1.360.005
Orde en veiligheid	378.290	349.725
Onderwijs	267.185	264.597
Sport, cultuur en recreatie	330.719	330.719
Infrastructuur, ruimte en milieu	2.353.658	2.162.478
Overig	230.152	230.152
Overige eigen middelen	-214.189	-214.189
Onroerendezaakbelasting	-761.869	-761.869
Totaal	**5.923.070**	**5.674.981**

Op basis van de mei circulaire 2026 is meerjarig de in de onderstaande tabel opgenomen uitkering te verwachten

Algemene uitkering	2027	2028	2029	2030
uitkeringsbasis (voor uitkeringsfactor)	4.309.143	4.208.606	4.161.675	4.169.726
uitkeringsbasis (na uitkeringsfactor)	6.674.862	6.721.144	6.816.824	7.067.686
inkomstenmaatstaven	-722.764	-733.238	-743.869	-755.781
suppletie nieuwe verdeling GF	-277.118	-277.118	-277.118	-277.118
Totaal algemene uitkering	**5.674.980**	**5.710.787**	**5.795.838**	**6.034.787**
Integratie-uitkeringen				
participatie	17.742	14.850	1.869	1.995
Totaal integratie-uitkeringen	**17.742**	**14.850**	**1.869**	**1.995**
Decentralisatie-uitkeringen				
armoedebestrijding kinderen	3.352	3.352	3.352	3.352
extra capaciteit BOA's	28.565	28.565	28.565	28.565
capaciteit decentrale overheden klimaat- en energiebeleid (CDOKE)	175.494			
Gemeentelijke antidiscriminatievoorzieningen	169			0
Impuls budget sociale infrastructuur	2.288	2.288	2.288	2.288
Overheidsbrede Dienstverlening	1.126	1.126	1.126	1.126
re-integratiedienstverlening gericht op jongeren	1.079	1.079	1.079	1.349
Openbare bibliotheken				
Veilig wonen				
vergunningverlening, toezicht en handhaving	10.215	10.215	10.215	10.215
voorschoolse voorziening peuters	2.588	2.588	2.588	2.588
Wet betaalbare huur	5.471	4.302	3.750	3.750
Wet kwaliteitsborging bouw				
Totaal decentralisatie-uitkeringen	**230.347**	**53.515**	**52.963**	**53.233**
Totaal uitkering gemeentefonds	**5.923.069**	**5.779.152**	**5.850.670**	**6.090.015**
Opgenomen stelposten				
BCF	25.000	25.000	25.000	25.000
Totaal in de begroting	**5.948.069**	**5.804.152**	**5.875.670**	**6.115.015**

Algemene Uitkering	Bedrag 2026	Bedrag 2027	Bedrag 2028	Bedrag 2029	Bedrag 2030
Mei circulaire 2022	4.284.000				
Mei circulaire 2023	4.633.000	4.723.000			
Mei circulaire 2024	4.861.000	5.040.000	5.212.000		
Mei circulaire 2025	5.108.000	5.149.000	5.237.000	5.426.000	0
Mei circulaire 2026	5.883.000	5.923.000	5.779.000	5.851.000	6.090.000
Effect mei circulaire 2026 op de meerjarenbegroting	775.000	774.000	542.000	425.000	n.v.t.

Overhead

Overheadkosten per Taakveld		Kosten	Overhead
Taakveld	Omschrijving taakveld	2027	2027
0.1	Bestuur	1.566.982	405.454
0.2	Burgerzaken	179.933	46.557
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	82.328	21.302
0.4	Overhead	2.675.196	
0.5	Treasury	28.247	7.309
0.61	OZB woningen	50.000	12.937
0.64	Belastingen overig	73.483	19.014
0.8	Overige baten en lasten	375.993	97.287
0.9	Vennootschapsbelasting (VpB)	2.000	517
1.1	Crisisbeheersing en brandweer	283.042	73.237
1.2	Openbare orde en veiligheid	193.220	49.995
2.1	Verkeer en Vervoer	469.802	121.560
2.3	Recreatieve havens	233.374	60.385
3.1	Economische ontwikkeling	353.651	91.507
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.230	836
4.2	Onderwijshuisvesting	326.934	84.594
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	150.697	38.993
5.1	Sportbeleid en activering	505.185	130.716
5.2	Sportaccommodaties	345.609	89.426
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	55.496	14.359
5.4	Musea	164.300	42.512
5.6	Media	89.000	23.029
5.7	Openbaar groen en (openlucht)recreatie	341.677	88.408
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	252.110	65.233
6.21	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	128.487	33.246
6.23	Toegang en eerstelijsvoorzieningen Integraal	111.980	28.975
6.22	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen jeugd	0	0
6.3	Inkomensregelingen	218.490	56.534
6.4	WSW en beschut werk	9.793	2.534
6.5	Arbeidsparticipatie	12.207	3.159
6.60	Hulpmiddelen en diensten WMO	105.729	27.357
6.711	Huishoudelijke hulp WMO	106.261	27.495
6.712	Begeleiding WMO	7.402	1.915
6.713	Dagbesteding (WMO)	1.415	366
6.714	Overig maatwerkarrangementen WMO	3.000	776
6.751	Jeugdhulp ambulant lokaal	73.562	19.034
6.752	Jeugdhulp ambulant regionaal	211.551	54.738
6.753	Jeugdhulp ambulant landelijk	198	51
6.762	Jeugdhulp met verblijf regionaal	7.731	2.000
6.791	PGB WMO	356	92
6.792	PGB Jeugd	77.003	19.924
6.811	Beschermd wonen (WMO)	265.089	68.591
6.812	Maatschappeliijke- en vrouwenopvang (WMO)	15.640	4.047
7.1	Volksgezondheid	337.904	87.432
7.2	Riolering	285.202	73.795
7.3	Afval	653.793	169.168
7.4	Milieubeheer	718.671	185.955
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	77.271	19.994
8.1	Ruimte en leefomgeving	212.876	55.081
8.3	Wonen en bouwen	571.094	147.770
	Totale directe kosten	13.014.195	2.675.196
	Overhead	-2.675.196	
	Grondslag	10.338.999	
	Overhead als %-aandeel van alle kosten	21%	
	Overhead als %-opslag van de structurele gemeentelijke kosten	26%	

Verdeling taakvelden programma's

omschrijving	rekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Lasten						
0, Algemeen Bestuur						
0.1 Bestuur	1.138.330	1.386.997	1.566.982	1.084.964	1.113.760	1.138.006
0.2 Burgerzaken	143.341	157.831	179.933	185.054	189.847	194.676
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	2.182	33.000	35.000	35.000	35.000	35.000
0.4 Overhead	2.282.942	2.487.836	2.675.196	2.694.281	2.688.471	2.766.738
1, Openbare Orde en Veiligheid						
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	242.362	271.416	283.042	296.793	308.212	316.617
1.2 Openbare orde en veiligheid	157.764	270.918	193.220	170.141	171.683	173.419
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en Vervoer	331.094	455.146	469.802	524.873	561.806	559.365
2.3 Recreatieve havens	32.436	14.000	23.500	38.500	23.500	23.500
3, Economische Zaken						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	139.483	187.692	209.874	238.190	244.308	239.184
3.1 Economische ontwikkeling	266.879	361.481	353.651	353.074	352.625	354.488
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.718	3.715	3.230	3.190	3.190	3.190
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	384.500	225.526	209.749	209.749	209.749	209.749
8.3 Wonen en bouwen	5.116	113.128	10.550	10.550	10.550	10.550
4, Onderwijs						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	309.938	307.800	326.934	360.137	349.832	350.289
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	158.272	151.851	150.697	153.073	155.296	157.536
5, Cultuur, Sport en Recreatie						
0.10 Mutaties reserves	0	2.000.000	0	0	0	0
5.1 Sportbeleid en activering	575.321	660.721	505.185	506.397	507.528	486.669
5.2 Sportaccommodaties	84.423	170.042	345.609	450.495	433.177	420.714
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	49.348	58.200	55.496	56.740	57.904	59.077
5.4 Musea	125.887	159.300	164.300	164.300	164.300	164.300
5.5 Cultureel erfgoed	26.500	0	0	0	0	0
5.6 Media	207.177	209.000	89.000	89.000	89.000	89.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	103.206	125.915	126.178	126.348	126.267	126.217
8.3 Wonen en bouwen	4.469	3.300	3.300	3.300	3.300	3.300
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening						
0.10 Mutaties reserves	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000

omschrijving	rekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	6.650	5.750	5.750	5.750	5.750	5.750
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	156.054	221.155	252.110	257.805	263.109	209.114
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	92.749	121.919	128.487	130.118	131.664	133.224
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-1	0	0	0	0	0
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	76.577	74.501	111.980	85.650	86.744	87.846
6.3 Inkomensregelingen	172.832	205.361	218.490	227.729	238.823	251.382
6.4 WSW en beschut werk	8.449	9.664	9.793	9.974	10.291	10.617
6.5 Arbeidsparticipatie	10.194	12.186	12.207	12.450	12.798	13.156
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	108.506	100.852	105.729	108.013	110.507	113.062
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	103.082	101.318	106.261	108.547	18.681	18.232
6.712 Begeleiding (Wmo)	7.360	7.047	7.402	7.553	7.754	7.960
6.713 Dagbesteding (Wmo)	1.146	1.344	1.415	1.442	1.487	1.535
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	2.662	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal	68.389	70.175	73.562	75.154	76.883	78.655
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	97.255	204.010	211.551	216.597	219.970	223.425
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	156	188	198	201	208	214
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	5.227	7.356	7.731	7.884	8.103	8.329
6.791 PGB Wmo	275	338	356	363	374	386
6.792 PGB Jeugd	63.192	73.463	77.003	78.673	80.473	82.317
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	230.741	255.755	265.089	284.663	262.889	263.923
6.812 Maatschappelijke - en vrouwenopvang (Wmo)	0	14.871	15.640	15.984	16.336	16.695
6.821 Jeugdbescherming	7.184	0	0	0	0	0
7.1 Volksgezondheid	4.002	6.400	6.400	6.400	6.400	6.400
8.3 Wonen en bouwen	373.006	343.850	349.079	410.712	343.531	342.958
7, Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu						
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	0	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000
0.10 Mutaties reserves	118.000	118.000	118.000	118.000	118.000	118.000
7.1 Volksgezondheid	271.032	289.047	331.504	345.194	324.783	234.684
7.2 Riolering	185.727	290.466	285.202	277.568	295.140	321.603
7.3 Afval	579.571	674.333	653.793	681.804	684.470	681.069
7.4 Milieubeheer	290.000	510.895	718.671	441.834	448.817	455.862
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	68.163	77.043	77.271	77.686	77.411	77.973
8, Wonen en fysieke leefomgeving						
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	17.591	23.893	47.328	47.328	47.328	47.328

omschrijving	rekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
8.1 Ruimte en leefomgeving	219.774	223.239	212.876	216.959	220.781	224.630
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	1.475	178.525	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	473.903	274.471	208.165	214.645	216.886	219.627
9, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen						
0.5 Treasury	156.046	25.834	28.247	24.952	21.571	18.238
0.61 OZB woningen	50.578	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000
0.64 Belastingen overig	82.601	73.483	73.483	73.483	73.483	73.483
0.8 Overige baten en lasten	70.300	297.849	375.993	713.993	977.941	1.344.984
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	83.558	0	0
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	2.947.422	858.404	0	0	0	0
Totaal lasten	**13.952.557**	**15.672.799**	**13.182.195**	**13.227.816**	**13.313.692**	**13.679.248**

omschrijving	rekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
Baten						
0, Algemeen Bestuur						
0.1 Bestuur	30.174	16.000	16.000	16.000	16.000	16.000
0.2 Burgerzaken	151.568	130.000	135.000	135.000	135.000	135.000
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	0	0
0.4 Overhead	9.393	20.400	0	0	0	0
0.10 Mutaties reserves	0	387.500	512.500	0	0	0
1, Openbare Orde en Veiligheid						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	0	0	0	0	0	0
1.2 Openbare orde en veiligheid	25.825	24.700	24.700	24.700	24.700	24.700
2, Verkeer, Vervoer en Waterstaat						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en Vervoer	19.948	12.037	12.037	12.037	12.037	12.037
3, Economische Zaken						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
2.3 Recreatieve havens	231.671	232.000	232.000	232.000	232.000	232.000
3.1 Economische ontwikkeling	125.150	118.300	111.450	104.600	104.600	104.600
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	3.942	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	32.613	27.651	27.651	27.651	27.651	27.651
8.3 Wonen en bouwen	115.867	62.133	13.000	13.000	13.000	13.000
4, Onderwijs						
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	144.749	92.000	92.000	92.000	92.000	92.000
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	31.924	0	0	0	0	0
5, Cultuur, Sport en Recreatie						
0.10 Mutaties reserves	0	24.429	89.772	89.772	89.772	89.772
5.1 Sportbeleid en activering	90.599	26.001	64.001	64.001	64.001	1
5.2 Sportaccommodaties	206.900	206.900	206.900	206.900	206.900	206.900
5.4 Musea	0	0	0	0	0	0
5.6 Media	1.126	0	0	0	0	0
5.7 Openbaar groen en (openlucht)recreatie	4.266	100	100	100	100	100
8.3 Wonen en bouwen	0	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
6, Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening						
0.10 Mutaties reserves	71.506	97.857	79.497	159.955	70.298	70.051
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	58.492	31.751	54.468	56.200	57.789	50
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	2.897	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	90.188	89.011	89.241	89.466	89.696	89.931
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	564	637	669	684	699	715

omschrijving	rekening 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029	begroting 2030
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	12.991	8.046	8.462	8.649	8.839	9.033
6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	0	0	0	0	0	0
6.792 PGB Jeugd	0	0	0	18.000	18.000	18.000
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	142.430	139.878	140.369	140.589	140.814	141.043
8.3 Wonen en bouwen	389.109	348.792	379.883	379.883	379.883	379.883
7, Volksgezondheid, Duurzaamheid en Milieu						
0.5 Treasury	18.635	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
0.10 Mutaties reserves	46.685	231.000	246.000	137.100	137.100	137.100
7.1 Volksgezondheid	197.265	195.513	208.592	213.693	218.426	40.000
7.2 Riolering	260.386	410.505	395.570	316.168	331.563	430.709
7.3 Afval	738.123	747.000	770.500	770.500	770.500	770.500
7.4 Milieubeheer	106.695	77.064	82.900	86.216	89.320	92.446
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	20.731	22.100	22.100	22.100	22.100	22.100
8, Wonen en fysieke leefomgeving						
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	0	178.525	0	0	0	0
8.3 Wonen en bouwen	604.885	188.649	141.700	141.700	141.700	141.700
9, Financiering en Algemene Dekkingsmiddelen						
0.5 Treasury	163.526	29.740	32.124	28.769	25.413	22.074
0.61 OZB woningen	400.065	405.657	454.238	475.133	494.138	518.351
0.62 OZB niet-woningen	392.680	429.061	455.598	476.556	495.619	519.904
0.64 Belastingen overig	75.166	77.231	80.143	83.553	86.656	90.608
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds	6.725.693	5.848.000	5.948.000	5.804.000	5.876.000	6.115.000
0.8 Overige baten en lasten	70.300	71.849	74.993	77.993	35.941	13.984
0.10 Mutaties reserves	152.863	2.316.282	129.778	157.499	0	0
3.4 Economische promotie	1.984.968	2.331.500	2.714.212	2.869.771	2.984.561	3.130.805
Totaal baten	**13.952.557**	**15.672.799**	**14.063.149**	**13.548.937**	**13.509.816**	**13.724.748**
Totaal generaal	**0**	**0**	**-880.953**	**-321.122**	**-196.124**	**-45.500**

Berekening EMU-saldo

Binnen de Europese Unie zijn het EMU-saldo en de EMU-schuld de belangrijkste indicatoren voor de gezondheid van de overheidsfinanciën. Het saldo bestaat niet alleen uit een begrotingstekort of –overschot van het Rijk; ook gemeenten, provincies, waterschappen en WGR-plus regio's dragen aan in het EMU-saldo en de EMU-schuld.

In het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV, art. 19) is de verplichting vastgesteld dat de gemeenten ramingen van het EMU-saldo dienen te verstrekken.

De begroting van de Gemeente Vlieland is opgesteld conform een (gemodificeerd) stelsel van baten en lasten.

Het EMU saldo gaat niet uit van baten en lasten, maar gaat uit van ontvangsten en uitgaven van de gemeente, berekend op transactiebasis en overeenkomstig de voorschriften van het Europese systeem van nationale en regionale rekeningen in de Europese Unie.

Als gevolg van Europese regelgeving mogen EU-lidstaten een begrotingstekort (EMU-saldo) hebben van maximaal 3% van het bruto binnenlands product (BBP). Aan dit maximale tekort van 3% hebben, naast de Rijksoverheid, ook de decentrale overheden een aandeel.

Bij het opstellen van de begroting luidt het advies: kijk niet naar de individuele EMU-referentiewaarde van de gemeente. Het ene jaar kan het EMU-saldo van een gemeente een tekort vertonen en het andere jaar een overschot. Dit komt door de schommelingen in de hoogte van de investeringen. Alle plussen en minnen van gemeenten opgeteld geeft normaal geen probleem met het EMU-tekort. Pas als nationaal blijkt dat gemeenten het plafond van het EMU-tekort gaan overschrijden, kan van gemeenten worden gevraagd het individuele EMU-tekort van de lopende begroting te verminderen.

		T-1	T	T+1	T+2	T+3
		2026	2027	2028	2029	2030
	Omschrijving	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-	x € 1000,-
		Volgens realisatie tot en met sept. 2026, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2027	Volgens	Volgens	Volgens
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-31	-9	28	67	-83
2.	Mutatie (im)materiële vaste activa	2.927	4.719	747	-206	-893
3.	Mutatie voorzieningen	-370	-310	-1.383	-298	-356
4.	Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	0	0	0	0	0
5.	Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0
Berekend EMU-saldo		**-3.327**	**-5.038**	**-2.101**	**-25**	**454**

Vaststellingsbesluit

Aldus vastgesteld in de
openbare vergadering van
de raad van de gemeente
Vlieland op 2 november 2026

M. Schrier,
burgemeester

G.van Essen,
griffier

Bijlagen

Activa staat 2027

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminderi	Afschrijving	Extra afschri	Correctie afs	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
	Balanscode A112 Imm.vaste activa: kosten onderzoek en ontwikkeling													
	Nut: Economisch													
ACT2026104	Advies en begeleiding renovatie Flidunen	133.332,80	0,00	0,00	33.333,20	0,00	0,00	0,00	0,00	1.760,13	0,00	99.999,60	35.093,33	EP000101
	Totaal: Economisch nut	133.332,80	0,00	0,00	33.333,20	0,00	0,00	0,00	0,00	1.760,13	0,00	99.999,60	35.093,33	
	Balanscode A121 Materiële vaste activa: Gronden en terreinen													
	Nut: Economisch													
ACT2013405	grond vm. meetverblijf c.a.	150.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.980,15	0,00	150.000,00	1.980,15	EP000047
ACT2013500	grond huisartsenpraktijk Molenglop 6 INV2013.08	231.700,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.058,67	0,00	231.700,00	3.058,67	EP000153
ACT2013503	grond West End INV2013.10	10.193,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	134,56	0,00	10.193,00	134,56	EP000118
ACT2014001	grond nieuwe school INV201303	60.752,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	802,00	0,00	60.752,95	802,00	EP000290
ACT2014500	Uiterton grond	450.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.940,45	0,00	450.000,00	5.940,45	EP000009
ACT2019100	helihaven, terrein	75.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	990,08	0,00	75.000,00	990,08	EP000344
ACT2020205	Grond Jachthaven	715.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	5.369,00	715.000,00	5.369,00	EP000121
ACT2020206	Grond sportcomplex	535.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.018,00	535.000,00	4.018,00	EP000101
ACT2020207	Grond sportveld	145.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.089,00	145.000,00	1.089,00	EP000106
ACT2021206	Grond havengebouw	90.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.188,09	0,00	90.000,00	1.188,09	EP000121
	Totaal: Economisch nut	2.462.645,95	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	14.094,00	10.476,00	2.462.645,95	24.570,00	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2024400	Grond onder fietspaden zie act2020208	4.582,00	0,00	0,00	1.145,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	159,00	3.436,50	1.304,50	EP000004
	Totaal: Maatschappelijk nut	4.582,00	0,00	0,00	1.145,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	159,00	3.436,50	1.304,50	
	Balanscode A122 Mat.vaste activa: woonruimten													
	Nut: Economisch													
ACT2022503	Woningen Boswijk	8.337.421,53	0,00	0,00	144.823,90	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	67.603,00	8.192.597,63	212.426,90	EP000376
ACT2024202	A.P. Hoedemakersglop 2	319.600,00	0,00	0,00	6.800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.219,04	0,00	312.800,00	11.019,04	EP000387
	Totaal: Economisch nut	8.657.021,53	0,00	0,00	151.623,90	0,00	0,00	0,00	0,00	4.219,04	67.603,00	8.505.397,63	223.445,94	
	Balanscode A123 Mat.vaste activa: bedrijfsgebouwen													
	Nut: Economisch													
ACT1987001	Gemeentehuis	131.473,24	0,00	0,00	11.952,12	0,00	0,00	0,00	0,00	1.735,58	0,00	119.521,12	13.687,70	EP000302
ACT1988002	Ambtswoning burgemeester	10.890,73	0,00	0,00	907,56	0,00	0,00	0,00	0,00	143,77	0,00	9.983,17	1.051,33	EP000010
ACT2008900	aan- en verbouw gemeentehuis 2009	19.099,36	0,00	0,00	13.428,90	0,00	0,00	0,00	0,00	252,13	0,00	5.670,46	13.681,03	EP000302
ACT2010101	herbouw loodsgemeentewerken	43.274,22	0,00	0,00	3.328,83	0,00	0,00	0,00	0,00	571,26	0,00	39.945,39	3.900,09	EP000303
ACT2013400	vervangen beplating loodsen werf (7.123.008)	22.276,84	0,00	0,00	2.025,17	0,00	0,00	0,00	0,00	294,08	0,00	20.251,68	2.319,25	EP000303
ACT2013501	opstal huisartsenpraktijk Molenglop 6 INV2013.09	287.656,14	0,00	0,00	10.653,93	0,00	0,00	0,00	0,00	3.797,35	0,00	277.002,21	14.451,28	EP000153
ACT2015500	renovatie ambtswoning bouwkundig	49.750,43	0,00	0,00	6.218,80	0,00	0,00	0,00	0,00	656,76	0,00	43.531,62	6.875,56	EP000010
ACT2016000	Bouw De Jutter	3.201.242,60	0,00	0,00	110.387,68	0,00	0,00	0,00	0,00	42.259,60	0,00	3.090.854,92	152.647,28	EP000290
ACT2019101	helihaven, gebouw	93.428,79	0,00	0,00	7.785,73	0,00	0,00	0,00	0,00	1.233,35	0,00	85.643,05	9.019,08	EP000344
ACT2019303	Zoutloods schuifdak	16.919,90	0,00	0,00	2.114,99	0,00	0,00	0,00	0,00	223,36	0,00	14.804,91	2.338,35	EP000303
ACT2019305	Bouw nieuwe Boswijk	2.393.117,95	0,00	0,00	281.839,74	41.180,11	-281.839,74	0,00	0,00	0,00	19.407,00	2.351.937,84	60.587,11	EP000262
ACT2020203	Coll. verwarming Boswijk gebouw	99.344,86	0,00	0,00	1.558,20	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	825,00	97.786,67	2.383,20	EP000356
ACT2022502	Welzijnsgebouw Boswijk	2.412.356,80	0,00	0,00	41.678,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	19.574,00	2.370.678,09	61.252,71	EP000375
ACT2026100	Renovatie Flidunen	800.000,64	0,00	0,00	33.333,36	0,00	0,00	0,00	0,00	10.560,81	0,00	766.667,28	43.894,17	EP000101
B2027020	Vervanging beplating gemeente werf	0,00	60.000,00	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	57.000,00	3.000,00	EP000303
B2027029	Rest renovatie Flidunen minus bijdragen	0,00	4.458.000,00	0,00	178.320,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.279.680,00	178.320,00	EP000101
	Totaal: Economisch nut	9.580.832,50	4.518.000,00	0,00	708.533,72	41.180,11	-281.839,74	0,00	0,00	61.728,05	39.806,00	13.630.958,41	569.408,14	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminderi	Afschrijving	Extra afschri	Correctie afs	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
	Balanscode A124 Mat.vaste activa: grond-, weg- en waterb.kundige werken													
	Nut: Economisch													
ACT2017001	investering aanloophaven 2008 - 2009	1.400.672,28	0,00	0,00	116.722,69	0,00	0,00	0,00	0,00	18.490,27	0,00	1.283.949,59	135.212,96	EP000121
ACT2024103	Drenkelingenladders	29.573,02	0,00	0,00	2.466,67	0,00	0,00	0,00	0,00	390,39	0,00	27.106,35	2.857,06	EP000047
ACT2025301	Vervangen Damwanden Jachthaven	1.522.910,09	485.000,00	0,00	41.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	20.103,94	0,00	1.966.910,09	61.103,94	EP000121
	Totaal: Economisch nut	2.953.155,39	485.000,00	0,00	160.189,36	0,00	0,00	0,00	0,00	38.984,60	0,00	3.277.966,03	199.173,96	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2021203	Verleggen en verbreden fietspaden Noordzeeduinen	38.971,37	0,00	0,00	9.742,84	0,00	0,00	0,00	0,00	514,46	0,00	29.228,52	10.257,30	EP000004
ACT2022500	Openbare ruimte Boswijk	461.959,63	0,00	0,00	10.265,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3.836,00	451.693,86	14.101,77	EP000350
ACT2022501	Aanleg parkje Lutinelaan Drift	18.526,16	0,00	0,00	1.852,62	0,00	0,00	0,00	0,00	244,56	0,00	16.673,54	2.097,18	EP000118
ACT2024102	Proefstukje glooiing	23.125,00	0,00	0,00	625,00	0,00	0,00	0,00	0,00	305,27	0,00	22.500,00	930,27	EP000047
ACT2024301	Reconstructie pad van 30	165.600,00	0,00	0,00	7.200,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.186,09	0,00	158.400,00	9.386,09	EP000004
ACT2025005	Glooiing Zuiderstrand 540 meter	332.500,00	0,00	0,00	8.750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.389,33	0,00	323.750,00	13.139,33	EP000047
ACT2025300	Kampweg wegdeel	2.284.598,34	0,00	0,00	59.072,33	0,00	0,00	0,00	0,00	30.158,98	0,00	2.225.526,02	89.231,31	EP000004
ACT2026102	Parkeerplaatsen Boswijk	29.250,00	0,00	0,00	750,00	0,00	0,00	0,00	0,00	386,13	0,00	28.500,00	1.136,13	EP000004
B2027033	605m bekleding glooiing Zuiderstrandl	0,00	400.000,00	0,00	10.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	390.000,00	10.000,00	EP000047
	Totaal: Maatschappelijk nut	3.354.530,50	400.000,00	0,00	108.258,56	0,00	0,00	0,00	0,00	38.184,82	3.836,00	3.646.271,94	150.279,38	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT2003118	uitbreiding columbarium	12.965,90	0,00	0,00	1.620,70	0,00	0,00	0,00	0,00	171,16	0,00	11.345,20	1.791,86	EP000185
ACT2004104	Riolering Dorpsstr Oost	48.940,43	0,00	0,00	2.858,38	0,00	0,00	0,00	0,00	646,06	0,00	46.082,05	3.504,44	EP000170
ACT2004105	Hemelwaterafvoer Dorpsstr 2004	55.746,74	0,00	0,00	3.255,80	0,00	0,00	0,00	0,00	735,91	0,00	52.490,94	3.991,71	EP000170
ACT2005012	riolering Helm- Brem- en Duinweg	99.995,58	0,00	0,00	5.486,10	0,00	0,00	0,00	0,00	1.320,04	0,00	94.509,48	6.806,14	EP000170
ACT2009200	riolering Dennenlaan GRP 2009 (7.124.030)	48.036,35	0,00	0,00	2.088,55	0,00	0,00	0,00	0,00	634,13	0,00	45.947,80	2.722,68	EP000170
ACT2009201	afkoppelen RWA hotels Badweg GRP 2009 (7.124.031)	3.026,68	0,00	0,00	131,59	0,00	0,00	0,00	0,00	39,96	0,00	2.895,08	171,55	EP000170
ACT2009202	riolering Vliehorst GRP 2009 (7.124.032)	29.931,44	0,00	0,00	1.292,30	0,00	0,00	0,00	0,00	395,12	0,00	28.639,14	1.687,42	EP000170
ACT2010201	riolering Achteromweg Oost 7.124.035	8.350,90	0,00	0,00	363,08	0,00	0,00	0,00	0,00	110,24	0,00	7.987,82	473,32	EP000170
ACT2011102	wateroverlast vm. Reddingbootschuur 7.124.036	12.750,00	0,00	0,00	2.550,00	0,00	0,00	0,00	0,00	168,31	0,00	10.200,00	2.718,31	EP000170
ACT2011105	putten infiltratieleiding bedreiventerre GRP 2011	1.736,05	0,00	0,00	347,21	0,00	0,00	0,00	0,00	22,92	0,00	1.388,84	370,13	EP000170
ACT2012402	riolering Commandeursplein INV2013.12	62.580,56	0,00	0,00	2.406,94	0,00	0,00	0,00	0,00	826,13	0,00	60.173,61	3.233,07	EP000170
ACT2014203	riolering Burg. Rablaan / Boslaan INV201423	70.014,29	0,00	0,00	2.500,51	0,00	0,00	0,00	0,00	924,26	0,00	67.513,78	3.424,77	EP000170
ACT2015003	vergroten berging put Vlieduin	11.690,36	0,00	0,00	417,51	0,00	0,00	0,00	0,00	154,32	0,00	11.272,85	571,83	EP000170
ACT2015005	riool W. de Vlaminghweg 41 A t/m 41F	46.687,70	0,00	0,00	1.667,42	0,00	0,00	0,00	0,00	616,32	0,00	45.020,28	2.283,74	EP000170
ACT2015006	maatregelen grondwateroverlast 2015	10.259,76	0,00	0,00	1.282,47	0,00	0,00	0,00	0,00	135,44	0,00	8.977,29	1.417,91	EP000170
ACT2015100	riool nieuwe school en Meidoornlaan	63.749,27	0,00	0,00	2.276,76	0,00	0,00	0,00	0,00	841,55	0,00	61.472,51	3.118,31	EP000170
ACT2015104	rioleringen Veerdamproject	139.636,42	0,00	0,00	4.987,01	0,00	0,00	0,00	0,00	1.843,34	0,00	134.649,40	6.830,35	EP000170
ACT2016004	riool Vlaminghweg (Badweg-Molenglop, INV201604)	5.255,29	0,00	0,00	181,22	0,00	0,00	0,00	0,00	69,38	0,00	5.074,07	250,60	EP000170
ACT2016006	bal persleiding Stortemelk (INV201606)	2.173,57	0,00	0,00	74,95	0,00	0,00	0,00	0,00	28,69	0,00	2.098,62	103,64	EP000170
ACT2017900	riolering De Drift	49.419,37	0,00	0,00	1.205,35	0,00	0,00	0,00	0,00	652,39	0,00	48.214,02	1.857,74	EP000170
ACT2018100	afvoer hemelwater bedrijventerrein naar haven	58.020,75	0,00	0,00	1.415,14	0,00	0,00	0,00	0,00	765,93	0,00	56.605,61	2.181,07	EP000170
ACT2018101	opheffen rioolgemaal RWS haven	23.877,76	0,00	0,00	582,38	0,00	0,00	0,00	0,00	315,21	0,00	23.295,38	897,59	EP000170
ACT2019304	Vervangen riool Vuurboetsplein	181.076,83	0,00	0,00	4.081,63	0,00	129,46	0,00	0,00	2.390,40	0,00	176.865,74	6.601,49	EP000170
ACT2020601	Keerwanden ondergrondse Duinkersoord	12.994,97	0,00	0,00	999,61	0,00	0,00	0,00	0,00	171,55	0,00	11.995,36	1.171,16	EP000157
ACT2021100	Riolering Badweg-Molenglop	33.534,96	0,00	0,00	762,16	0,00	0,00	0,00	0,00	442,70	0,00	32.772,80	1.204,86	EP000170
ACT2021200	Pomp rioolgemaal Lutinelaan vervanging	15.909,01	0,00	0,00	1.767,67	0,00	0,00	0,00	0,00	210,01	0,00	14.141,34	1.977,68	EP000170
ACT2021201	Riool WdeV Boereglop Lutinelaan	203.329,16	0,00	0,00	4.621,12	0,00	0,00	0,00	0,00	2.684,15	0,00	198.708,04	7.305,27	EP000170

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminderi	Afschrijving	Extra afschri	Correctie afs	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
ACT2021202	Riool Berkenlaan	121.326,97	0,00	0,00	2.757,43	0,00	0,00	0,00	0,00	1.601,64	0,00	118.569,54	4.359,07	EP000170
ACT2022301	Riool en hemelwatervoorzieningen Boswijk	70.796,23	0,00	0,00	1.573,25	0,00	0,00	0,00	0,00	934,58	0,00	69.222,98	2.507,83	EP000170
ACT2024200	Aanleg riool Havenweg 42 eo	11.908,29	0,00	0,00	205,32	0,00	0,00	0,00	0,00	157,20	0,00	11.702,98	362,52	EP000170
ACT2024300	Persleiding Stortemelk oost	39.577,21	0,00	0,00	682,37	0,00	0,00	0,00	0,00	522,46	0,00	38.894,84	1.204,83	EP000170
ACT2025202	omleggen rioolaansluitingen dijk/dorp	19.666,67	0,00	0,00	333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	259,62	0,00	19.333,33	592,95	EP000170
ACT2025302	Kampweg pompinstallaties sportveld	37.648,87	0,00	0,00	1.298,24	0,00	0,00	0,00	0,00	497,00	0,00	36.350,64	1.795,24	EP000170
ACT2025303	Kampweg rioleringdeel leidingen e.d.	111.218,50	0,00	0,00	1.904,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.468,20	0,00	109.314,50	3.372,20	EP000170
B2027001	berging riool infiltratieriool Esdoornlaan	0,00	80.000,00	0,00	1.333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	78.666,67	1.333,33	EP000170
B2027002	Vervangen deel buffer Oosterseveld	0,00	85.000,00	0,00	1.416,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	83.583,33	1.416,67	EP000170
B2027003	Vervangen HWA noordzijde DS 2-10 ca 45-60 meter	24.583,33	0,00	0,00	416,67	0,00	0,00	0,00	0,00	324,52	0,00	24.166,67	741,19	EP000170
B2027007	riool omgeving Vorkduin 14	0,00	11.300,00	0,00	188,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	11.111,67	188,33	EP000170
B2027015	Maatregelen IT riool Bremweg	21.846,67	0,00	0,00	753,33	0,00	0,00	0,00	0,00	288,40	0,00	21.093,33	1.041,73	EP000170
B2027016	Klimaatadapatie e.d. 2025 en2026	134.093,23	0,00	0,00	2.272,77	0,00	0,00	0,00	0,00	1.770,16	0,00	131.820,47	4.042,93	EP000170
B2027017	Klimaatadaptie e.d. 2027	0,00	51.183,00	0,00	853,05	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50.329,95	853,05	EP000170
B2027018	afkoppelen hemelwater Duinwijck	0,00	28.300,00	0,00	471,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	27.828,33	471,67	EP000170
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden gehev	1.904.356,07	255.783,00	0,00	67.683,32	0,00	129,46	0,00	0,00	25.139,40	0,00	2.092.326,28	92.952,18	
	Balanscode A125 Mat.vaste activa: vervoermiddelen													
	Nut: Economisch													
ACT2019300	Voertuig waterstaat VBT-71-P	5.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	66,01	0,00	5.000,00	66,01	EP000047
ACT2022305	Aanhanger plantsoendienst	2.493,63	0,00	0,00	996,82	0,00	0,00	0,00	0,00	32,92	0,00	1.496,82	1.029,74	EP000304
ACT2023103	Compact voertuig met opbouw	60.776,34	0,00	0,00	8.260,00	1.452,72	0,00	0,00	0,00	802,31	0,00	51.063,62	10.515,03	EP000304
ACT2023202	V-827-FF Voertuig met laadvlak	5.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	66,01	0,00	5.000,00	66,01	EP000304
ACT2025400	Nisan V 27 KXG	21.130,20	0,00	0,00	3.407,55	0,00	0,00	0,00	0,00	278,94	0,00	17.722,65	3.686,49	EP000304
ACT2026103	Tractor Deutz Fahr Agrotron 6125 C	103.095,33	0,00	0,00	6.649,67	0,00	0,00	0,00	0,00	1.360,96	0,00	96.445,67	8.010,63	EP000304
B2027021	Isuzu Pick Up (oorspronkelijk waterstaatswerken)	67.000,00	0,00	0,00	10.400,00	0,00	0,00	0,00	0,00	884,47	0,00	56.600,00	11.284,47	EP000304
B2027030	Vervanging groenvoorziening VDD-47-K	0,00	50.000,00	0,00	5.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	45.000,00	5.000,00	EP000304
	Totaal: Economisch nut	264.495,50	50.000,00	0,00	34.714,04	1.452,72	0,00	0,00	0,00	3.491,62	0,00	278.328,76	39.658,38	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT2025200	Vuilniswagen HH	78.952,50	0,00	0,00	13.158,75	0,00	0,00	0,00	0,00	1.042,25	0,00	65.793,75	14.201,00	EP000157
ÀCT2025201	Vuilniswagen BA	29.797,50	0,00	0,00	4.966,25	0,00	0,00	0,00	0,00	393,36	0,00	24.831,25	5.359,61	EP000006
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden gehev	108.750,00	0,00	0,00	18.125,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.435,61	0,00	90.625,00	19.560,61	
	Balanscode A126 Mat.vaste activa: machines, apparaten en installaties													
	Nut: Economisch													
ACT2007103	nieuw tankstation 7.126.029	2.990,19	0,00	0,00	2.990,19	0,00	0,00	0,00	0,00	39,47	0,00	0,00	3.029,66	EP000052
ACT2012600	zonnepanelen gemeentewerf INV2013.16	11.029,59	0,00	0,00	1.838,26	0,00	0,00	0,00	0,00	145,60	0,00	9.191,32	1.983,86	EP000184
ACT2015501	renovatie ambtswoning installaties	11.513,76	0,00	0,00	3.837,92	0,00	0,00	0,00	0,00	151,99	0,00	7.675,84	3.989,91	EP000010
ACT2017100	vervangen vorkheftruck INV201710	4.100,14	0,00	0,00	820,03	0,00	0,00	0,00	0,00	54,13	0,00	3.280,11	874,16	EP000304
ACT2020201	Coll. verwarming van Boswijk installatie	84.445,64	0,00	0,00	8.444,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.005,00	76.001,07	9.449,56	EP000356
ACT2020202	Zoutelectrolyse Flidunen	29.040,00	0,00	0,00	3.630,00	0,00	0,00	0,00	0,00	383,36	0,00	25.410,00	4.013,36	EP000101
ACT2020204	Coll. verwarming Boswijk bronnen en leidingen	122.517,99	0,00	0,00	2.722,62	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1.019,00	119.795,37	3.741,62	EP000356
ACT2020403	Geluidsinstallatie raadsvergaderingen	4.702,19	0,00	0,00	1.567,40	0,00	0,00	0,00	0,00	62,07	0,00	3.134,79	1.629,47	EP000001
ACT2021101	Lichtmasten en armaturen	17.789,71	0,00	0,00	1.976,63	0,00	0,00	0,00	0,00	234,84	0,00	15.813,08	2.211,47	EP000044
ACT2022201	Armaturen OV WdeV en Berkenlaan	3.829,25	0,00	0,00	382,93	0,00	0,00	0,00	0,00	50,55	0,00	3.446,33	433,48	EP000044
ACT2022400	GPS Meetapparatuur	2.152,37	0,00	0,00	717,46	0,00	0,00	0,00	0,00	28,41	0,00	1.434,91	745,87	EP000304
ACT2023100	Zitgrasmaaier	7.520,74	0,00	0,00	3.020,74	0,00	0,00	0,00	0,00	99,28	0,00	4.500,00	3.120,02	EP000304
ACT2023101	Apparatuur Tandartspraktijk	54.744,25	0,00	0,00	4.013,33	-200,21	0,00	0,00	0,00	722,68	0,00	50.931,13	4.535,80	EP000154
ACT2023102	Zoutstrooier	12.508,18	0,00	0,00	1.833,50	-165,47	0,00	0,00	0,00	165,12	0,00	10.840,15	1.833,15	EP000304
ACT2023104	Kraan op vrachtwagen	9.311,41	0,00	0,00	1.440,00	-54,77	0,00	0,00	0,00	122,92	0,00	7.926,18	1.508,15	EP000304

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminderi	Afschrijving	Extra afschri	Correctie afs	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
ACT2024100	Armaturen 60 stuks diverse locaties	18.890,73	0,00	0,00	1.920,00	0,00	-345,77	0,00	0,00	249,38	0,00	17.316,50	1.823,61	EP000044
ACT2024101	Veegmachine	153.311,89	0,00	0,00	20.500,00	0,00	-26,88	0,00	0,00	2.023,87	0,00	132.838,77	22.496,99	EP000304
ACT2025100	Armaturen 26 stuks	15.975,20	0,00	0,00	1.088,00	0,00	0,00	0,00	0,00	210,89	0,00	14.887,20	1.298,89	EP000044
ACT2025101	Sneeuwploeg	9.800,82	0,00	0,00	800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	129,38	0,00	9.000,82	929,38	EP000304
ACT2025306	Wave onkruidbestrijder	25.200,00	0,00	0,00	2.800,00	0,00	0,00	0,00	0,00	332,67	0,00	22.400,00	3.132,67	EP000304
ACT2026105	60 armaturen vervangen	31.024,00	0,00	0,00	2.216,00	0,00	0,00	0,00	0,00	409,55	0,00	28.808,00	2.625,55	EP000044
B2027027	Heftruck (electrisch 2,5 ton)	0,00	35.000,00	0,00	3.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	31.500,00	3.500,00	EP000304
	Totaal: Economisch nut	632.398,05	35.000,00	0,00	72.059,57	-420,45	-372,65	0,00	0,00	5.616,16	2.024,00	596.131,57	78.906,63	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2025304	Waterputten voor duinblussen	11.231,49	0,00	0,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	148,27	0,00	10.231,49	1.148,27	EP000026
	Totaal: Maatschappelijk nut	11.231,49	0,00	0,00	1.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	148,27	0,00	10.231,49	1.148,27	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
ACT2015008	besturingskast riolering Stortemelk	4.137,92	0,00	0,00	517,24	0,00	0,00	0,00	0,00	54,62	0,00	3.620,68	571,86	EP000170
ACT2016200	materiaal grafdelven INV201620	4.970,68	0,00	0,00	1.242,67	0,00	0,00	0,00	0,00	65,62	0,00	3.728,01	1.308,29	EP000185
ACT2019301	Grafdelfmachine	62.267,05	0,00	0,00	5.188,92	0,00	0,00	0,00	0,00	821,99	0,00	57.078,13	6.010,91	EP000185
ACT2020100	Hydraulische kleppenbak HH	3.920,40	0,00	0,00	1.306,80	0,00	0,00	0,00	0,00	51,75	0,00	2.613,60	1.358,55	EP000157
ACT2020101	GEO blok 3e haakopname HH	938,80	0,00	0,00	726,00	0,00	212,80	0,00	0,00	12,39	0,00	0,00	951,19	EP000157
ACT2020102	Welvaartsweegsysteem HH	1.428,63	0,00	0,00	1.428,63	0,00	0,00	0,00	0,00	18,86	0,00	0,00	1.447,49	EP000157
ACT2020103	Boordcomputer voertuig HH	453,75	0,00	0,00	453,75	0,00	0,00	0,00	0,00	5,99	0,00	0,00	459,74	EP000157
ACT2020104	Hydraulische kleppenbak BA	1.479,60	0,00	0,00	520,60	0,00	-27,40	0,00	0,00	19,53	0,00	986,40	512,73	EP000006
ACT2020105	GEO Blok 3e haakopname BA	354,29	0,00	0,00	274,00	0,00	80,29	0,00	0,00	4,68	0,00	0,00	358,97	EP000006
ACT2020106	Welvaarts weegsysteem BA	539,20	0,00	0,00	539,20	0,00	0,00	0,00	0,00	7,12	0,00	0,00	546,32	EP000006
ACT2020107	Boordcomputer BA	171,25	0,00	0,00	171,25	0,00	0,00	0,00	0,00	2,26	0,00	0,00	173,51	EP000006
ACT2020401	Aanpassing milieustraat veiligheid HH	12.857,36	0,00	0,00	1.607,17	0,00	0,00	0,00	0,00	169,73	0,00	11.250,19	1.776,90	EP000157
ACT2020402	Aanpassingen milieustraat veiligheid BA	4.858,32	0,00	0,00	607,29	0,00	0,00	0,00	0,00	64,13	0,00	4.251,03	671,42	EP000006
ACT2022302	Vuilpers HH	90.996,72	0,00	0,00	5.687,30	0,00	0,00	0,00	0,00	1.201,25	0,00	85.309,43	6.888,55	EP000157
ACT2022303	Vuilpers BA	34.343,13	0,00	0,00	2.146,45	0,00	0,00	0,00	0,00	453,36	0,00	32.196,69	2.599,81	EP000006
ACT2023200	Kleppencontainer HH	1.379,40	0,00	0,00	1.016,40	0,00	0,00	0,00	0,00	18,21	0,00	363,00	1.034,61	EP000157
ACT2023201	Kleppencontainer BA	520,60	0,00	0,00	383,60	0,00	0,00	0,00	0,00	6,87	0,00	137,00	390,47	EP000006
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheve	225.617,10	0,00	0,00	23.817,27	0,00	265,69	0,00	0,00	2.978,36	0,00	201.534,16	27.061,32	
	Balanscode A129 Mat.vaste activa: overig													
	Nut: Economisch													
ACT2021204	Meubels (stoelen en tafels) gemeente huis/werf	20.211,96	0,00	0,00	2.021,20	0,00	0,00	0,00	0,00	266,82	0,00	18.190,76	2.288,02	EP000302
ACT2024203	Inventaris wethouderwoning	12.025,61	0,00	0,00	1.500,00	217,95	0,00	0,00	0,00	158,75	0,00	10.307,66	1.876,70	ep000387
ACT2025001	Poolcovers zwembad	16.843,20	0,00	0,00	2.105,40	0,00	0,00	0,00	0,00	222,35	0,00	14.737,80	2.327,75	EP000101
ACT2025305	Migratie en implementatie B&V	11.888,91	0,00	0,00	3.600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	156,95	0,00	8.288,91	3.756,95	EP000301
ACT2026101	Ipads nieuwe raad	12.000,00	0,00	0,00	3.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	158,41	0,00	9.000,00	3.158,41	EP000001
ACT2026106	Key2 finance	52.000,00	0,00	0,00	13.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	686,45	0,00	39.000,00	13.686,45	EP000301
	Totaal: Economisch nut	124.969,68	0,00	0,00	25.226,60	217,95	0,00	0,00	0,00	1.649,73	0,00	99.525,13	27.094,28	
	Nut: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheven													
B2027022	Afsluitbare afzetcontainers prullebakkenunit	18.666,67	0,00	0,00	1.333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	246,42	0,00	17.333,33	1.579,75	EP000157
B2027023	Vervangen KCA container	37.333,33	0,00	0,00	2.666,67	0,00	0,00	0,00	0,00	492,84	0,00	34.666,67	3.159,51	EP000157
B2027035	15 x 40m3 containers gemeente werf	0,00	150.000,00	0,00	5.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	145.000,00	5.000,00	EP000157
	Totaal: Economisch; bestemmingsheffing kan worden geheve	56.000,00	150.000,00	0,00	9.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	739,26	0,00	197.000,00	9.739,26	

Object	Omschrijving object	Boekwaarde 1	Vermeerderi	Verminderi	Afschrijving	Extra afschri	Correctie afs	Aflossing	Extra aflo	Rente	Extra rente	Boekwaarde 3	Kapitaallaste	Activiteit
	Nut: Maatschappelijk													
ACT2016007	lidmaatschap Eenergiecooperatie Vlieland	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,66	0,00	50,00	0,66	EP000184
	Totaal: Maatschappelijk nut	50,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,66	0,00	50,00	0,66	
	Balanscode A1312 Fin.vaste activa: kapitaalverstrekking aan gemeensch.regelingen													
	Nut: Economisch													
ACT2005999	aandelen BNG	811,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,71	0,00	811,00	10,71	EP000207
	Totaal: Economisch nut	811,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	10,71	0,00	811,00	10,71	
	Nut: Maatschappelijk													
ACT1983001	Aandelen BNG	7.963,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	105,13	0,00	7.963,84	105,13	EP000207
ACT1995018	Aand.Afvalsturing Friesland N.V.	20.420,11	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	269,57	0,00	20.420,11	269,57	EP000157
ACT2004999	aandelen friesland milieu	2.265,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	29,91	0,00	2.265,46	29,91	EP000157
	Totaal: Maatschappelijk nut	30.649,41	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	404,61	0,00	30.649,41	404,61	
	Balanscode A1322 Fin.vaste activa: leningen aan deelnemingen													
	Nut: Economisch													
ACT2022304	Lening Duinwijck 2022 LUG009	82.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.500,00	0,00	0,00	0,00	75.000,00	0,00	EP000327
	Totaal: Economisch nut	82.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.500,00	0,00	0,00	0,00	75.000,00	0,00	
	Balanscode A1323 Fin.vaste activa: leningen aan overige verbonden partijen													
	Nut: Economisch													
ACT2017000	lening SRV 2008	100.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50.000,00	0,00	0,00	4.894,00	50.000,00	4.894,00	EP000127
ACT2017002	lening Fliduinen 2014 € 345.000 LUG003	130.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	16.250,00	0,00	0,00	0,00	113.750,00	0,00	EP000208
ACT2019201	Lening stichting Recreatiebelangen Vlieland	392.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	56.071,43	0,00	0,00	0,00	336.428,57	0,00	EP000127
ACT2021205	Lening SRV nieuwbouw winkel personeelsverblijf LUG008	4.310.344,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	172.413,79	0,00	0,00	19.117,00	4.137.931,04	19.117,00	EP000127
	Totaal: Economisch nut	4.932.844,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	294.735,22	0,00	0,00	24.011,00	4.638.109,61	24.011,00	
	Balanscode A1331b Fin.vaste activa: overige langlopende leningen (niet-overheid)													
	Nut: Economisch													
ACT2017003	lening aan tennisvereniging 2016	9.166,67	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.583,33	0,00	0,00	0,00	4.583,33	0,00	EP000208
ACT2018000	lening aan energiecoöperatie	128.333,33	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	18.333,33	0,00	0,00	0,00	110.000,00	0,00	EP000208
ACT2025401	Lening Lepelaar LUG012	156.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	7.800,00	200,00	0,00	0,00	148.000,00	0,00	EP000128
	Totaal: Economisch nut	293.500,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	30.716,66	200,00	0,00	0,00	262.583,33	0,00	
	Totaal generaal	35.814.273,81	5.893.783,00	0,00	1.414.710,04	42.430,33	-281.817,24	332.951,88	200,00	200.585,03	147.915,00	40.199.581,80	1.523.823,16	

Nieuwe investeringen

Investeringen algemeen	2027	2028	2029	2030
Speedy dumper electrische kruiwagen begraafplaats				15.000
15 x 40 m3 containers gemeente werf	150.000			
Vervanging container voertuig inclusief weegsysteem		250.000		
Vervangen Damwanden Jachthaven	485.000			
Totaal investeringen algemeen	**635.000**	**250.000**	**0**	**15.000**
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**46.000**	**25.000**	**0**	**750**
Investeringen Waterstaatsobjecten	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Investeringen Kapitaalgoed				
605m bekleding glooiing ZuiderstrandI	400.000			
Vervanging damwand dokje werkhaven		333.000		
Vervanging NO-loswal werkhaven		725.000		
605 m bekleding glooiing Zuiderstrand II		400.000		
Vervanging NO-loswal werkhaven				
Totaal Waterstaatsobjecten	**400.000**	**1.458.000**	**0**	**0**
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**10.000**	**36.450**	**0**	**0**
Investeringen Rioleringen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Investeringen Kapitaalgoed				
berging riool infiltratieriool Esdoornlaan	80.000			
Vervangen deel buffer Oosterseveld	85.000			
riool omgeving Vorkduin 14	11.300			
Klimaatadaptie e.d. 2027	51.183			
afkoppelen hemelwater Duinwijck	28.300			
Vervanging riool Sparrenlaan		110.880		
Vervanging riool Molenglop		47.530		
Klimaat en duurzaamheid 2028		50.000		
AC leidng Eureka Doniastate			122.220	
Vervangen Boereglop -DS 196			862.120	
Klimaat en duurzaamheid 2029			50.000	
Klimaat en Duurzaamheid 2030				50.000
Persleiding Lutinelaan (Duinweg Dennenlaan)				100.000
Vervangen kolkenzuiger				96.200
Vervanging rioolcamera				9.100
Totaal Rioleringen	**255.783**	**208.410**	**1.034.340**	**255.300**
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**4.263**	**3.474**	**17.239**	**9.520**
Investeringen Tractiemiddelen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Investeringen Kapitaalgoed				
Heftruck (electrisch 2,5 ton)	35.000,0			
Vervanging groenvoorziening VDD-47-K	50.000,0			
Zitmaaier Iseki		35.000,0		
Nisan NV 400				70.000,0
Hefbrug				15.000,0
Totaal Tractiemiddelen	**85.000,0**	**35.000,0**	**0,0**	**85.000,0**
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**8.500**	**6.000**	**0**	**8.500**
Investeringen Gebouwen	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Investeringen Kapitaalgoed				
Vervanging beplating gemeente werf	60.000			
Rest renovatie Flidunen minus bijdragen	4.458.000			
Vervangen electrisch hekwerk		25.000		
Totaal Gebouwen	**4.518.000**	**25.000**	**0**	**0**
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**181.320**	**2.500**	**0**	**0**
Investeringen Wegen en Openbare Verlichting	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Investeringen Kapitaalgoed				
Jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**0**	**0**	**0**	**0**
Totale investeringen	**5.893.783**	**1.976.410**	**1.034.340**	**355.300**
Totale jaarlijkse afschrijving van deze investeringen	**250.083**	**73.424**	**17.239**	**18.770**

Subsidies

In deze begroting zijn de volgende subsidie budgetten opgenomen:

Taakveld	Subsidie	Bedrag 2027
Afval	huisvuil, St. Ophaaldienst	5.600
Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	Commissie Klassieke Concerten	2.200
Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	Diverse subsidies cultuur en welzijn	11.900
Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	Vlieland's Fanfare Corps	4.300
Cultuurpresentatie, -productie, -participatie	Stichting Muziekonderwijs	6.000
Economische ontwikkeling	Cofinanciering streekagenda c.a.	20.100
Economische ontwikkeling	Evenementen	65.000
Economische ontwikkeling	Subsidies economische ontwikkelingen	86.000
Media	Bibliotheek	75.000
Musea	Stichting Museum Tromp's Huys	147.500
Musea	Monumentenzorg diverse	10.000
Musea	Beheerskosten walviskaken	3.200
Onderwijs beleid en leerlingenzaken	Vereniging Volksonderwijs Vlieland	700
Onderwijs beleid en leerlingenzaken	Levensbeschouwelijke vorming op de scholen	1.300
Onderwijs beleid en leerlingenzaken	School sport en zwemmen	30.000
Openbaar groen en openlucht recreatie	Speeltuinen	5.600
Openbaar groen en openlucht recreatie	Info centrum De Lepelaar	100.000
Openbare orde en veiligheid	Slachtofferhulp	400
Samenkracht en burgerparticipatie	Vlieland's Eerste Senioren Vereniging	2.300
Samenkracht en burgerparticipatie	Ouderen welzijnsbeleid	2.900
Samenkracht en burgerparticipatie	peuterspeelzaalwerk en kinderopvang	21.000
Sport en activering	St. Flidunen, subsidie exploitatie	180.600
Sport en activering	St. Flidunen, subsidie in huur	206.900
Sport en activering	Overige sport o.a. buurtsportcoach	51.500
	Totaal	**1.040.000**

Beleidsindicatoren

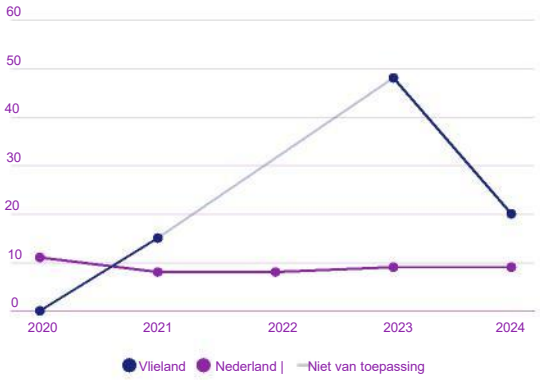

Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Gemeenten nemen een uniforme basisset beleidsindicatoren op in hun begroting en jaarverslag. De set behandelt een breed spectrum van onderwerpen, van misdrijven en afval tot bijstandsuitkeringen en nieuwbouwwoningen. Zo kunt u zich een helder beeld vormen van de beleidsresultaten van de gemeente.

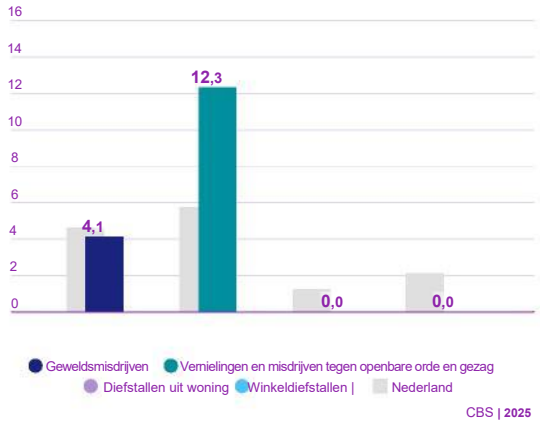
Veiligheid

Verwijzingen Halt
per 1.000 jongeren

Halt | **2020 - 2024**

Misdrijven
Vlieland, per 1.000 inwoners

CBS | **2025**

Economie

Functiemenging

58,3%
Vlieland

54,6%
Nederland

Meerdere bronnen | **2025**

Vestigingen (van bedrijven)
per 1.000 inw.15 t/m 64jr

293,4
Vlieland

196,1
Nederland

LISA | **2025**

Onderwijs

Absoluut verzuim
per 1.000 leerlingen

0,0
Vlieland

4,2
Nederland

DUO/Ingrado | **2022**

Relatief verzuim
per 1.000 leerlingen

86
Vlieland

28
Nederland

DUO/Ingrado | **2024**

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)

0,0%
Vlieland

2,3%
Nederland

DUO/Ingrado | **2024**

Sport, cultuur en recreatie

Niet-sporters

50,5% Vlieland

46,4% Nederland

Gezondheidsmonitor | **2022**

Volksgezondheid en Milieu

Omvang huishoudelijk restafval
kg per inwoner

CBS | **2024**

Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit

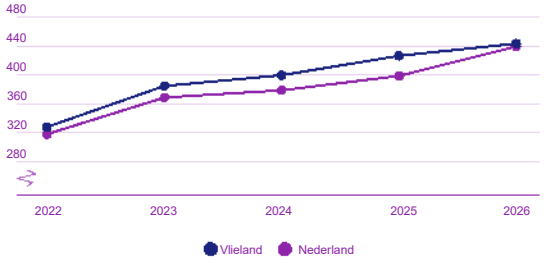
30,6% Vlieland

42,8% Nederland

Klimaatmonitor | **2024**

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Gemiddelde WOZ-waarde
x €1.000

CBS | **2022 - 2026**

Nieuw gebouwde woningen
per 1.000 woningen

9,4 Vlieland

9,1 Nederland

BAG/ABF | **2023**

Sociaal domein

Banen
per 1.000 inwoners van 15-64 jaar

1.056,3 Vlieland

858,8 Nederland

Meerdere bronnen | **2025**

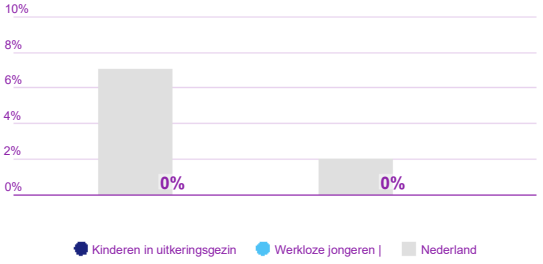
Jongeren met een delict voor de rechter

1% Vlieland

1% Nederland

CBS | **2015**

Achterstand onder jeugd Vlieland

CBS | **2015**

Netto arbeidsparticipatie

74,7% Vlieland

73,2% Nederland

CBS | **2025**

Personen met een bijstandsuitkering
per 10.000 inwoners

CBS | **2025**

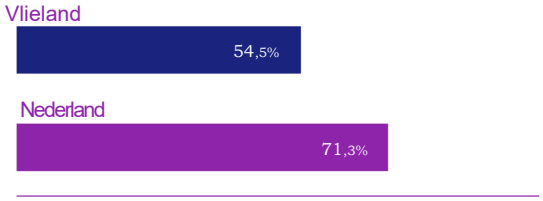
Lopende re-integratievoorzieningen
per 10.000 inwoners van 15-64 jaar

0,0 Vlieland

217,8 Nederland

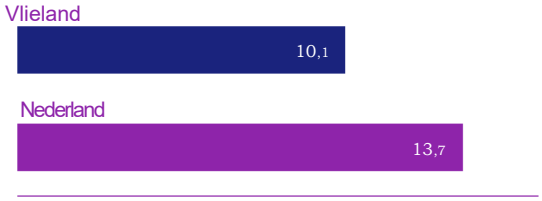
CBS | **2025**

Demografische druk

CBS - ABF | 2026

Jongeren met jeugdhulp
% van alle jongeren tot 18 jaar

CBS | 2025

Gemeentelijke woonlasten éénpersoonshuishouden

Vlieland	Nederland
€ 794	€ 993

COELO | 2026

Jongeren met jeugdbescherming

Vlieland	Nederland
x	1,0%

CBS | 2025

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden

Vlieland	Nederland
€ 961	€ 1.089

COELO | 2026

Jongeren met jeugdreclassering

Vlieland	Nederland
x	0,4%

CBS | 2025

Cliënten met een maatwerkvoorziening Wmo
per 10.000 inwoners

Vlieland	Nederland
690	720

CBS GMSD Wmo | 2025

Foto omslag: Gerard Koster Joenje

Colofon
November 2026
Gemeente Vlieland
www.vlieland.nl